

เรื่องสอบธรรม

ของ

สนามหลวงแผนกธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๔

สงวนลิขสิทธิ์

เรื่องสอรรถรรม ของสนามหลวงแผนกธรรม พ.ศ. ๒๕๕๔

ฝ่ายวิชาการ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

ISBN : 978-974-7539-26-4

พิมพ์ครั้งแรก : วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

จำนวน : ๑๑,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์ : สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

เลขที่ ๒๘๗ อาคารหอสมุดคหมากฎราชวิทยาลัย

หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ

เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

โทร. ๐-๒๒๘๐-๗๖๘๒, ๐-๒๖๒๙-๐๙๖๑, ๐-๒๖๒๙-๐๙๖๒

โทรสาร. ๐-๒๖๒๙-๐๙๖๓

ที่ปรึกษา :

สมเด็จพระวันรัต

วัดบวรนิเวศวิหาร

พระพรหมมุนี

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

พระธรรมรัตนดิลก

วัดสุทัศนเทพวราราม

พระเทพเจติยาจารย์

วัดโสมนัสวิหาร

ตรวจต้นฉบับและพิสูจน์อักษร :

พระสุธีรัตนภรณ์

วัดสุทัศนเทพวราราม

พระชินวงศเวที

วัดตรีทศเทพ

พระกวีวรรณญาณ

วัดตรีทศเทพ

พิมพ์ / รูปเล่ม : พระวินัยเมธี

วัดสัมพันธวงศ์

พระกฤษณะ ชุตติคุณโห

วัดบวรนิเวศวิหาร

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

314-316 ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

นายพีรพล กนกวลัย ผู้พิมพ์โฆษณา โทร. ๐-๒๒๒๓-๓๓๕๑, ๐-๒๒๒๓-๕๕๘๘

คำนำ

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ตามหลักสูตรของคณะสงฆ์ เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดปัญญาในการดำเนินชีวิตตาม พระธรรมวินัย และทำให้เกิดธรรมเนียมปฏิบัติในการทำงานที่จะสร้างความสำเร็จตาม พระราชปราถาในพระราชดำรัสในการออกมหาสมาคม เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ความที่ว่า “...ความมั่นคงของประเทศชาติ นั้น จะเกิดมีขึ้นได้ก็ด้วย ประชาชนในชาติอยู่ดีมีสุขไม่มีทุกข์ยากเข็ญ ดังนั้น การใดที่เป็นความทุกข์เดือดร้อน ของประชาชนทุกคน ทุกฝ่าย จึงต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องร่วมมือกันปฏิบัติแก้ไข ให้เต็มกำลัง...” สนามหลวงแผนกธรรมเป็นหน่วยงานที่จัดการทดสอบองค์ความรู้ ของนักเรียนให้เป็นมาตรฐาน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติสืบไป

ศกนี้ สนามหลวงแผนกธรรมกำหนดจัดสอบธรรมสนามหลวงเป็น ๒ สมัย คือ สมัยแรก สอบนักธรรมชั้นตรี ๔ วัน ในพรชกาล ตรงกับวันที่ ๖-๗-๘-๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อให้พระนวกะได้ศึกษาและเข้าสอบธรรม สนามหลวง สมัยสอง สอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอก ๔ วัน ตรงกับวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และธรรมศึกษาทุกชั้น สอบ ๑ วัน ๔ วิชา วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ในปีนี้ สนามหลวงแผนกธรรมได้ถวายพระเถรานุเถระเป็นผู้แทนแม่กองธรรมสนามหลวงปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำข้อสอบไปเปิดสอบยังสนามสอบทุกแห่ง พระสังฆาธิการตั้งแต่เจ้าสำนักเรียน เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะภาค และผู้บริหารการศึกษาได้ถวายความอุปถัมภ์ให้ความร่วมมือ ในการจัดสอบธรรมสนามหลวงเป็นอย่างดี การจัดสอบธรรมสนามหลวงจึงเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เกิดความเรียบร้อยเป็นอย่างดี

สนามหลวงแผนกธรรม ขอนุนุโมทนาในกุศลเจตนาของท่านพุทธศาสนิกชนที่ถวายความอุปถัมภ์สนองงานพระพุทธศาสนาส่วนนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีทุกประการ

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง	๑
ประกาศลงโทษผู้ทำทุจริต เวลาสอบความรู้ในสนามหลวง	๓
หลักสูตรนักธรรมและธรรมศึกษา ที่ประกาศใช้ปัจจุบัน	๑๑
วิธีตรวจในสนามหลวง	๒๕
ระเบียบจัดการสอบธรรมสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๔๕	๓๓
ระเบียบปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง สำนักเรียนส่วนกลาง พ.ศ. ๒๕๕๔	๔๕
ระเบียบปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง สำนักเรียนส่วนกลาง พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับแก้ไข)	๕๓
ระเบียบปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง สำนักเรียนส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๕๔	๕๕
ระเบียบปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง สำนักเรียนส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับแก้ไข)	๑๐๕
รหัสพยัญชนะย่อและรหัสเลขในการจัดทำทะเบียนประกาศนียบัตร	๑๑๕
หลักเกณฑ์การเรียงลำดับและข้อมูลการสอบธรรมสนามหลวง	๑๒๑
ขั้นตอนความพร้อมของข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดพิมพ์ประกาศนียบัตร	๑๒๓
รหัสพยัญชนะย่อของทุกจังหวัด	๑๒๗

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง เรื่อง

แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและปรับปรุงปัญหา

ข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑๓๑

สถิติจำนวนสนามสอบธรรมสนามหลวง ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๕๓

ปัญหาและเฉลยข้อสอบนักธรรม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๖๒

– นักธรรมชั้นตรี

๑๖๓

– นักธรรมชั้นโท

๑๗๕

– นักธรรมชั้นเอก

๑๘๘

ปัญหาและเฉลยข้อสอบธรรมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔

๒๐๕

– ธรรมศึกษาชั้นตรี

๒๐๕

– ธรรมศึกษาชั้นโท

๒๔๒

– ธรรมศึกษาชั้นเอก

๒๗๕

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

๓๒๑

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบกฎกระทรวง ฯ

๓๓๑

กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฯ

๓๓๕

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะ ฯ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗

๓๔๑

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะ ฯ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๐

๓๕๑

เรื่อง	หน้า
ประวัตินักธรรม	๓๕๗
ทำเนียบแม่กองธรรมสนามหลวง	๓๖๓
คณะผู้บริหารสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง	๓๖๗
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง	๓๗๓
เจ้าหน้าที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง	๓๗๗
บุคลากรและเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง	๓๘๑
การแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่ ในสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๕๔	๓๘๕
หมายเลขโทรศัพท์ที่คณะผู้บริหาร ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง	๔๐๑
หมายเลขโทรศัพท์และโทรศัพท์ภายในสำนักงาน	๔๑๑
หมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง	๔๑๓

คำปราชัยแม่กองธรรมสนามหลวง

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง

พุทธศักราช ๒๕๕๔

๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

ท่านผู้เป็นประธาน กรรมการ และนักเรียนผู้สอบธรรมสนามหลวงทั้งหลาย

วันนี้ เป็นวันเปิดสอบธรรมสนามหลวงนักธรรมชั้นตรี ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร ปีนี้ นับเป็นปีที่มีความสำคัญยิ่งของพุทธศาสนิกชน และปวงชนชาวไทย โอกาสนี้ขอปรารถนากับท่านทั้งหลายตามสมควร

นับแต่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมจักรปฐมเทศนา ได้ทรงแสดงธรรมวินัยให้ผู้ศึกษาได้รู้แจ้งเห็นจริงในธรรมที่ควรรู้ควรเห็น ผู้ศึกษาสามารถตรงตามให้เห็นจริงได้ และผู้ปฏิบัติตามย่อมนำได้รับประโยชน์ตามสมควร แก่การปฏิบัติ พระพุทธศาสนาได้สืบเนื่องมาเป็นลำดับจนถึงบัดนี้ ล่วงเข้าสู่ปีที่ ๒,๖๐๐ การส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมตลอดปีที่ผ่านมาจึงเป็นการปฏิบัติ กตัญญูกตเวทิตบรูชาต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นความมั่งคั่งที่ท่านทั้งหลายร่วมกันธำรงรักษาพระพุทธศาสนาไว้ได้ด้วยดี

การศึกษาพระปริยัติธรรมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นหนทางนำไปสู่การปฏิบัติ นวกถิกษสามเณรผู้บวชในพรรษกาล ได้ศึกษาศาสนธรรมและเข้าสอบธรรมสนามหลวง มีความรู้ความเข้าใจพระธรรมวินัย นำไปปฏิบัติให้

ถูกต้องในการพัฒนาตน จะสามารถช่วยแก้ปัญหาทั้งของตนและของสังคม เกิดสันติสุขได้ด้วยสามัคคีธรรม ซึ่งจะอำนวยคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อประเทศชาติ และยังธำรงพระพุทธศาสนาให้มั่นคงสถาพร ตั้งมั่นอยู่ได้นาน เพื่อประโยชน์แก่อกุศล เพื่อความสุขของสังคมไทย ตลอดถึงสังคมโลก

การสอบธรรมสนามหลวงครั้งนี้ ขอเชิญทุกท่านร่วมกันตั้งอธิษฐานใจให้ เด็ดเดี่ยว ที่จะดำรงไว้ซึ่งสุจริตธรรม มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อสนามสอบ ต่อวัดที่ตนสังกัด และต่อพระพุทธศาสนา เพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์แก่ชาวพระพุทธศาสนานานัปการ เนื่องในมหามงคลทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘ รอบ ๘๔ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

ขอขอบคุณและขออนุโมทนาต่อท่านประธานอำนวยการสอบ กรรมการผู้กำกับห้องสอบ และทุกท่านที่ได้ส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรม พร้อมทั้งร่วมกันจัดสอบธรรมสนามหลวงในครั้งนี้ ขออนุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และความดีอันพิสุทธิ์ที่ทุกท่านได้บำเพ็ญมาโดยลำดับ จงประมวลเป็นพลวปัจจัยให้ทุกท่าน ถึงความจงกงามไพบูลย์ในพระธรรมวินัย ประสบความเจริญรุ่งเรืองตลอดกาลนาน เทอญ.

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

วัดบวรนิเวศวิหาร

กรุงเทพมหานคร

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง

วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง

พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ท่านผู้เป็นประธาน กรรมการ และนักเรียนผู้สอบธรรมสนามหลวงทั้งหลาย

วันนี้ เป็นวันเปิดสอบธรรมสนามหลวงสมัยที่สอง ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร เป็นปีที่มีความสำคัญยิ่งของปวงชนชาวไทย โอกาสนี้ขอปรารถนาของท่านทั้งหลายตามสมควร

นับแต่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมจักรปฐมเทศนา พระพุทธศาสนาได้สืบเนื่องเป็นลำดับมาครบ ๒๖ ศตวรรษในปีนี้เป็นความงดงามที่ท่านทั้งหลายได้ร่วมกันส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมตลอดปีที่ผ่านมา

การศึกษาพระปริยัติธรรมมีความสำคัญ เพราะเป็นหนทางนำไปสู่ การปฏิบัติ ภิภุสามเณรผู้ได้ศึกษาศาสนธรรม สามารถปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ตามหลักพระธรรมวินัย นำความรู้ความเข้าใจไปเผยแผ่ให้กับประชาชนทั่วไป พระพุทธศาสนาจึงธำรงอย่างมั่นคงสถาพร ตั้งมั่นอยู่ได้นาน เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขของสังคมไทย ตลอดถึงสังคมโลก

โลกในปัจจุบันเจริญก้าวหน้าด้วยวิทยาการอย่างรวดเร็ว ผู้ที่ต้องการความมั่นคงในการดำรงชีวิต ได้เรียนรู้หลักพระพุทธศาสนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติให้เหมาะสมกับภาวะของตน จะอำนวยคุณประโยชน์อย่างยิ่ง

การสอบธรรมสนามหลวงครั้งนี้ ขอเชิญทุกท่านร่วมกันดำรงไว้ซึ่งสุจริตธรรม เพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ เนื่องในมหามงคลทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

ขอขอบคุณและขออนุโมทนาต่อท่านประธานอำนวยการสอบ กรรมการผู้กำกับห้องสอบ ผู้บริหารสถานศึกษา และทุกท่านที่ได้ส่งเสริมการศึกษา พระปริยัติธรรม ขออนุภาพแห่งคุณพระไถ่เร็ดัน และความดีอันพิสุทธิ์ที่ทุกท่านได้บำเพ็ญมาโดยลำดับ จงประมวลเป็นผลบัจจัยให้ทุกท่าน ถึงความงอกงามไปพบุลย์ในพระธรรมวินัย ประสบความเจริญรุ่งเรืองตลอดกาลนาน เทอญ.

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

วัดบวรนิเวศวิหาร

กรุงเทพมหานคร

**ประกาศลงโทษผู้ทำทุจริต
เวลาสอบความรู้ในสนามหลวง**

ประกาศลงโทษผู้ทำทุจริต เวลาสอบความรู้ในสนามหลวง

วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๕ มหาเถรสมาคม ๑๓ องค์ มีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธาน ประชุมที่ตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร ปรารภการสอบไล่ธรรมวินัยและบาลีสนามหลวงว่า ก่อนนักเรียนจะสอบ เจ้าหน้าที่อ่านประกาศของสมเด็จพระสังฆราชเจ้า ห้ามถามกัน บอกกัน เป็นต้นเสมอ ประมาณ ๑๐ ปีแล้ว ยังมีนักเรียนทำทุจริตในเวลาสอบทุกปี จึงคือล่วงคำสั่ง ทำทุจริตผิดมรรยาทของพระเถร ส่อว่าความรู้ที่เล่าเรียนไว้ไม่ให้ผลดี เป็นกิริยาที่ เลวทรามเสียหายทั้งตนและพระศาสนา ไม่มีธรรมเป็นเครื่องอบรมพอ มีนิสัยหยาบ ไม่มีหิริโอตตปัทธรมที่เป็นของละเอียด ไม่เป็นอาชญา พอที่จะปราบปรามได้ เสื่อมศรัทธาเสื่อมใสของมหาชนที่เคารพนับถือ เป็นที่ดูหมิ่นของพาทริกชน ฯ

มหาเถรสมาคมมีความเห็นร่วมกัน จึงให้ประกาศว่า

๑. ต่อไปนี้นักเรียนใดฝ่าฝืนทำทุจริตในเวลาสอบด้วยประการใด ๆ สนามหลวงจักลงโทษห้ามไม่ให้เรียนนั้นเข้าสอบ ในสนามหลวงมีกำหนด ๕ ปี ถ้าพ้นกำหนด ๕ ปี แล้วทำทุจริตอีก ห้ามไม่ให้สอบจนตลอดชีวิต
๒. ถ้าเจ้าหน้าที่ทำการเกี่ยวกับการสอบ ผู้ใดทำทุจริต เช่น ช่วยบอกนักเรียน หรือมีเจตนาทำต้นประโยชน์ให้รู้เป็นต้น จักให้ลงโทษผู้นั้น ดังนี้

ถ้าผู้นั้นมีสมณศักดิ์ราชทินนาม จักขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ถอดจากสมณศักดิ์ ถ้าผู้นั้นเจ้าคณะตั้ง จักให้ถอดเสียจากสมณศักดิ์ จักให้ลงทัณฑ์กรรมตามสมควรแก่โทษ และไม่ให้เกี่ยวข้องกับสนามหลวงอีก ฯ

๓. ถ้าแม่กองหรือกรรมการ เห็นประโยชน์ที่น่ารังเกียจว่า สอบเป็นทุจริต เช่นดูของผู้อื่น ไม่ใช่สอบด้วยความรู้ของตน เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่หรือแม่กองตั้งกรรมการขึ้นตามสมควรแล้ว วินิจฉัยด้วยความเห็นชอบพร้อมกันหรือตามส่วนข้างมาก แล้วจัดทำไปโดยชอบ ฯ

ประกาศตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕

กรมหลวงชินวราลริวิวัฒน์

**หลักสูตรนักธรรมและธรรมศึกษา
ที่ประกาศใช้ปัจจุบัน**

หลักสูตรนักธรรมและธรรมศึกษา
ที่ประกาศใช้ปัจจุบัน

————— ❁ —————
นักธรรมชั้นตรี

๑. วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธศาสนสุภาษิต เล่ม ๑

ให้นักเรียนแต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบ ด้วย ๑ สุภาษิต บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย สุภาษิตที่ อ้างมานั้นต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง ชั้นนี้ กำหนด ให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

๒. วิชาธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือนวโกวาทแผนกธรรมวิภาคและกิริยาปฏิบัติ

๓. วิชาพุทธ

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธประวัติเล่ม ๑-๒-๓ ปฐมสมโพธิ พระนิพนธ์ สมเด็จพระสังฆราช (ปุสุตเทว) ศาสนพิธี เล่ม ๑

๔. วิชาวินัย

หลักสูตร ใช้หนังสือนวโกวาท แผนกวินัยบัญญัติ, วินัยมุขเล่ม ๑

นักธรรมชั้นโท

๑. วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธศาสนสุภาษิต เล่ม ๒

ให้นักเรียนแต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภาษิตอื่น มาประกอบไม่น้อยกว่า ๒ สุภาษิต และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิต นั้นด้วย ห้ามอ่างสุภาษิตซ้ำซ้อนกันแต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาษิตที่ อ่างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

๒. วิชาธรรม แก้ปัญหาธรรมวิภาคพิสดารออกไป

หลักสูตร ใช้หนังสือธรรมวิภาค ปริเฉทที่ ๒

๓. วิชาพุทธ แก้ปัญหาอนุพุทธประวัติ

หลักสูตร ใช้หนังสืออนุพุทธประวัติ และพุทธธานุพุทธประวัติ อ้นกล่าวเฉพาะ ประวัติพระสาวก สังคีตติกา ปฐมสมโพธิกถา พระนิพนธ์สมเด็จพระสังฆราช (ปุสุตเทว) และศาสนพิธี เล่ม ๒ ขององค์การศึกษา

๔. วิชาวินัย แก้ปัญหาวินัยให้พิสดารออกไป

หลักสูตร ใช้หนังสือวินัยมุข เล่ม ๑-๒

ผู้จะเข้าสอบประโยคนักธรรมชั้นโท
ต้องได้ประโยคนักธรรมชั้นตรีในสนามหลวงมาแล้ว

นักธรรมชั้นเอก

๑. วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธศาสนสุภาษิต เล่ม ๓

ให้นักเรียนแต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบไม่น้อยกว่า ๓ สุภาษิต และบอกชื่อกัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย ห้ามอ้างสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำกัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง ชั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

๒. วิชาธรรม แก้ปัญหาธรรมโดยปรมัตตเทศนา

หลักสูตร ใช้หนังสือธรรมวิจารณ์ ส่วนปรมัตตปฏิบัติและสังสารวัฏ สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน มหาสติปัฏฐาน คิริमानนทสูตร

๓. วิชาพุทธ แก้ปัญหาพุทธานุกุพุทธประวัติกับข้อธรรมในท้องเรื่องนั้น

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธประวัติ เล่ม ๑-๒-๓

ปฐมสมโพธิ พระนิพนธ์สมเด็จพระสังฆราช (ปุสุตเทว)
พุทธานุกุพุทธประวัติ อนุพุทธประวัติ พระปฐมสมโพธิกถา พระนิพนธ์
ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

๔. วิชาวินัย แก้ปัญหาวินัยมีสังฆกรรมเป็นต้น

หลักสูตร ใช้หนังสือวินัยมุข เล่ม ๓ และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

ผู้จะเข้าสอบประโยคนักธรรมชั้นเอก
ต้องได้ประโยคนักธรรมชั้นโทในสนามหลวงมาแล้ว

ธรรมศึกษาชั้นตรี

๑. วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธศาสนสุภาษิต เล่ม ๑

ชั้นนี้ กำหนดขอบข่ายการออกข้อสอบไว้ ๕ หมวด คือ

- ๑) ทานวรรค
- ๒) ปาปวรรค
- ๓) ปุญญวรรค
- ๔) สติวรรค
- ๕) สीलวรรค

ให้นักเรียนแต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบด้วย
๑ สุภาษิต บอกชื่อกัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย สุภาษิตที่อ้างมานั้น
ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง ชั้นนี้ กำหนดให้เขียน
ลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

๒. วิชาธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือนวโกวาทแผนกธรรมวิภาคและคิหิปฏิบัติ
ชั้นนี้ กำหนดให้เรียนหมวดธรรม ดังนี้

ทูกะ หมวด ๒

ธรรมมีอุปการะมาก ๒

ธรรมเป็นโลกบาล ๒

ธรรมอันทำให้งาม ๒

บุคคลหาได้ยาก ๒

ติกะ หมวด ๓

รตนะ ๓

คุณของรตนะ ๓

โอวาทของพระพุทธเจ้า ๓

ทุจริต ๓

สุจริต ๓

อกุศลมูล ๓

กุศลมูล ๓

สัพปุริสบัญญัติ ๓

บุญกิริยาวัตถุ ๓

จตุกกะ หมวด ๔

วุฑฒิ ๔

จักร ๔

อกติ ๔

ปธาน ๔

อธิษฐานธรรม ๔

อิทธิบาท ๔

ควรทำความไม่ประมาทในที่ ๔ สถาน

พรหมวิหาร ๔

อริยสัจ ๔

ปัญญาะ หมวด ๕

อนันตริยกรรม ๕

อภิณหปัจเจกขณ ๕

ธัมมัสสวนานิสงส์ ๕

พละ ๕

จันท์ ๕

ฉักกะ หมวด ๖

การวะ ๖

สาราณียธรรม ๖

สัตตกะ หมวด ๓

อริยทรัพย์ ๓

สัพปุริสธรรม ๓

อัญญกะ หมวด ๘

โลกธรรม ๘

ทศกะ หมวด ๑๐

บุญกิริยาวัตถุ ๑๐

คิหิปฏิบัติ

จตุกกะ หมวด ๔

ทิฐฐัมมิกัตถประโยชน์ ๔

สัมปรายิกัตถประโยชน์ ๔

मितตปฏิรูป ๔

มิตรแท้ ๔

สังคหวัตถุ ๔

ธรรมของฆราวาส ๔

ปัญญาะ

มิจฉาวณิชา ๕

สมบัติของอุบาสก ๕

ฉีกะ

ทศ ๖

อบายมุข ๖

๓. วิชาพุทธ

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธประวัติเล่ม ๑-๒-๓

ปฐมสมโพธิ พระนิพนธ์สมเด็จพระสังฆราช (ปุสุสเทว) และศาสนพิธี
เล่ม ๑ ขององค์การศึกษา

๔. วิชาวินัย

หลักสูตร ใช้หนังสือเบญจศีลเบญจธรรมของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
(เจริญ ญาณวรเถร)

ธรรมศึกษาชั้นโท

๑. วิชาเรียงความแก่กระทู้ธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธศาสนสุภาษิต เล่ม ๒

ในชั้นนี้ กำหนดขอบข่ายการออกข้อสอบไว้ ๕ หมวด คือ

- ๑) อิตตวรรค
- ๒) กัมมวรรค
- ๓) จันติวรรค
- ๔) ปัญญาवรรค
- ๕) เสวนาวรรค

ให้นักเรียนแต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภายิตอื่นมา
ประกอบไม่น้อยกว่า ๒ สุภายิต และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภายิต
นั้นด้วย ห้ามอ่างสุภายิตซ้ำซ้อนกันแต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภายิตที่
อ่างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง ชั้นนี้
กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

๒. วิชาธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือธรรมวิภาค ปริเฉทที่ ๒

ชั้นนี้ กำหนดให้เรียนหมวดธรรม ดังนี้

ทุกะ หมวด ๒

กัมมัฏฐาน ๒

กาม ๒

บุชา ๒

ปฏิบัติถนาร ๒

สุข ๒ (กายิกสุข - เจตสิกสุข)

ติกะ หมวด ๓

อกุศลวิตก ๓

กุศลวิตก ๓

อัคคิ ๓

อธิปไตยยะ ๓

ญาณ ๓ (สังขญาณ)

ตัณหา ๓

ปาฎิหาริยะ ๓

ปิฎก ๓

พุทธรจิริยา ๓

วิภูษะ ๓

สิกขา ๓

จตุกกะ หมวด ๔

อปัสเสนธรรม ๔

อัปมัถญา ๔

พระอริยบุคคล ๔

โอฆะ ๔

กิจในอริยสัจ ๔

บริษัฑ ๔

บุคคล ๔

มรรค ๔

ผล ๔

ปัญจกะ หมวด ๕

อนุบุพพีถตา ๕

มัจฉริยะ ๕

มาร ๕

เวทนา ๕

ฉัฏกะ หมวด ๖

จริต ๖

ธรรมคุณ ๖

สัตตกะ หมวด ๗

วิสุทธิ ๗

อัญฐกะ หมวด ๘

อวิชา ๘

นวกะ หมวด ๙

พุทธคุณ ๙

สังฆคุณ ๙

ทสกะ หมวด ๑๐

บารมี ๑๐

ทวาทสกะ หมวด ๑๒

กรรม ๑๒

๓. วิชาพุทธ

หลักสูตร ใช้หนังสืออนุพุทธประวัติ และพุทธธานุพุทธประวัติ อันกล่าว
เฉพาะประวัติพระสาวก สังกัตติกา ปฐมสมโพธิกา พระนิพนธ์สมเด็จพระ
พระสังฆราช (ปฐุตเทว) และศาสนพิธี เล่ม ๒ ขององค์การศึกษา
ชั้นนี้ กำหนดให้เรียนประวัติของพระสาวก จำนวน ๔๐ รูป

๔. วิชาวินัย

หลักสูตร ใช้หนังสืออุโบสถศีลของพระราชรัตนมุนี (ชัยวัฒน์ ปญญาสิริ ป.ธ.๕) วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม

ผู้จะเข้าสอบประโยคธรรมศึกษาชั้นโท
ต้องได้ประโยคธรรมศึกษาชั้นตรีในสนามหลวงมาแล้ว
ธรรมศึกษาชั้นเอก

๑. วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธศาสนสุภาษิต เล่ม ๓

ในชั้นนี้ กำหนดขอยกข้อยการออกข้อสอบไว้ ๕ หมวด คือ

- ๑) อปปมาทวรรค
- ๒) จิตตวรรค
- ๓) ธรรมวรรค
- ๔) วิริยวรรค
- ๕) สามัคคีวรรค

ให้นักเรียนแต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ้างสุภาษิตอื่นมา ประกอบไม่น้อยกว่า ๓ สุภาษิต แลบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิต นั้นด้วย ห้ามอ้างสุภาษิตซ้ำซ้อนแต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาษิตที่ อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

๒. วิชาธรรม

หลักสูตร หนังสือธรรมวิจารณ์ ส่วนปรมัตถปฏิบัติ

นิพพิทา

ปฏิบัติแห่งนิพพิทา

สังขาร

อนิจจลักษณะ

ทุกขลักษณะ

อนัตตลักษณะ

วिरาคะ

ไวพจน์แห่งวिरาคะ

วิมุตติ

วิมุตติ ๒

วิมุตติ ๕

วิสุทธิ

วิปัสสนาญาณ ๘

วิสุทธิ อีกรบรรยายหนึ่ง

วิสุทธิ ๗

สันติ

ปฏิบัติแห่งสันติ

นิพพาน

มติแห่งลัทธิภายนอก

มติข้างพระพุทธศาสนา

นิพพานธาตุ ๒

บาลีแสดงปฏิปทาแห่งนิพพาน

บาลีแสดงอนุปาติเสตนิพพาน

บาลีแสดงอนุปาติเสตนิพพาน

บาลีแสดงนิพพานทั้ง ๒ บรรยาย

บาลีใช้ ปรีนิพพาน หมายถึงอนุปาติเสส

บาลีใช้ ปรีนิพพุต แทนปรีนิพพาน

มติปรารภพระพุทธเจ้าหลายพระองค์

ปฏิปทาแห่งนิพพาน

หนังสือสมถกรรมฐาน

หัวใจสมถกัมมัฏฐาน

กายคตาสติ

เมตตา

พุทธานุสสติ

กสิณ

จตุธาตววัตถานะ

สมถภาวนา

พระพุทธรูป

หนังสือธรรมสมบัติ

หมวดที่ ๑๐ วิปัสสนากัมมัฏฐาน

๓. วิชาพุทธ แก้ปัญหาพุทธานุพุทธประวัติ กับข้อธรรมในท้องเรื่องนั้น

หลักสูตร ใช้หนังสือพุทธประวัติ เล่ม ๑ - ๒ - ๓ ปฐมสมโพธิ
พระนิพนธ์ สมเด็จพระสังฆราช (ปสุสเทว) พุทธานุพุทธประวัติ
อนุพุทธประวัติ พระปฐมสมโพธิกถา พระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาภิไธยชิโนรส

๔. วิชาวินัย

หลักสูตร ใช้หนังสือหลักสูตรกรรมบถของพระราชรัตนมุนี
(ชัยวัฒน์ ปญฺญาสิริ ป.ธ.๕) วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม

ผู้จะเข้าสอบประโยคธรรมศึกษาชั้นเอก
ต้องได้ประโยคธรรมศึกษาชั้นโทในสนามหลวงมาแล้ว

วิธีตรวจประโยคกรรมสนามหลวง

วิธีตรวจในสนามหลวง

ขอประกาศแก่กรรมการทั้งหลายทราบทั่วกัน

การตรวจประโยคธรรมและธรรมศึกษาของสนามหลวงความประสงค์เพื่อทราบความรู้ของนักเรียนตามความเป็นจริง เป็นทางให้ผู้ศึกษาเจริญในวิทยาการ และจริยสมบัติ สืบอายุพระพุทธศาสนาต่อไป

ปัญหาที่ออกสอบ สนามหลวงแผนกธรรมได้รวบรวมขึ้นจากข้อสอบของพระกรรมการหลายรูป มีกรรมการตรวจพิเศษคัดเลือกอีกชั้นหนึ่ง ถ้ามความจำบ้าง ความเข้าใจบ้าง ความคิดบ้าง การตรวจต้องถือแนวนี่เป็นเกณฑ์ตรวจ คำถามที่ถามความจำต้องตอบให้ตรงตามแบบ และอาจเหมือนกันได้หมดทุกคน ที่ถามความเข้าใจ ในทางที่ถูกมีได้อย่างเดียว แต่โวหารอาจต่างกัน ที่ถามความคิด เหตุผลย่อมมีได้คนละอย่างตามความคิดของแต่ละคน นี่เป็นประมาณในการตอบ คำเฉลยนั้นเป็นเพียงแนวทางให้กรรมการได้ถือเป็นเกณฑ์ในการตรวจได้สะดวก เป็นเพียงมติหนึ่งที่อาศัยหลักเป็นสำคัญ จะเกณฑ์ให้นักเรียนตอบตรงกันทุกข้อ คงเป็นไปได้ เว้นไว้แต่ใจความสำคัญเท่านั้น ส่วนข้อสอบของธรรมศึกษาทุกชั้น เว้นเรียงความแก่กระฐ์ธรรม ปัญหาที่ออกสอบเป็นแบบปรนัย คือเลือกคำตอบที่บอกมาแล้วในแต่ละข้อ แต่ต้องเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแต่ละข้อ ซึ่งมีที่ถูกที่สุดเพียงข้อละคำตอบเดียว นักเรียนจะต้องเลือกตอบข้อที่ถูกเท่านั้น เลือกตอบผิด

เป็นไม่ได้คะแนน เป็นการถามทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความจำ และความคิด
ไปในตัวด้วย

การตรวจก็เพื่อจะรู้ว่านักเรียนมีความรู้หลักธรรมวินัย ควรแก่การดำรง
พระศาสนาหรือไม่ ควรได้เป็นได้ ควรตกเป็นตก อย่างนี้เป็นทางเจริญวิทาการ
ของผู้ศึกษาต่อไป

ผู้ตรวจพึงตั้งใจอยู่ในมัชฌัตตบุรุษ วางตนเป็นกลาง ถือความจริง
เป็นหลัก ถูก ว่าตามถูก ผิด ว่าตามผิด ไม่ควรถืออคติอันทำให้เสียความเที่ยงธรรม
มุ่งทำกิจพระศาสนา สงเคราะห์กุลบุตรให้ได้ความเสมอภาคทั่วหน้ากัน

ท่านทั้งหลายได้รับอาราธนามาให้เป็นกรรมการนั้น ก็เป็นผู้ที่สนามหลวง
เห็นแล้วว่าทรงคุณธรรมควรแก่ฐานะ สมควรจะยกย่องให้เป็นผู้ตรวจความรู้
ของนักเรียนได้ ขอท่านจงเคารพต่อความเป็นธรรม เพื่อความเสมอภาคแก่นักเรียน
ทั้งหลาย ถ้าคณะกรรมการกองใดหรือผู้ใด มีมติไม่ลงกันหรือขัดข้องอย่างใด
หากตกลงกันไม่ได้ ให้หารือประธานในที่นั้น ให้ท่านชี้ขาดและพึงปฏิบัติตาม
โดยธรรม

อนึ่ง นักเรียนบางคนบางสำนักอยากได้เงินเกินพอดี ถึงกับทำผิดระเบียบ
ของสนามหลวง ลืมคิดถึงตนว่า เรียนธรรมสอบธรรม เป็นนักธรรม ขอให้
กรรมการทั้งหลายช่วยสอดส่องตรวจตรากำกับไปด้วย ลักษณะของใบตอบ
ที่ส่งทุจริต ดังนี้

๑. ฉบับเดียวกัน ลายมือไม่เหมือนกัน หรือวันต้นอย่างหนึ่ง
วันหลังอย่างหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นคนละคน เหล่านี้แปลว่าคนอื่นทำให้

๒. คำตอบที่ต้องเรียงคำพูดมาก ๆ เหมือนกับฉบับอื่น อันส่อว่าไม่ใช่ ความจำ ความรู้อันเป็นสำนวนของตน นี่แปลว่า คุณคำตอบของคนอื่นหรือให้คนอื่นดูคำตอบ

๓. ตอบโดยทำนองอย่างเขียนคำบอก เหมือนกันจริง ๆ เช่น ผิดเหมือนกัน ถูกเหมือนกัน แก่เหมือนกัน จืดจางเหมือนกัน ตกข้อความเหมือนกัน นี่แสดงว่ามีผู้บอกให้ตอบ

๔. ถ้าเห็นว่าทุจริตอย่างใดอย่างหนึ่ง จงลงเลขศูนย์ นำเสนอประธาน กรรมการเก็บรวบรวมไว้กับใบตอบคนเดียวกัน เพื่อเป็นหลักฐาน

วิธีตรวจประโยคธรรมสนามหลวง

๑. วิธีตรวจนี้ เป็นวิธีตรวจให้คะแนน คะแนนเต็มแต่ละข้อ มี ๑๐ คะแนน

๒. การจะตรวจให้คะแนนเต็มหรือไม่ ให้กรรมการพิจารณาเห็นตามสมควร ถ้าไม่ถูกเลย ให้ลงเลข ๐

๓. ข้อใหญ่ที่มีข้อย่อย ให้ลงคะแนนที่ข้อย่อยแต่ละข้อ แล้วรวมคะแนนไว้ที่เลขหัวข้อใหญ่นั้น ๆ เมื่อตรวจข้อย่อยครบในแต่ละข้อย่อยใหญ่ ให้รวมคะแนนไว้คราวหนึ่ง แล้วเขียนเลขจำนวนคะแนนที่ได้เฉพาะข้อนั้น ๆ ไว้ที่เลขหัวข้อของข้อนั้น ๆ

๔. เมื่อตรวจครบทั้ง ๑๐ ข้อแล้ว ให้รวมคะแนนทั้งหมด (๑๐ ข้อ) แล้วเขียนไว้ที่มุมขวาด้านบนทุกฉบับ

๕. ตรวจเสร็จแล้วให้ลงชื่อกำกับไว้ที่มุมซ้ายมือด้านบนทุกฉบับ

และฉบับแรกของแต่ละปีก็ให้ลงชื่อโดยเขียนตัวบรรจงทุกปี

๖. เฉพาะใบตอบของธรรมศึกษาทุกชั้น เว้นกระทั่ง ข้อสอบแต่ละวิชา มี ๕๐ ข้อ ๆ ละ ๒ คะแนน ให้ตรวจไปตามใบเฉลยฉบับที่เฉลยไว้ให้ ตรวจแต่ละฉบับแล้ว ให้นำข้อรวมคะแนนและปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๕.

๗. ในกรณีที่นักเรียนธรรมศึกษาจากบาทลงในช่องคำตอบในข้อเดียวกัน หลายคำตอบ ถือว่าข้อนั้น ๆ เป็นผิด ไม่ได้คะแนน หากมีรอย ชูด ลบ จีด ฆ่า ไว้ แต่พอเป็นหลักฐานให้ทราบว่านักเรียนตกลงใจตอบในข้อไหนได้ ก็ให้ตรวจไปตามนั้น

๘. การตรวจให้ใช้กรรมการ ๒ รูป เมื่อกรรมการรูปที่ ๑ ตรวจเสร็จแล้ว ให้กรรมการรูปที่ ๒ ตรวจซ้ำ ถ้าเห็นไม่ร่วมกันให้ตกลงแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าเห็นร่วมกันก็ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไข แล้วให้ลงนามกำกับไว้ทุกฉบับ โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับกรรมการรูปที่ ๑

การให้คะแนน

๑. การให้คะแนนนักธรรมและธรรมศึกษาทุกชั้น มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑.๑ สำหรับประโยชน์คนักธรรมทุกชั้นให้ถือ ๔๐๐ คะแนนเป็นเกณฑ์ วิชาทุกวิชาให้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อรวมคะแนนของทั้ง ๔ วิชาแล้ว ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๘๐ คะแนน ถือว่าสอบได้ ต่ำกว่า ๒๘๐ คะแนน ถือว่าสอบตก

๑.๒ สำหรับธรรมศึกษาทุกชั้น ให้ถือ ๔๐๐ คะแนนเป็นเกณฑ์ วิชาทุกวิชาให้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เมื่อรวมคะแนนของทั้ง ๔ วิชา

แล้ว ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ คะแนน ถือว่าสอบได้
ต่ำกว่า ๒๐๐ คะแนน ถือว่าสอบตก

๑.๓ นักธรรมและธรรมศึกษาทุกชั้น เมื่อตรวจดูคะแนนของแต่ละ
วิชาที่ได้แล้ว หากมีวิชาใดวิชาหนึ่ง ได้คะแนนต่ำกว่า ๒๕ คะแนน
แม้จะรวมครบทุกวิชาแล้วได้เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดก็ตาม ให้ถือว่าการ
สอบครั้งนี้เป็นการสอบตกด้วย

๒. ผู้สอบนักธรรมและธรรมศึกษาทุกชั้น ต้องสอบทั้ง ๔ วิชา
ถ้าขาดสอบวิชาใดวิชาหนึ่ง สนามหลวงแผนกธรรมไม่รับพิจารณา ให้อยู่ในเกณฑ์
สอบตก

๓. การตอบสับข้อให้หักคะแนนเสีย ๒ คะแนนเช่นเดิม คือแทนที่
จะได้ ๑๐ คะแนนเต็ม ก็ให้เพียง ๘ คะแนนเท่านั้น หากตอบไม่หมดข้อ
คงให้คะแนนไม่เต็มข้อเท่ากับการตอบ ถ้าผู้ตรวจเห็นว่าฉบับใดผิดมาก ไม่ได้แม้แต่
คะแนนเดียว ก็ให้ลง ๐ ไว้ด้วย

๔. วิชาที่ตอบต้องได้คะแนนทุกวิชา จึงจะยอมรับรวมคะแนนให้
หากเกิดวิชาใดวิชาหนึ่ง ไม่ได้คะแนนแม้แต่คะแนนเดียว หรือได้ต่ำกว่า
๒๕ คะแนน ก็ห้ามรวมคะแนน ปรับเป็นตก แม้รวมทุกวิชาแล้ว จะได้คะแนน
สูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ตาม

แนวตรวจกระทู้ธรรม
สำหรับกรรมการพิจารณาให้คะแนน

๑. แต่งได้ตามกำหนด
๒. อ่างกระทู้ได้ตามกฎ
๓. เชื่อมกระทู้ได้ดี
๔. อธิบายความสมกับกระทู้ที่ได้ตั้งไว้
๕. ใช้สำนวนสุภาพเรียบร้อย
๖. ใช้ตัวสะกดการันต์ถูกเป็นส่วนมาก
๗. สะอาดไม่ประอะเปื้อน

ขอให้กรรมการสนามหลวงแผนกธรรมได้ปฏิบัติให้ชอบด้วยระเบียบ
เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสอบทุกประการ

วิธีตรวจนี้ ให้ใช้เฉพาะในการสอบธรรมสนามหลวง

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม

เรื่อง

ระเบียบจัดการสอบธรรมสนามหลวง

พ.ศ. ๒๕๔๕

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม
เรื่อง
ระเบียบจัดการสอบธรรมสนามหลวง
พ.ศ. ๒๕๔๕

เพื่อให้การสอบธรรมสนามหลวง ในสนามสอบส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีระเบียบในการปฏิบัติงาน จึงวางระเบียบไว้ ดังนี้

๑. ประธานอำนวยการสอบมีอำนาจหน้าที่

- ๑.๑ ส่วนกลาง ในกรุงเทพมหานคร เจ้าสำนักเรียนที่เป็นสนามสอบ เป็นประธานอำนวยการสอบ
- ๑.๒ ส่วนภูมิภาค สนามสอบจังหวัด มีเจ้าคณะจังหวัด เป็นประธานอำนวยการสอบ สนามสอบอำเภอ เจ้าคณะอำเภอ เป็นประธานอำนวยการสอบ
- ๑.๓ ประธานอำนวยการสอบแต่ละสนามแต่งตั้งกรรมการอำนวยการสอบได้ตามความเหมาะสม
- ๑.๔ สนามสอบแต่ละสนามจะมีผู้แทนแม่กองธรรมสนามหลวง แต่งตั้งโดยแม่กองธรรมสนามหลวงเข้าร่วมปฏิบัติงาน
- ๑.๕ ประธานอำนวยการสอบแต่งตั้งเจ้าหน้าที่แผนกต่าง ๆ ในการจัดการสอบ

- ๑.๖ ประธานอำนวยการสอบจัดประชุมกรรมการอำนวยการสอบและกรรมการผู้กำกับห้องสอบ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานก่อนการสอบอย่างน้อยหนึ่งวัน
- ๑.๗ ให้ประธานอำนวยการสอบและกรรมการอำนวยการสอบพิจารณาแก้ไขเหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นก่อนการสอบ หรือขณะสอบ
- ๑.๘ ประธานและกรรมการอำนวยการสอบดำเนินการจัดการสอบและให้ความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แผนกต่าง ๆ
- ๑.๙ ในขณะที่สอบ ประธานอำนวยการสอบไปปฏิบัติศาสนกิจตรวจเยี่ยมสนามสอบอื่น ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสนามสอบ ให้มอบหมายกรรมการอำนวยการสอบปฏิบัติหน้าที่แทน
- ๑.๑๐ ประธานอำนวยการสอบต้องดำเนินการให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบของสนามหลวงแผนกธรรม และตามที่ได้รับมอบหมายจากแม่กองธรรมสนามหลวง

๒. เลขานุกรการสนามสอบมีหน้าที่

- ๒.๑ จัดทำเอกสารการสอบธรรมสนามหลวง เช่น บัญชีเรียกชื่อ (ศ.๓, ศ.๗)
- ๒.๒ จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้ในการสอบ เช่น ซองบรรจุใบตอบกระดาษ สำหรับเขียนสอบ
- ๒.๓ เก็บข้อสอบที่ได้รับจากประธานอำนวยการสอบไว้ในสถานที่ปลอดภัย
- ๒.๔ แจกข้อสอบแต่ละชั้นและวิชาให้แก่กรรมการผู้กำกับห้องสอบ

๒.๕ ทำบัญชีแสดงยอดจำนวนผู้สมัครเข้าสอบ สอบจริง ขาดสอบ และแก้ไข บัญชีเรียกชื่อ (ศ.๓, ศ.๓) ตามใบรายการแก้ไขที่ผิด ให้บัญชีเรียกชื่อ มีความถูกต้องแล้วบรรจุแยกซองโดยเฉพาะ

๒.๖ จัดทำรายงานการสอบธรรมสนามหลวงในสนามนั้น เสนอปัญหาที่พบ การแก้ไขปัญหา รายงานผู้ให้การอุปถัมภ์การสอบ รวบรวมเอกสารสำเนา คำสั่งของประธานสนามสอบเป็นต้น

๒.๗ เอกสารที่ต้องส่ง

ส่วนกลาง นักธรรมชั้นตรี - โท - เอก และ

 ธรรมศึกษาชั้นตรี - โท - เอก

 จัดส่งที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

ส่วนภูมิภาค นักธรรมและธรรมศึกษาทุกชั้น

 จัดส่งที่เจ้าคณะจังหวัด แล้วรวบรวมส่งเจ้าคณะภาค

๒.๘ บอกสัญญาณเวลาแก่กรรมการผู้กำกับห้องสอบ

๒.๙ ร่วมลงนามกับประธานอำนวยการสอบ ในการเปิดซองข้อสอบ และการปิดซองบรรจุใบตอบ

๒.๑๐ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ประธานอำนวยการสอบมอบหมาย

๓. กรรมการผู้กำกับห้องสอบมีหน้าที่

๓.๑ กรรมการผู้กำกับห้องสอบต้องได้รับการแต่งตั้งจากประธานอำนวยการสอบ

- ๓.๒ เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้ว ต้องเข้ารับฟังการปฐมนิเทศ จากประธาน
 อำนวยการสอบ ตามวันและเวลาที่กำหนด
- ๓.๓ นุ่งห่มผ้าให้เรียบร้อยตามสมณสาธูป สำหรับฆราวาสแต่งกายให้สุภาพ
- ๓.๔ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องบริสุทธิ์ยุติธรรม
- ๓.๕ ต้องไปถึงสนามสอบก่อนนักเรียน ตรวจโต๊ะ เก้าอี้และห้องสอบให้เรียบร้อย
- ๓.๖ ก่อนที่จะแจกข้อสอบ ต้องตรวจดูชั้น - วิชา ข้อสอบแต่ละวันให้ถูกต้อง
 ก่อนจึงแจกแก่ผู้เข้าสอบ
- ๓.๗ ห้ามไม่ให้บุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในห้องสอบ
- ๓.๘ ไม่น้อยกว่าให้ผู้เข้าสอบที่มาช้ากว่ากำหนด ๑๕ นาที เข้าห้องสอบ และ
 ไม่ให้ออกจากห้องสอบ
- นักธรรม** ห้ามออกก่อน ๓๐ นาที
- ธรรมศึกษา** ห้ามออกก่อน ๒๕ นาที
- ๓.๙ เก็บใบตอบเรียงลำดับตามเลขที่สอบ ตรวจเอกสารทุกอย่างครบถ้วนแล้ว
 บรรจุซอง นำส่งเลขานุการสนามสอบ
- ๓.๑๐ ในกรณีผู้ขาดสอบ ให้ขีดเส้นสีแดงทับเลขที่สอบ
- ๓.๑๑ ถ้ามีการทุจริตให้เขียนหมายเหตุที่หัวกระดาษใบตอบ ลงชื่อกรรมการผู้กำกับ
 ห้องสอบไว้ด้วย
- ๓.๑๒ ถ้ามีปัญหาหรือข้อขัดข้องต้องรายงานให้ประธานอำนวยการสอบทราบโดยด่วน

๔. การจัดห้องสอบ

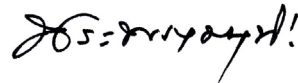
- ๔.๑ สนามสอบที่เป็นห้องโถง เช่น ศาลาการเปรียญ อาคารเอนกประสงค์ ซึ่งปกติจัดเป็นห้องสอบประจำทุกปี ให้จัดเป็นห้องสอบได้เหมือนเดิม โดยจัดโต๊ะเก้าอี้นั่งสอบห่างกันพอสมควร
- ๔.๒ จัดสอบในห้องเรียนประจำ เช่น โรงเรียนพระปริยัติธรรม หรือโรงเรียนของหน่วยงานอื่น ๆ ควรตั้งโต๊ะประมาณ ๒๕ - ๓๐ โต๊ะ
- ๔.๓ โต๊ะที่เขียนข้อสอบและเก้าอี้ต้องอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์
- ๔.๔ สนามสอบที่เป็นห้องโถง ให้มีกรรมการผู้กำกับห้องสอบอยู่ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านขวาและซ้าย ด้านละ ๑ รูป/คน หรือตามที่ประธานอำนวยการสอบเห็นสมควร
- ๔.๕ สนามที่สอบในห้องเรียนประจำ ให้มีกรรมการผู้กำกับห้องสอบ ด้านหน้า ๑ รูป/คน ด้านหลัง ๑ รูป/คน
- ๔.๖ ห้องสอบควรให้มีแสงสว่างเพียงพอที่นักเรียนสามารถอ่านเขียนคำตอบได้

๕. ข้อปฏิบัติสำหรับผู้เข้าสอบ

- ๕.๑ นุ่งห่มผ้าให้เรียบร้อยตามสมณสาธูป หรือแต่งกายให้สุภาพ
- ๕.๒ ต้องตรวจดูสถานที่สอบ เลขที่สอบ เพื่อความเป็นระเบียบและรวดเร็ว
- ๕.๓ ต้องไปถึงสนามสอบก่อนเวลา ๓๐ นาที ก่อนเข้าห้องสอบต้องได้รับอนุญาตจากกรรมการกำกับห้องสอบ

- ๕.๔ เมื่อเข้าห้องสอบแล้ว นั่งประจำโต๊ะของตน ไม่นำหนังสือ ย่ามหรือ
สิ่งอื่นใดเข้าห้องสอบ นอกจากอุปกรณ์เครื่องเขียน
- ๕.๕ ห้ามขีดเขียนข้อความอื่นลงในใบตอบ นอกจากคำสั่งเกี่ยวกับคำตอบ
- ๕.๖ ห้ามสูบบุหรี่และกระทำการอื่นใดเป็นการรบกวนผู้สอบ
- ๕.๗ เมื่อสอบเสร็จและส่งใบตอบแล้ว ให้ออกจากห้องสอบ
- ๕.๘ ผู้เข้าสอบทุกรูปทุกคน ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง หรือคำแนะนำของกรรมการ
ผู้กำกับห้องสอบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

(พระพรหมมุนี)

แม่กองธรรมสนามหลวง

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม

เรื่อง

กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติ

ในการสอบธรรมสนามหลวง

สำนักเรียนส่วนกลาง

พ.ศ. ๒๕๕๔

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม
เรื่อง กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง
สำนักเรียนส่วนกลาง
พ.ศ. ๒๕๕๔

การสอบธรรมสนามหลวงครั้งนี้ นักธรรมชั้นตรี กำหนดสอบวันที่ ๖-๗-๘-๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันพฤหัสบดี-ศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ ขึ้น ๙-๑๐-๑๑-๑๒ ค่ำ เดือน ๑๑ รวมสอบ ๔ วัน ๆ ละ ๑ วิชา ๆ ละ ๓ ชั่วโมง เริ่มสอบเวลา ๑๓.๐๐ น. ทุกวัน พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร นักธรรมชั้นโทและเอก กำหนดสอบวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับ วันเสาร์-อาทิตย์-จันทร์-อังคาร แรม ๒-๓-๔-๕ ค่ำ เดือน ๑๒ รวมสอบ ๔ วัน ๆ ละ ๑ วิชา ๆ ละ ๓ ชั่วโมง เริ่มสอบเวลา ๑๓.๐๐ น. ทุกวัน พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร และธรรมศึกษาทุกชั้น กำหนดสอบวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันพุธ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๒ รวมสอบ ๑ วัน ภาคเช้า เวลา ๐๘.๓๐ น. สอบวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ภาคบ่าย เวลา ๑๓.๐๐ น. สอบวิชาธรรมะ วิชาพุทธะ และวิชาวินัย ให้เวลาวิชาละ ๕๐ นาที พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร ใช้ข้อสอบแบบปรนัยหรือแบบเลือกตอบ

ระเบียบปฏิบัติ

๑. สนามสอบธรรมในส่วนกลาง สนามหลวงแผนกธรรมกำหนดให้
สำนักเรียนต่าง ๆ รวมสอบในสนามสอบส่วนกลาง ดังนี้

- นักธรรมชั้นตรี จำนวน ๓๖ สนาม
- นักธรรมชั้นโท-เอก จำนวน ๑๓ สนาม
- ธรรมศึกษาชั้นตรี-โท-เอก จำนวน ๔๑๔ สนาม

ดังปรากฏรายนามสนามสอบในเอกสารภาคผนวก

๒. กระดาษใบตอบและการเขียนตอบ ใช้กระดาษตราสนามหลวง
แผนกธรรมที่โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจำหน่าย หรือกระดาษ
ชนิดอื่นที่ประทับตราสนามหลวงแผนกธรรม แต่ต้องเป็นของที่สนามสอบแจกให้
ในเวลาสอบ นักเรียนจะจัดหามาใช้เองไม่ได้ เฉพาะใบตอบของธรรมศึกษาทุกชั้น
นอกจากวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม สนามหลวงแผนกธรรมให้มาพร้อมกับข้อสอบ
แล้ว ห้ามใช้กระดาษใบตอบชนิดอื่น การเขียนตอบ ต้องเขียนด้วยหมึกสีดำ
สีน้ำเงิน หรือดินสอเท่านั้น และตอบเรียงข้อลงล่างตามลำดับ สำหรับธรรมศึกษา
ทุกชั้น วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม เขียนตอบเหมือนปีที่ผ่านมา ส่วนวิชาอื่น
ให้ใช้กระดาษใบตอบของสนามหลวงแผนกธรรม ให้ทำตามคำสั่งในข้อสอบนั้น

๓. การให้เลขประจำตัวผู้สอบ ประธานสนามสอบเป็นผู้กำหนดเลข
ประจำตัวผู้สอบในสนามสอบ ชั้นหนึ่ง ๆ ให้ตั้งแต่เลข ๑ จากสำนักเรียนที่ ๑
ไปจนถึงสำนักเรียนสุดท้ายในสนามสอบ

๔. การจัดห้องสอบ ให้ประธานสนามสอบรวบรวมข้อมูลบัญชี จัด
สถานที่สอบและเลขที่นั่งสอบ แล้วแจ้งแก่นักเรียนผู้ขอเข้าสอบ ก่อนเข้าห้องสอบ

๕. **กรรมการกำกับห้องสอบ** ในห้องสอบหนึ่งๆ ให้มีกรรมการกำกับห้องสอบที่เจ้าสำนักเรียน หรือประธานสนามสอบแต่งตั้ง อย่างน้อยห้องละ ๒ รูป/คน รวมถึงกรรมการกำกับห้องสอบในสนามสอบธรรมศึกษาที่เปิดสอบในโรงเรียน สถานศึกษา และสถานที่อื่นๆ ด้วย

๖. **การลงหมายเหตุขาดสอบ** หากมีผู้ขาดสอบด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม ต้องลงหมายเหตุในบัญชี รับใบตอบ และขีดเส้นแดงทับให้ชัดเจน เช่น อาหาร กึ่งลงหมายเหตุว่า อาหาร เป็นต้น ขาดสอบใน วันไหนบอกให้ชัดเจนด้วย

๗. **การยกเลิกเลขประจำตัว** กรรมการที่กำกับห้องสอบต้องยกเลิกเลขประจำตัวนักเรียนที่ขาดสอบ ห้ามยกเลขประจำตัวนั้นให้นักเรียนอื่นมาใช้เลขประจำตัวเพื่อสอบแทน

๘. **บัญชียอดจำนวนและบัญชีสำมะโนครวัผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นตรี** ให้เจ้าสำนักเรียนจัดทำบัญชียอดจำนวนผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นตรี (สธ.๔) และบัญชีสำมะโนครวัผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นตรี (ศ.๑) พร้อมบันทึกลงแผ่นซีดี จำนวน ๒ ชุด ส่งที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ๑ ชุด ส่งประธานสนามสอบที่กำหนด ๑ ชุด ก่อนวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ ตรงกับวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔

๙. **บัญชียอดจำนวนและบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นโทและเอก** ให้เจ้าสำนักเรียนจัดทำบัญชียอดจำนวนผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นโทและเอก (สธ.๔) ที่มีจำนวนนักเรียนขอเข้าสอบ (แยกเป็นอีกบัญชีหนึ่งจากบัญชีนักธรรมชั้นตรี) และบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นโทและเอก (ศ.๒) พร้อมบันทึกลงแผ่นซีดี จำนวน ๒ ชุด ส่งที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ๑ ชุด

ส่งประธานสนามสอบ ที่กำหนด ๑ ชุด ก่อนวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๐. บัญชียอดจำนวนและบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบธรรมศึกษาทุกชั้น ให้เจ้าสำนักเรียนจัดทำบัญชียอดจำนวนผู้ขอเข้าสอบธรรมศึกษาทุกชั้น (สถ.๔) ที่มีจำนวนนักเรียนขอเข้าสอบ (แยกเป็นอีกบัญชีหนึ่งจากบัญชีผู้ขอเข้าสอบ นักรธรรม) และบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบธรรมศึกษาชั้นตรี (ศ.๕) บัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบธรรมศึกษาชั้นโทและเอก (ศ.๖) พร้อมบันทึกลงแผ่นซีดี ส่งที่ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ก่อนวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

อนึ่ง ในปีการศึกษานี้จักตรวจสอบธรรมศึกษาด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (เว็บบริวเรียนความแก่กระทุ้ธรรม) ขอได้ส่งบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบตามเวลาที่ กำหนด และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์ของ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงอย่างเคร่งครัด

๑๑. การจ่ายข้อสอบนักรธรรมชั้นตรี ให้เจ้าสำนักเรียนที่จัดการสอบ หรือผู้ที่เจ้าสำนักเรียนมอบหมายมีหนังสือเพื่อรับข้อสอบกับเจ้าหน้าที่ ในวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ น. เป็นต้นไป ที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๑๒. กรณีมีการทุจริต ถ้าปรากฏว่ามีผู้ทำทุจริตในการสอบ ให้ลง หมายเหตุที่หัวกระดาษใบตอบและลงชื่อกรรมการผู้กำกับห้องสอบนั้น ๆ ทุกรูป และให้ผู้เป็นประธานสนามสอบลงชื่อรับรองด้วย ทุจริตด้วยอาการอย่างไร ต้อง บันทึกบอกให้ชัดเจน

๑๓. การเปิดซองข้อสอบ ในวันเปิดสอบทุกวัน เมื่อเปิดซองข้อสอบ ถ้าปรากฏว่าไม่มีปัญหาที่สอบในวันนั้น (หากจะมีการบรรจุปัญหาข้อสอบผิดพลาด) ให้ประธานสนามสอบสั่งให้นักเรียนอยู่ในห้องสอบ แล้วส่งผู้แทนไปขอปัญหาจากสนามสอบที่ใกล้ที่สุดนำมาให้นักเรียนสอบ ให้สนามสอบที่มีข้อสอบมอบให้ โดยบรรจุซอง (ตามแต่จะหาได้) อย่างมิดชิด ประทับตราสนามหลวงแผนกธรรม แล้วมอบให้ไป

ส่วนของปัญหาข้อสอบที่บรรจุผิดพลาด ต้องปิดซองให้เรียบร้อย ประทับตราสนามหลวงแผนกธรรม ลงลายมือชื่อรับรอง แล้วส่งคืนสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๑๔. การใช้บัญชีรับใบตอบ บัญชีรับใบตอบให้ใช้ใบเดียวทั้ง ๔ วิชา เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการจัดทำข้อมูล ให้ใช้รูปแบบพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงออกแบบดังเช่นปีที่ผ่านมา โดยให้สำนักเรียนพิมพ์เลขประจำตัว วัด ชื่อ ฉายา นามสกุล อายุ พรรษา ให้เรียบร้อย เรียงลำดับให้ตรงกับบัญชีขอเข้าสอบ (ศ.๒, ศ.๖) เมื่อส่งใบตอบวันแรกให้นักเรียนตรวจสอบชื่อ ฉายา นามสกุล ฯ ล ฯ หากผิดให้นักเรียนเขียนแก้ไขในบัญชีรับใบตอบนั้น แล้วลงลายมือชื่อด้วยตัวบรรจงในช่องประจำวิชานั้น ๆ ในแต่ละวัน (ไม่ควรใช้ลายเซ็นต์ เพราะจกตรวจสอบลายมือได้ในกรณีมีปัญหา) ผู้สอบจะต้องลงลายมือชื่อด้วยตนเอง จะลงชื่อแทนกันไม่ได้

๑๕. การเรียงใบตอบของนักเรียน ให้เรียงใบตอบของนักเรียนตามเลขประจำตัวตามลำดับจากจำนวนน้อยอยู่ข้างบนไปหาจำนวนมาก ไม่ต้องเย็บปก

๑๖. ซองบรรจุข้อสอบทุกชั้นทุกวิชา ให้ห่อรวมเป็นห่อหนึ่งต่างหาก

ส่งคืนไปที่สำนักงานแม่กองธรรม สนามหลวง

๑๗. การบรรจุใบตอบนักธรรมชั้นตรีเข้าห่อ ให้ทำต่อหน้าคณะกรรมการ เมื่อสอบวิชาใดเสร็จแล้ว ให้ห่อวิชานั้นเป็นวัน ๆ ไปทุกวัน แล้วเขียนบอกไว้ นอกห่อให้ชัดเจนว่า วิชาอะไร สอบสนามไหน เขต/อำเภอ จังหวัดอะไร ให้คณะกรรมการลงชื่อรับรอง พร้อมกับบอกเวลาวัน เดือน ปี ที่ปิดซองด้วย เมื่อครบ ๔ วิชาแล้ว แล้วรวบรวมส่งที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ก่อนวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๘. บัญชีรับใบตอบ บัญชียอดจำนวนผู้เข้าสอบนักธรรมชั้นตรี และ ชีตียบันทักข้อมูลบัญชีรับใบตอบ ให้ประธานสนามสอบรวบรวมบัญชีรับใบตอบ บัญชียอดจำนวนนักเรียนที่ส่งสอบ ขาดสอบ คงสอบ ตามรูปแบบของ สนามหลวงแผนกธรรม พร้อมทั้งชีตียบันทักข้อมูลบัญชีรับใบตอบ, บัญชีเรียกชื่อ (ศ.๓) ที่แก้ไขรายการผิดพลาดแล้ว ส่งที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ก่อนวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๙. การตรวจใบตอบนักธรรมชั้นตรี กำหนดตรวจวันที่ ๒๗-๒๘-๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันพฤหัสบดี-ศุกร์-เสาร์ ขึ้น ๑-๒-๓ ค่ำ เดือน ๑๒ เริ่มตรวจเวลา ๐๙.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๖.๐๐ น. ณ วัดยาง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

๒๐. การประกาศผลสอบนักธรรมชั้นตรี กำหนดประกาศวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันอังคาร แรม ๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ณ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๒๑. การจ่ายข้อสอบนักธรรมชั้นโท-เอก เจ้าสำนักเรียนผู้เป็นประธาน

สนามสอบ จัดทำรายนามพระสังฆาธิการผู้ที่จะนำปัญหาข้อสอบนักธรรม
ชั้นโท-เอก ส่งสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง เพื่อรับการแต่งตั้งเป็นผู้แทน
แม่กองธรรมสนามหลวง และให้รับปัญหาข้อสอบมอบแก่ประธานสนามสอบ
ในวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ทุกวัน ก่อนเวลาสอบ

๒๒. **ธรรมศึกษาทุกชั้น** ให้เจ้าสำนักเรียนที่ดำเนินการจัดสอบธรรมศึกษา
ส่งพระสังฆาธิการมารับข้อสอบ ที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ในวันที่
๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป

๒๓. **การบรรจุใบตอบนักธรรมชั้นโทและเอก, ธรรมศึกษาทุกชั้นเข้าห่อ**
ให้ทำต่อหน้ากรรมการ เมื่อสอบวิชาใดเสร็จแล้ว ให้ห่อวิชานั้นเป็นวันๆ และ
เป็นชั้นๆ ไปทุกวัน แล้วเขียนบอกไว้นอกห่อให้ชัดเจนว่า วิชาอะไร ของที่
เท่าไร สอบสนามไหน เขต/อำเภอ จังหวัดอะไร เป็นสนามสอบที่เท่าไร ให้
คณะกรรมการลงชื่อรับรอง พร้อมกับบอกเวลา วัน เดือน ปี ที่ปิดซองด้วย
เมื่อครบ ๔ วิชาแล้ว ให้ห่อรวมเฉพาะชั้น เป็นนักธรรมชั้นโท ๑ ห่อ นักธรรม
ชั้นเอก ๑ ห่อ ธรรมศึกษาชั้นตรี ๑ ห่อ ธรรมศึกษาชั้นโท ๑ ห่อ และ
ธรรมศึกษาชั้นเอก ๑ ห่อ ถ้ามีชั้นละหลายห่อ ให้บอกจำนวนด้วยว่ากี่ห่อๆ
ที่ ๑ - ๒ ฯลฯ เมื่อประธานสนามสอบปิดซองใบตอบข้อสอบแล้ว ห้ามมิให้
เปิดซองใบตอบอีกเป็นอันขาด แล้วส่งที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง
ก่อนวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

๒๔. **บัญชีรับใบตอบและบัญชียอดจำนวนผู้เข้าสอบ** ให้เจ้าสำนักเรียน
หรือประธานสนามสอบ รวบรวมบัญชีทุกประเภท และจำนวนนักเรียนที่ส่งสอบ
ขาดสอบ กงสอบ ตามรูปแบบของสนามหลวงแผนกธรรม ส่งที่สำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวงพร้อมกระดาศใบตอบ

๒๕. การจัดพิมพ์บัญชีรับใบตอบลงแผ่นซีดีบันทึกข้อมูล ให้แก่ใบรายการที่ผิดในบัญชีรับใบตอบ และบัญชีเรียกชื่อ (ศ.๓, ศ.๗) แล้วบันทึกลงแผ่นซีดี พร้อมนำส่งสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง เพื่อความสะดวกถูกต้องของข้อมูลในการกรอกรวมคะแนน ประกาศผลสอบ และจัดพิมพ์ประกาศนียบัตรให้แก่นักเรียนผู้สอบได้

๒๖. การตรวจใบตอบนักธรรมชั้นโท และกระตุ้ธรรมศึกษาชั้นตรี-โท กำหนดตรวจวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันจันทร์-อังคาร-พุธ แรม ๒-๓-๔ ค่ำ เดือน ๑ เริ่มตรวจเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๖.๐๐ น. ใบตอบนักธรรมชั้นโทและใบตอบธรรมศึกษา วิชาเรียงความแก้กระตุ้ธรรมชั้นตรี-โท ของนักเรียนส่วนกลาง จะดำเนินการตรวจ ณ ศาลาแดง หน้าพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร และสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ดังเช่นทุกปีที่ผ่านมา

๒๗. การตรวจใบตอบนักธรรมชั้นเอก และธรรมศึกษาชั้นเอก กำหนดตรวจวันที่ ๑๕-๒๐-๒๑-๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันจันทร์-อังคาร-พุธ-พฤหัสบดี แรม ๕-๑๐-๑๑-๑๒ ค่ำ เดือน ๑ เริ่มตรวจเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๖.๐๐ น. ใบตอบนักธรรมชั้นเอก และใบตอบธรรมศึกษาชั้นเอก จะดำเนินการตรวจที่วัดสามพระยา ดังเช่นทุกปีที่ผ่านมา

๒๘. บัญชีสำมะโนครัวผู้สอบได้ธรรมสนามหลวงชั้นตรี หลังทราบผลสอบธรรมสนามหลวงชั้นตรีประจำปีแล้ว ให้เจ้าสำนักเรียนส่งบัญชีสำมะโนครัวผู้สอบได้นักธรรมชั้นตรี (ศ.๑) บัญชีสำมะโนครัว ผู้สอบได้ธรรมศึกษาชั้นตรี (ศ.๕) ไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๒๕. สำนักเรียนที่แยกสอบโดยเฉพาะ ให้เจ้าสำนักเรียนพิจารณาแต่งตั้งพระภิกษุผู้สามารถไปเป็นกรรมการควบคุมดูแลการสอบอย่างน้อยแห่งละ ๓ รูป

๓๐. สำนักเรียนคณะเขต ให้เจ้าคณะเขตนั้นๆ ตั้งคณะกรรมการอำนาจการสอบประจำสนามสอบนั้นๆ อย่างน้อยแห่งละ ๓ รูป

๓๑. รายงานการสอบธรรม ให้ผู้เป็นประธานสนามสอบแต่ละแห่งทำรายงานโดยตรงไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๓๒. การประกาศอนุโมทนา ถ้ามีบัญชีรายนามท่านผู้บริจาคทรัพย์อุปัถม์ภัก์ในการสอบธรรมสนามหลวง สมควรประกาศอนุโมทนา ให้ผู้เป็นประธานสนามสอบนั้นๆ ดำเนินการประกาศอนุโมทนาโดยตรง

๓๓. ระเบียบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของสนามหลวงแผนกธรรมทุกประการ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม

เรื่อง

กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติ
ในการสอบธรรมสนามหลวง
สำนักเรียนส่วนกลาง

พ.ศ. ๒๕๕๔

(ฉบับแก้ไข)

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม
เรื่อง กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง
สำนักเรียนส่วนกลาง
พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับแก้ไข)

ตามที่ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง โดยความเห็นชอบของ
มหาเถรสมาคม ได้กำหนดวันสอบธรรมสนามหลวง สมัยที่ ๒ ในวันที่
๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ และ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ นั้น และด้วยเหตุที่ รัฐบาล
ได้ประกาศภัยพิบัติเกิดอุทกภัย รวม ๒๑ จังหวัด ของประเทศไทย ทำให้
พระภิกษุสามเณร ประชาชน จำนวนมากได้รับความลำบากเดือดร้อน สำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง จึงเลื่อนวันสอบธรรมสนามหลวงที่กำหนดไว้เดิม และ
กำหนดวันสอบธรรมสนามหลวง สมัยที่ ๒ ขึ้นใหม่ ดังนี้ นักธรรมชั้นโท
และเอก กำหนดสอบวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ตรงกับ
วันจันทร์-อังคาร พุธ-พฤหัสบดี แรม ๒-๓-๔-๕ ค่ำ เดือน ๑ รวมสอบ
๔ วัน ๆ ละ ๑ วิชา ๆ ละ ๓ ชั่วโมง เริ่มสอบเวลา ๑๓.๐๐ น. ทุกวัน
พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร ธรรมศึกษาทุกชั้น กำหนดสอบวันที่ ๑๖ ธันวาคม
๒๕๕๔ ตรงกับวันศุกร์ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑ รวมสอบ ๑ วัน ภาคเช้า เวลา
๐๘.๓๐ น. สอบวิชาเรียงความ แก่กระพุ้งธรรม ภาคบ่าย เวลา ๑๓.๐๐ น.
สอบวิชาธรรมะ วิชาพุทธะ และวิชาวินัย ให้เวลาวิชาละ ๕๐ นาที พร้อมกัน

ทั่วราชอาณาจักร ใช้ข้อสอบแบบปรนัยหรือแบบเลือกตอบ

เพื่อให้ระเบียบวิธีปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวันสอบธรรมสนามหลวงที่กำหนดใหม่ จึงแก้ไขข้อความในข้อต่าง ๆ ของกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง สำนักเรียนส่วนกลาง พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนี้

ข้อ ๒๑. แก้ไขเป็น การจ่ายข้อสอบนักธรรมชั้นโท-เอก เจ้าสำนักเรียนผู้เป็นประธานสนามสอบ จัดทำรายงานพระสังฆาธิการผู้ที่จะนำปัญหาข้อสอบนักธรรมชั้นโท-เอก ส่งสำนักงานแม่กองธรรม สนามหลวง เพื่อรับการแต่งตั้งเป็นผู้แทนแม่กองธรรมสนามหลวง และให้รับปัญหาข้อสอบมอบแก่ประธานสนามสอบ ในวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ทุกวัน ก่อนเวลาสอบ

ข้อ ๒๒. แก้ไขเป็น ธรรมศึกษาทุกชั้น ให้เจ้าสำนักเรียนที่ดำเนินการจัดสอบธรรมศึกษาส่งพระสังฆาธิการมารับข้อสอบ ที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ เวลา ๐๕.๐๐ น. เป็นต้นไป

ข้อ ๒๓. แก้ไขเป็น การบรรจุใบตอบนักธรรมชั้นโทและเอก, ธรรมศึกษาทุกชั้นเข้าห่อ ให้ทำต่อหน้ากรรมการ เมื่อสอบวิชาใดเสร็จแล้ว ให้ห่อวิชานั้นเป็นวันๆ และเป็นชั้นๆ ไปทุกวัน แล้วเขียนบอกไว้นอกห่อให้ชัดเจนว่า วิชาอะไร ของที่เท่าไร สอบสนามไหน เขต/อำเภอ จังหวัดอะไร เป็นสนามสอบที่เท่าไร ให้คณะกรรมการลงชื่อรับรอง พร้อมกับบอกเวลา วัน เดือน ปี ที่ปิดซองด้วย เมื่อครบ ๔ วิชาแล้ว ให้ห่อรวมเฉพาะชั้น เป็นนักธรรมชั้นโท ๑ ห่อ นักธรรมชั้นเอก ๑ ห่อ ธรรมศึกษาชั้นตรี ๑ ห่อ

ธรรมศึกษาชั้นโท ๑ ห่อ และธรรมศึกษาชั้นเอก ๑ ห่อ ถ้ามีชั้นละหลายห่อ ให้บอกจำนวนด้วยว่ากี่ห่อๆ ที่ ๑-๒ ๗ ล ๗ เมื่อประธานสนามสอบปิดของ ใบตอบข้อสอบแล้ว ห้ามมิให้เปิดซองใบตอบอีกเป็นอันขาด แล้วส่งที่สำนักงาน แม่กองธรรมสนามหลวง ภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

ข้อ ๒๖. แก้ไขเป็น การตรวจใบตอบนักธรรมชั้นโท และกระทู้ ธรรมศึกษาชั้นตรี-โท ส่วนกลาง กำหนดตรวจวันที่ ๕-๑๐-๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ ตรงกับวันจันทร์-อังคาร-พุธ แรม ๑-๒-๓ ค่ำ เดือน ๒ เริ่มตรวจเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๖.๐๐ น. ใบตอบนักธรรมชั้นโทและใบตอบธรรมศึกษาชั้นตรี-โท วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรมชั้นตรี-โท สำนักเรียนส่วนกลาง จะดำเนินการตรวจ ณ ศาลาแดง หน้า พระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร ดังเช่นทุกปีที่ผ่านมา

ข้อ ๒๗. แก้ไขเป็น การตรวจใบตอบนักธรรมชั้นเอก และธรรมศึกษา ชั้นเอก ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กำหนดตรวจวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ ตรงกับวันพฤหัสบดี-ศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ แรม ๔-๕-๖-๗ ค่ำ เดือน ๒ เริ่มตรวจเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๖.๐๐ น. ใบตอบนักธรรม ชั้นเอก และใบตอบธรรมศึกษาชั้นเอก สำนักเรียนส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จะดำเนินการตรวจที่ วัดสามพระยา ดังเช่นทุกปีที่ผ่านมา

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

(ภาคผนวก)

๑. สนามสอบนักธรรมชั้นตรีและธรรมศึกษาใน ส่วนกลาง สนามหลวง
แผนกธรรมกำหนดให้สำนักเรียนต่าง ๆ สอบธรรมสนามหลวงในสนามสอบ ดังนี้
รวมสอบนักธรรมชั้นตรี ดังนี้

สำนักเรียน วัดมหาธาตุ วัดชนะสงคราม วัดเทพธิดาราม วัดราชบูรณะ
รวมสอบที่ - วัดมหาธาตุ

สำนักเรียน วัดเบญจมบพิตรฯ สอบที่ วัดเบญจมบพิตรฯ

สำนักเรียน วัดสร้อยทอง สอบที่ วัดสร้อยทอง

สำนักเรียน วัดพระพิเรนทร์ วัดมหรณพาราม วัดสระเกษ
รวมสอบที่ - วัดพระพิเรนทร์

สำนักเรียน วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม
รวมสอบที่ - วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

สำนักเรียน วัดราชสิทธิาราม วัดอรุณราชวราราม วัดหงส์รัตนาราม
วัดโมลีโลกยาราม วัดนาคนกลาง วัดสังข์กระจาย
คณะเขตบางกอกใหญ่
รวมสอบที่ - วัดราชสิทธิาราม

สำนักเรียน วัดไตรมิตรวิทยาราม วัดจักรวรรดิราชาวาส วัดมหาพฤฒาราม
วัดปทุมคงคา วัดหัวลำโพง วัดบพิตรพิมุข คณะเขตสัมพันธวงศ์
รวมสอบที่ - วัดไตรมิตรวิทยาราม

สำนักเรียน วัดสามพระยา วัดกนิษฐนาถ วัดเทพากร คณะเขตบางพลัด
รวมสอบที่ - วัดสามพระยา

สำนักเรียน วัดยานนาวา คณะเขตยานนาวา สอบที่ วัดยานนาวา

สำนักเรียน วัดราชสิงขร คณะเขตบางคอแหลม รวมสอบที่ วัดราชสิงขร

สำนักเรียน คณะเขตคลองสามวา สอบที่ วัดบัวแก้วศรัทธาธรรม

สำนักเรียน วัดบวรนิเวศวิหาร วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
วัดมกุฏกษัตริยาราม วัดปทุมวนาราม วัดโสมนัสวิหาร
วัดเทพศิรินทราวาส วัดบรมนิวาส วัดสัมพันธวงศ์
วัดราชาธิวาสวิหาร วัดนรนาถสุนทริการาม
รวมสอบที่ - วัดบวรนิเวศวิหาร

สำนักเรียน วัดบวรนิเวศวิหาร เฉพาะวัดเขมาภิรตาราม
สอบที่ - วัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

สำนักเรียน วัดพระศรีมหาธาตุ วัดธาตุทอง วัดธรรมมงคล
รวมสอบที่ - วัดพระศรีมหาธาตุ

สำนักเรียน วัดอาวุธวิกสิตาราม วัดบุปผาราม (วัดแก้วพิทักษ์เจริญธรรม,
วัดเครือวัลย์) วัดบวรนิเวศวิหาร (วัดบวรมงคล, วัดพุทธบูชา,
วัดเชิงเลน) วัดสัมพันธวงศ์ (วัดราษฎร์บำรุง, วัดทองเนียม,
วัดสามัคคีสุทธาวาส, วัดท่าข้าม)
รวมสอบที่ - วัดอาวุธวิกสิตาราม

สำนักเรียน วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม (วัดสัมมาชัญญาवास,
วัดจินตจิตวิหาร, วัดลำผักชี, วัดทิพพาวาส, วัดโศการาม,
วัดหัวลำภูทอง, วัดอาสาสงคราม, วัดพญาปราบปัจจามิตร,
วัดจันทร์แก้วเพ็ชรถาวรวนาราม)

รวมสอบที่ - วัดอาสาสงคราม จังหวัดสมุทรปราการ

สำนักเรียน วัดอนงคาราม วัดพิชยญาติการาม วัดทองนพคุณ
วัดทองธรรมชาติ วัดหิรัญรูจี วัดโพธิ์นิมิตร วัดใหญ่ศรีสุพรรณ

รวมสอบที่ - วัดอนงคาราม

สำนักเรียน วัดประยูรวงศาวาส วัดกัลยาณมิตร วัดอินทาราม
คณะเขตธนบุรี

รวมสอบที่ - วัดประยูรวงศาวาส

สำนักเรียน วัดระฆังโฆสิตาราม วัดสุวรรณาราม วัดคูสิดาราม
วัดดาวดึงษาราม วัดคฤหบดี วัดศรีสุदारาม

รวมสอบที่ - วัดระฆังโฆสิตาราม

สำนักเรียน วัดกาญจนสิงหาสน์ วัดรัชฎาธิษฐาน

รวมสอบที่ - วัดกาญจนสิงหาสน์

สำนักเรียน วัดชัยพฤกษมาลา สอบที่ วัดชัยพฤกษมาลา

สำนักเรียน วัดราชโอรสาราม สอบที่ วัดราชโอรสาราม

สำนักเรียน วัดปากน้ำ วัดนิมมานรดี คณะเขตภาษีเจริญ

รวมสอบที่ - วัดปากน้ำ

สำนักเรียน วัดบุญยประดิษฐ์ คณะเขตบางแค คณะเขตหนองแขม
รวมสอบที่ - วัดบุญยประดิษฐ์

สำนักเรียน คณะเขตลาดกระบัง สอบที่ วัดบำรุงริน

สำนักเรียน คณะเขตมีนบุรี สอบที่ วัดแสนสุข

สำนักเรียน คณะเขตราษฎร์บูรณะ-ทุ่งครุ สอบที่ วัดสารอด

สำนักเรียน คณะเขตหนองจอก สอบที่ วัดหนองจอก

สำนักเรียน วัดบางนาใน คณะเขตสวนหลวง คณะเขตประเวศ
คณะเขตพระโขนง-บางนา คณะเขตคลองเตย-วัฒนา
รวมสอบที่ - วัดยาง

สำนักเรียน คณะเขตบางเขน-จตุจักร คณะเขตสายไหม
รวมสอบที่ - วัดเสมียนนารี

สำนักเรียน คณะเขตดอนเมือง-หลักสี่ สอบที่ วัดดอนเมือง

สำนักเรียน วัดเทพศิลา คณะเขตบางกะปิ รวมสอบที่ วัดเทพศิลา

สำนักเรียน คณะเขตลาดพร้าว-บึงกุ่ม สอบที่ วัดลาดพร้าว

สำนักเรียน วัดพรหมวงศาราม คณะเขตห้วยขวาง-พญาไท
รวมสอบที่ - วัดพรหมวงศาราม

สำนักเรียน คณะเขตบางขุนเทียน-บางบอน สอบที่ วัดเลา

๒. สนามสอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอกในส่วนกลาง สนามหลวง
แผนกธรรมกำหนดให้สำนักเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสนามสอบเดิม รวมสนามสอบ
ดังนี้

๑. สนามสอบวัดสามพระยา วัดมหาธาตุ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
รวมสอบที่ วัดสามพระยา

๒. สนามสอบวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดสร้อยทอง
วัดพรหมวงศาราม
รวมสอบที่ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

๓. สนามสอบวัดไตรมิตรวิทยาราม วัดยานนาวา วัดพระพิเรนทร์
วัดราชสิงขร
รวมสอบที่ วัดไตรมิตรวิทยาราม

๔. สนามสอบวัดราชสิทธิาราม วัดอนงคาราม วัดประยูรวงศาวาส
รวมสอบที่ วัดราชสิทธิาราม

๕. สนามสอบวัดระฆังโฆสิตาราม วัดกาญจนสิงหาสน์
วัดชัยฤทธิสมาลา วัดบูรณาวาส
รวมสอบที่ วัดระฆังโฆสิตาราม

๖. สนามสอบวัดปากน้ำ วัดราชโอรสาราม วัดบุญญประดิษฐ์
รวมสอบที่ วัดปากน้ำ

๗. สนามสอบวัดแสนสุข วัดบำรุงรื่น วัดหนองจอก
วัดบัวแก้วศรัทธาธรรม
รวมสอบที่ วัดแสนสุข

๘. สนามสอบวัดสารอด วัดเลา รวมสอบที่ วัดสารอด

๙. สนามสอบวัดยาง วัดเทพลีลา วัดนวลจันทร์ รวมสอบที่ วัดยาง

๑๐. สนามสอบวัดคอนเมือง วัดเสมียนนารี รวมสอบที่ วัดคอนเมือง

๑๑. สนามสอบวัดบวรนิเวศวิหาร วัดเขมาภิรตาราม วัดราษฎร์นิยม
วัดพระศรีมหาธาตุ

รวมสอบที่ วัดบวรนิเวศวิหาร

๑๒. สนามสอบวัดอาวุธวิกสิตาราม (สนามสอบนักธรรมชั้นตรีเดิม)

รวมสอบที่ วัดราษฎร์บำรุง

๑๓. สนามสอบวัดอาสาสงคราม (สำนักเรียนวัดราชบพิธ)

สอบที่ วัดอาสาสงคราม

๓. **สนามสอบธรรมศึกษาส่วนกลาง** สนามหลวงแผนกธรรมกำหนด
ให้สำนักเรียนต่าง ๆ สอบในสนามสอบดังนี้

สำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร สอบที่

- วัดบวรนิเวศวิหาร
- วิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์สวัสดิ์(PSC)
- โรงเรียนพระราม ๘ กาญจนภิเษก
- โรงเรียนอุดมศึกษา
- โรงเรียนจันทน์หุ่นบำเพ็ญ
- โรงเรียนโพธิสารพิทยากร

- โรงเรียนวัดบวรมงคล
- โรงเรียนศิริมงคลศึกษา
- วัดเขมาภิตรดาราม จังหวัดนนทบุรี
- โรงเรียนวัดพุทธบูชา
- วัดมัชฌันติการาม
- โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ช่างกล ขส.ทบ.

สำนักเรียนวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม สอบที่

- โรงเรียนวัดราชบพิธ
- โรงเรียนโสมภานุสรณ์ รามอินทรา
- โรงเรียนพ่องพลอยอนุสรณ์
- โรงเรียนอาษาวิทยา (วัดอาษาสงคราม) จังหวัดสมุทรปราการ
- โรงเรียนวิสุทธิกษัตริ์

สำนักเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม สอบที่ โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริ์

สำนักเรียนวัดโสมนัสวิหาร สอบที่ วัดบวรนิเวศวิหาร

สำนักเรียนวัดเทพศิรินทราวาส สอบที่

- วัดบวรนิเวศวิหาร
- โรงเรียนเทพศิรินทร์

สำนักเรียนวัดสัมพันธวงศ์ สอบที่

- วัดบวรนิเวศวิหาร
- วัดสามัคคีสุทธาวาส
- วัดราษฎร์บำรุง
- โรงเรียนบ้านนายเหรียญ
- โรงเรียนวีรสุนทร
- โรงเรียนวัดท่าข้าม
- โรงเรียนราชวินิตบางแคปานจ่า

สำนักเรียนวัดราชาธิวาสวิหาร สอบที่ โรงเรียนวัดราชาธิวาส

สำนักเรียนวัดปทุมวนาราม สอบที่

- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
- โรงเรียนสาธิต มศว. ปทุมวัน
- โรงเรียนวัดปทุมวนาราม

สำนักเรียนวัดบรมนิวาส สอบที่ โรงเรียนวัดบรมนิวาส

สำนักเรียนวัดธาตุทอง สอบที่ วัดธาตุทอง

สำนักเรียนวัดธรรมมงคล สอบที่ วัดธรรมมงคล

สำนักเรียนวัดพระศรีมหาธาตุ สอบที่

- วัดพระศรีมหาธาตุ

- โรงเรียนสารวิทยา
- โรงเรียนปรางโมชวิทยารามอินทรา
- โรงเรียนหอวัง
- โรงเรียนวัดราชภูริ์นิยมธรรม
- โรงเรียนบางบัว
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (สาธิต)
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (อักษร)
- โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ (ม.ต้น)
- โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ (ม.ปลาย)
- โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์
- มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม สอบที่

- วัดอาวุธวิกสิตาราม
- วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สำนักเรียนวัดมหาธาตุ สอบที่

- วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

- โรงเรียนวัดไตรสามัคคี
- โรงเรียนวัดสวนส้ม สมุทรปราการ

สำนักเรียนวัดชนะสงคราม สอบที่ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

สำนักเรียนวัดพระเชตุพน สอบที่ โรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ

สำนักเรียนวัดสุทัศนเทพวราราม สอบที่

- โรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

สำนักเรียนวัดสามพระยา สอบที่ โรงเรียนวัดสังเวช

สำนักเรียนวัดพระพิเรนทร์ สอบที่

- วัดพระพิเรนทร์
- โรงเรียนวัดชัยมงคล
- โรงเรียนปทุมวัน
- โรงเรียนสวนลุมพินี

สำนักเรียนวัดมหรธรรพาราม สอบที่ วัดพระพิเรนทร์

สำนักเรียนวัดสระเกศ สอบที่

- โรงเรียนวัดสระเกศ
- วิทยาลัยสารพัดช่าง พระนคร
- โรงเรียนสายปัญญา
- โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม

- โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย

สำนักเรียนวัดไตรมิตรวิทยาราม สอบที่ วัดไตรมิตรวิทยาราม

สำนักเรียนวัดจักรวรรดิราชาวาส สอบที่ วัดไตรมิตรวิทยาราม

สำนักเรียนวัดปทุมคงคา สอบที่

- โรงเรียนพุทธมามกะผู้เยาว์วัดปทุมคงคา

- โรงเรียนปทุมคงคา

- โรงเรียนศึกษานารีวิทยา

- โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

สำนักเรียนคณะเซตสัมพันธวงศ์ สอบที่ โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม

สำนักเรียนวัดเบญจมบพิตร สอบที่

- โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร

- โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ

- โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์)

- โรงเรียนวัดอัมพวัน

- โรงเรียนโยธินบูรณะ (วัดใหม่ทองเสน)

- วัดจันทร์สโมสร

- โรงเรียนสุโขทัย (วัดสุคันธาราม)

สำนักเรียนวัดสร้อยทอง สอบที่

- เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
- เรือนจำกลางคลองเปรม
- โรงเรียนวัดสร้อยทอง
- โรงเรียนวัดบางโพโสมมาวาส
- โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา
- โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง
- โรงเรียนเวตวันธรรมมาวาส

สำนักเรียนวัดพรหมวงศาาราม สอบที่

- วัดพรหมวงศาาราม
- โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
- วัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม
- โรงเรียนวัดคิสงศาาราม
- โรงเรียนวิชากร
- โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์
- โรงเรียนสามเสนนอก

สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม สอบที่ โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม

สำนักเรียนวัดหัวลำโพง สอบที่ โรงเรียนพุทธจักรวิทยา

สำนักเรียนวัดยานนาวา สอบที่

- มหาวิทยาลัยสยาม
- วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การราชดำเนิน
- วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
- วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ
- วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลพาณิชย์การ ศรีયાาน
- วิทยาลัยเทคโนโลยีวิบูลย์บริหารธุรกิจ
- วิทยาลัยเทคโนโลยีมิตรผลบริหารธุรกิจ
- วิทยาลัยเทคโนโลยีสหพาณิชย์บริหารธุรกิจ
- วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูบริหารธุรกิจ
- วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การเจ้าพระยา
- วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู
- โรงเรียนจินดาบำรุง
- โรงเรียนสวนอนันต์
- โรงเรียนสตรีวัดอัสสัมชัญ
- วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
- วิทยาลัยกาญจนนาภิเษก มหานคร
- โรงเรียนวัดรางบัว

- โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานขำ)
- โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- โรงเรียนอำนวยการศิลป์ธนบุรี
- โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- โรงเรียนวัดคลังชั้น
- โรงเรียนวัดนินสุขาราม
- บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด
- โรงเรียนมัธยมสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- โรงเรียนกมลจิ่งชั้น
- โรงเรียนวัดโพธิ์ (ราษฎร์ผดุงผล)
- โรงเรียนอาชีพศิลปศึกษา
- วิทยาลัยเทคโนโลยีทักษิณาบริหารธุรกิจ
- ศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวินิจฉัยวัดยานนาวา
- โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม
- โรงเรียนประถมนนทรี
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ
- โรงเรียนยานนาวาศิวิทยาคม

- โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา
- โรงเรียนทวีวัฒนา
- โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
- โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
- โรงเรียนโสมาภานุสรณ์
- โรงเรียนวัดดอกไม้
- โรงเรียนวัดช่องนนทรี
- โรงเรียนศิริเพ็ญ
- โรงเรียนวัดดอน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- โรงเรียนวัดค่าน
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- โรงเรียนวัดนवलนครดิส
- โรงเรียนวัดไผ่ตัน
- วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยอิโตะ

สำนักเรียนวัดราชสิงขร สอบที่ วัดราชสิงขร

สำนักเรียนคณะเขตพระโขนง-บางนา สอบที่

- โรงเรียนสรรพาวุธวิทยา
- โรงเรียนสิริรัตนนคร
- โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
- โรงเรียนเพ็ญพินอนุสรณ์
- โรงเรียนวัดบางนานอก
- โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์
- โรงเรียนพูนสิน (เพชรสุขอุปถัมภ์)

สำนักเรียนวัดบางนาใน สอบที่

- โรงเรียนอรรถวิทย์
- โรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์
- โรงเรียนวัดบางนาใน
- โรงเรียนอำนวยการกสิริอนุสรณ์

สำนักเรียนคณะเขตสวนหลวง สอบที่ วัดยาง

สำนักเรียนคณะเขตบางกะปิ สอบที่ โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง

สำนักเรียนวัดเทพศิลา สอบที่

- โรงเรียนปรีดิธรรมวัดเทพศิลา
- โรงเรียนวัดเทพศิลา

- โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
- โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)
- โรงเรียนใจศรีปราโมชย์อนุสรณ์
- วิทยาลัยพัฒนวิชาการอินทราชัย
- โรงเรียนเทพลีลา
- โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์
- โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง
- โรงเรียนประชาราษฎร์บำเพ็ญ
- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
- โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม
- โรงเรียนถนนอมบุตร
- โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

สำนักเรียนคณะเขตลาดพร้าว-บึงกุ่ม สอบที่

- โรงเรียนวัดนวลจันทร์
- โรงเรียนวัดบางเตย
- โรงเรียนคลองกุ่ม
- โรงเรียนชินวร

- โรงเรียนโสมภา
- โรงเรียนบดินทร์เดชา ๒
- วัดลาดพร้าว
- โรงเรียนลาดปลาเค้าวิทยาคม
- โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า
- โรงเรียน ทบอ.เพชรราชูวิทยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
- โรงเรียนเพชรฉนวนอม
- โรงเรียนโชคชัย(ครูแก้ว)
- โรงเรียนประภาสวิทยา
- โรงเรียนสายอักษร
- โรงเรียนพิชัยพัฒนา
- โรงเรียนเทพเสนาอนุสรณ์

สำนักเรียนคณะเขตบางเขน-จตุจักร สอบที่

- ทัณฑสถานหญิงกลาง
- ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง
- โรงเรียนวัดเสมียนนารี
- โรงเรียนประชานิเวศน์
- วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามบริหารธุรกิจ

- วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามบริหารธุรกิจ นนทบุรี
- โรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม

สำนักเรียนคณะเขตดอนเมือง-หลักสี่ สอบที่

- โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา
- โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
- โรงเรียนสีกัน (วัฒนानันท์อุปถัมภ์)
- โรงเรียนทุ่งสองห้อง
- โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม
- โรงเรียนวัดดอนเมือง
- โรงเรียนประชาอุทิศ
- โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา ๑
- โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา ๒
- โรงเรียนวัดหลักสี่
- โรงเรียนบำรุงวิวรรณวิทยา
- โรงเรียนพหลโยธิน
- โรงเรียนเปรมประชา
- วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง
- โรงเรียนการเคหะท่าทราย

- โรงเรียนธนินทรวิทยา

สำนักเรียนคณะเขตสายไหม สอบที่

- โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน
- โรงเรียนบ้านคลองบัว
- โรงเรียนลอยสายอนุสรณ์
- โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๗๕ เฉลิมพระเกียรติ
- โรงเรียนสายไหม
- โรงเรียนวัดหนองใหญ่
- โรงเรียนบ้านบัวมด
- โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม
- โรงเรียนพรพระร่วงประสิทธิ์
- โรงเรียนซอยแอนเนกซ์
- โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
- โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (ประถม)
- โรงเรียนประชานุกูล
- โรงเรียนแย้มจากวิชานุสรณ์
- โรงเรียนออเงิน
- โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา

- โรงเรียนเลิศหล้า

สำนักเรียนคณะเขตมึนบุรี สอบที่

- เรือ่นจำพิเศษมึนบุรี
- โรงเรียนมึนประสาทวิทยา
- โรงเรียนสตรีเศรษฐบุศรบำเพ็ญ
- โรงเรียนเศรษฐบุศรบำเพ็ญ
- โรงเรียนวัดใหม่ล่านกแขวก
- โรงเรียนคันนายาว (ชาริน เจริญสงเคราะห์)
- โรงเรียนวัดแสนสุข
- โรงเรียนมึนบุรี
- โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ
- โรงเรียนบางชัน (ปลื้มวิทยานุสรณ์)
- โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์
- โรงเรียนวัดคู้บอน

สำนักเรียนคณะเขตคลองสามวา สอบที่

- โรงเรียนวัดบัวแก้ว
- โรงเรียนวัดสุทธิสะอาด
- โรงเรียนวัดพระยาสุเรนทร์

- โรงเรียนกลางคลองสอง
- โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์
- โรงเรียนบ้านหนองระแหง
- โรงเรียนวัดลำกะดาน
- โรงเรียนวัดแป้นทอง
- โรงเรียนสุคใจวิทยา

สำนักเรียนคณะเขตลาดกระบัง สอบที่

- โรงเรียนวัดบำรุงริน
- โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า
- โรงเรียนเคหะชุมชนลาดกระบัง
- โรงเรียนวัดราชโกษา
- โรงเรียนวัดพลมานีย์
- โรงเรียนวัดบึงบัว
- โรงเรียนวัดสุทธาโกชน์
- โรงเรียนวัดปากบึง
- โรงเรียนวัดลาดกระบัง
- โรงเรียนวัดลานบุญ
- โรงเรียนวัดปลุกศรัทธา

- โรงเรียนวัดสังฆราชา
- โรงเรียนพรตพิทยพยัต

สำนักเรียนคณะเขตหนองจอก สอบที่ โรงเรียนวัดหนองจอก

สำนักเรียนคณะเขตธนบุรี สอบที่

- โรงเรียนวัดใหม่ยายนุ้ย
- โรงเรียนอำนวยการศึกษา
- โรงเรียนธนบุรีวรมหาพิลาธิรักษ์
- โรงเรียนวัดบางสะแกใน
- โรงเรียนบางแคเหนือ
- โรงเรียนวัดกระบี่พิณิจ
- โรงเรียนวัดราชวรินทร์
- โรงเรียนวัดราชคฤห์
- โรงเรียนวัดบางน้ำชน

สำนักเรียนวัดหิรัญรูจี สอบที่

- โรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ
- โรงเรียนสายน้ำทิพย์

สำนักเรียนวัดประยูรวงศาवास สอบที่

- วัดประยูรวงศาवास

- โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
- โรงเรียนมัธยมวัดดาวคณอง
- โรงเรียนวัดประยูรวงศาवास (ส.ว.ย.)
- โรงเรียนสีตบุตรบำรุง
- มูลนิธิกลุ่มแสงเทียน วัดบางไส้ไก่
- โรงเรียนนนทบุรียพิทยาคม
- โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
- โรงเรียนวัดประยูรวงศ์ (ก.ท.ม.)
- โรงเรียนจิรดา
- โรงเรียนนนทรีวิทยา
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- โรงเรียนวัดดาวคณอง (ประถม)
- โรงเรียนบำรุงวิทยา
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- โรงเรียนอนุบาลวัดปรีนาถ
- โรงเรียนราชวินิต
- สำนักเทศกิจ กรุงเทพมหานคร

- สถานีตำรวจนครบาลปทุมพราราม
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์
- วิทยาลัยการอาชีพกาญจนภิเษกหนองจอก

สำนักเรียนวัดอินทาราม สอบที่

- โรงเรียนวัดอินทาราม
- โรงเรียนวัดเวฬุราชิน
- โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิตร

สำนักเรียนวัดอนงคาราม สอบที่

- วัดอนงคาราม
- โรงเรียนสตรีวุฒศึกษา
- โรงเรียนศึกษานารี

สำนักเรียนวัดทองธรรมชาติ สอบที่

- โรงเรียนวัดสุวรรณ
- โรงเรียนวัดสุทธาราม
- โรงเรียนวัดทองเพลง

สำนักเรียนคณะเขตราชภัฏบุรีรัมย์-ทุ่งครุ สอบที่

- โรงเรียนวัดสารอด
- โรงเรียนขจรโรจน์วิทยา
- โรงเรียนรัตนจินะอุทิศ
- โรงเรียนวัดบางปะกอก
- โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
- โรงเรียนวัดแจรงร้อน
- โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา
- โรงเรียนวัดทุ่งครุ
- โรงเรียนบูรณะศึกษา
- โรงเรียนบางมด

สำนักเรียนคณะเขตบางขุนเทียน-บางบอน สอบที่

- โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
- ทัณฑสถานหญิงธนบุรี
- โรงเรียนทวีธาภิเศก ๒
- โรงเรียนวัดกำแพง
- โรงเรียนวัดบางบอน
- โรงเรียนพระยามนธราษศรีพิจิตร

- โรงเรียนวัดเตา
- โรงเรียนบ้านนายสี
- โรงเรียนวัดสะแกงาม
- โรงเรียนวัดแสมคำ
- โรงเรียนวัดบางกระดี่
- โรงเรียนราชมนตรี
- โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา

สำนักเรียนวัดราชโอรสาราม สอบที่

- โรงเรียนวัดราชโอรส
- โรงเรียนบางมควิทยา
- โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง
- โรงเรียนวัดหนัง
- เรือนจำพิเศษธนบุรี
- โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ฯ

สำนักเรียนคณะเขตบางกอกใหญ่ สอบที่

- โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
- โรงเรียนวัดท่าพระ

สำนักเรียนวัดราชสิทธิาราม สอบที่ วัดราชสิทธิาราม

สำนักเรียนวัดอรุณราชวราราม สอบที่

- โรงเรียนเสสะเวชวิทยา
- โรงเรียนทวิธาภิเศก (มัธยม)
- โรงเรียนทวิธาภิเศก (ประถม)

สำนักเรียนวัดสังข์กระจาย สอบที่ โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

สำนักเรียนคณะเขตบางกอกน้อย สอบที่

- โรงเรียนศุภวารณ
- โรงเรียนวัดอัมพวา
- โรงเรียนวัดอมรินทราราม
- โรงเรียนวัดยางสุทธาราม

สำนักเรียนวัดระฆังโฆสิตาราม สอบที่ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง

สำนักเรียนวัดคูสิดาราม สอบที่ โรงเรียนมัธยมวัดคูสิดาราม

สำนักเรียนวัดสุวรรณาราม สอบที่ โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม

สำนักเรียนคณะเขตบางพลัด สอบที่ โรงเรียนวัดพระยาศิริโทยสวรรค์

สำนักเรียนวัดคฤหบดี สอบที่

- โรงเรียนวัดคฤหบดี
- โรงเรียนวัดรวกบางบำหรุ
- โรงเรียนสวนกุหลาบ

สำนักเรียนวัดดาวดึงษาราม สอบที่

- โรงเรียนบางยี่ขันวิทยาคม
- โรงเรียนตั้งวิรุฬห์ธรรม
- วัดดาวดึงษาราม
- โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์
- โรงเรียนนัครแก้วจงกลณี

สำนักเรียนวัดเทพากร สอบที่

- โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร
- โรงเรียนวัดเทพากร

สำนักเรียนวัดกาญจนสิงหาสน์ สอบที่

- วัดกาญจนสิงหาสน์
- โรงเรียนวัดปากน้ำฝั่งเหนือ
- โรงเรียนนิมพลี
- โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม
- โรงเรียนวัดปากน้ำวิทยาคม
- โรงเรียนวัดช่างเหล็ก (ส.ช.ก.)
- โรงเรียนวัดช่างเหล็ก (กทม.)

สำนักเรียนวัดรัชฎาธิษฐาน สอบที่

- โรงเรียนมหรณพาราม
- โรงเรียนชุมทางตลิ่งชัน
- วัดรัชฎาธิษฐาน

สำนักเรียนวัดชัยพฤกษมาลา สอบที่

- โรงเรียนกุศลศึกษา
- โรงเรียนวัดชัยพฤกษมาลา
- โรงเรียนที่ปึงกรณ์วิทยาพัฒนา

สำนักเรียนคณะเขตภาษีเจริญ สอบที่

- วัดปากน้ำ
- โรงเรียนวัดทองศาลางาม
- โรงเรียนเผดิมศึกษา
- โรงเรียนวัดนาคปรก
- โรงเรียนก้นตทาราราม
- โรงเรียนศาลเจ้า
- โรงเรียนศิรินุสรณ์วิทยา
- โรงเรียนวัดโค่นอน

สำนักเรียนวัดปากน้ำ สอบที่ วัดปากน้ำ

สำนักเรียนวัดนิมมานรดี สอบที่

- โรงเรียนพณิชยการภาษานุสรณ์บางแค
- โรงเรียนบุษยรัตน์บริหารธุรกิจ
- โรงเรียนคลองหนองใหญ่
- โรงเรียนวัดนิมมานรดี
- โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค
- โรงเรียนบางแค (เนื่องสังวาลย์อนุสรณ์)
- โรงเรียนวัดเสวตฉัตร

สำนักเรียนวัดบุญประดิษฐ์ สอบที่

- โรงเรียนบางเขื่อนก้าง
- โรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจ
- โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์

สำนักเรียนคณะเขตบางแค สอบที่

- โรงเรียนวัดศาลาแดง
- วัดม่วง
- โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี
- โรงเรียนไชยนิมพลีวิทยาคม
- โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม

สำนักเรียนคณะเขตหนองแขม สอบที่

- วัดหนองแขม
- โรงเรียนวัดอุดมรังสี
- โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล
- โรงเรียนนวลนรดิศวิทยาคม รัชมังกลาภิเษก
- โรงเรียนบ้านขุนประเทศ
- โรงเรียนคลองบางแกก
- โรงเรียนปัญญาารคุณ

สำนักเรียนคณะเขตทวีวัฒนา สอบที่

- โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
- โรงเรียนวัดปุณณवास
- โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ (ทวีวัฒนา)
- โรงเรียนประชาบำรุง
- โรงเรียนคลองบางพรหม
- โรงเรียนคลองตันไทร
- โรงเรียนมัธยมปุณณवास
- โรงเรียนคลองมหาสวัสดิ์
- โรงเรียนทวีวัฒนา

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม

เรื่อง

กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติ

ในการสอบธรรมสนามหลวง

สำนักเรียนส่วนภูมิภาค

พ.ศ. ๒๕๕๔

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม
เรื่อง กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง
สำนักเรียนส่วนภูมิภาค
พ.ศ. ๒๕๕๔

การสอบธรรมสนามหลวงครั้งนี้ นักธรรมชั้นตรี กำหนดสอบวันที่ ๖-๗-๘-๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันพฤหัสบดี-ศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ ขึ้น ๙-๑๐-๑๑-๑๒ ค่ำ เดือน ๑๑ รวมสอบ ๔ วัน ๆ ละ ๑ วิชา ๆ ละ ๓ ชั่วโมง เริ่มสอบเวลา ๑๓.๐๐ น. ทุกวัน พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร นักธรรมชั้นโทและเอก กำหนดสอบวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับ วันเสาร์-อาทิตย์-จันทร์-อังคาร แรม ๒-๓-๔-๕ ค่ำ เดือน ๑๒ รวมสอบ ๔ วัน ๆ ละ ๑ วิชา ๆ ละ ๓ ชั่วโมง เริ่มสอบเวลา ๑๓.๐๐ น. ทุกวัน พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร และธรรมศึกษาทุกชั้น กำหนดสอบวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันพุธ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๒ รวมสอบ ๑ วัน ภาคเช้า เวลา ๐๘.๓๐ น. สอบวิชาเรียงความ แก่กระพุ้งธรรม ภาคบ่าย เวลา ๑๓.๐๐ น. สอบวิชาธรรมะ วิชาพุทธะ และ วิชาวินัย ให้เวลาวิชาละ ๕๐ นาที พร้อมกันทั่วราชอาณาจักร ใช้ข้อสอบแบบปรนัยหรือแบบเลือกตอบ

ระเบียบปฏิบัติ

๑. **กระดาษใบตอบและการเขียนตอบ** ใช้กระดาษตราสนามหลวง แผนกธรรมที่โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจำหน่าย หรือกระดาษชนิดอื่นที่ประทับตราสนามหลวงแผนกธรรม แต่ต้องเป็นกระดาษที่สนามสอบแจกให้ในเวลาสอบ นักเรียนจะจัดหาใช้เองไม่ได้ เฉพาะใบตอบของธรรมศึกษาทุกชั้น นอกจากวิชาเรียงความแก่กระทู้ธรรม สนามหลวงแผนกธรรมให้มาพร้อมกับข้อสอบแล้ว ห้ามใช้กระดาษ ใบตอบชนิดอื่น การเขียนตอบ ต้องเขียนด้วยหมึกสีดำ สีน้ำเงิน หรือดินสอเท่านั้น และตอบเรียงข้อลงล่างตามลำดับสำหรับธรรมศึกษาทุกชั้น วิชาเรียงความแก่กระทู้ธรรม เขียนตอบเหมือนปีที่ผ่านมา ส่วนวิชาอื่นให้ใช้กระดาษใบตอบของสนามหลวงแผนกธรรม ให้ทำตามคำสั่งในข้อสอบนั้น

๒. **การให้เลขประจำตัวผู้สอบ** เลขประจำตัวผู้สอบในจังหวัดหนึ่ง ๆ ชั้นหนึ่ง ๆ ให้ตั้งแต่เลข ๑ จากอำเภอเมืองไปตามลำดับอำเภอ จนถึงอำเภอสุดท้ายของจังหวัดนั้น ๆ

๓. **กรรมการกำกับห้องสอบ** ในห้องสอบหนึ่ง ๆ ให้มีกรรมการกำกับห้องสอบที่เข้าคณะจังหวัด หรือประธานสนามสอบแต่งตั้ง อย่างน้อยห้องละ ๒ รูป/คน รวมถึงกรรมการกำกับห้องสอบในสนามสอบธรรมศึกษาที่เปิดสอบในโรงเรียน สถานศึกษา และสถานที่อื่น ๆ ด้วย

๔. **การลงหมายเหตุขาดสอบ** หากมีผู้ขาดสอบด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ต้องลงหมายเหตุในบัญชีรับใบตอบ และขีดเส้นแดงทับให้ชัดเจน เช่น อาพาธ ก็ลงหมายเหตุว่า อาพาธ เป็นต้น ขาดสอบในวันไหนบอกให้ชัดเจนด้วย

๕. การยกเลิกเลขประจำตัว กรรมการกำกับห้องสอบต้องยกเลิกเลขประจำตัวนักเรียนที่ขาดสอบ ห้ามให้เลขประจำตัวแก่นักเรียนอื่นมาใช้เลขประจำตัวนั้นเพื่อสอบแทน

๖. บัญชียอดจำนวนและบัญชีสำมะโนคร้วผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นตรี ให้เจ้าคณะจังหวัดจัดทำบัญชียอดจำนวนผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นตรี (สธ.๕) และบัญชีสำมะโนคร้วผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นตรี (ศ.๑) พร้อมบันทึกลงแผ่นซีดี ส่งสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ก่อนวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ ตรงกับวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔

๗. บัญชียอดจำนวนและบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นโทและเอก ให้เจ้าคณะจังหวัดจัดทำบัญชียอดจำนวนผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นโทและเอก (สธ.๕) (แยกเป็นอีกบัญชีหนึ่งจากบัญชีนักธรรมชั้นตรี) และบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นโทและเอก (ศ.๒) พร้อมบันทึกลงแผ่นซีดี ส่งสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ก่อนวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อพ้นกำหนดดังกล่าวแล้ว สนามหลวงแผนกธรรม ห้ามมิให้มีการส่งชื่อนักเรียนขอเข้าสอบเพิ่มเติม

๘. การส่งบัญชีจำนวนผู้ขอเข้าสอบนักธรรมชั้นโท-เอก สำนักเรียนคณะสงฆ์จังหวัดคณะธรรมยุต ที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงได้ประกาศให้ไปรวมสอบกับสนามสอบสำนักเรียนคณะสงฆ์จังหวัดมahanikay ต้องส่งบัญชียอดจำนวนผู้ขอเข้าสอบ (สธ.๕) ให้แก่สนามสอบเพื่อจัดสถานที่สอบ

๙. บัญชียอดจำนวนและบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบธรรมศึกษาทุกชั้น ให้เจ้าคณะจังหวัดจัดทำบัญชียอดจำนวนผู้ขอเข้าสอบธรรมศึกษาทุกชั้น (สธ.๖)

ที่มีนักเรียนขอเข้าสอบธรรมศึกษา (แยกเป็นอีกบัญชีหนึ่งจากบัญชีผู้ขอเข้าสอบ
นักธรรม) และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบธรรมศึกษาชั้นตรี (ศ.๕) บัญชี
รายชื่อผู้ขอเข้าสอบธรรมศึกษาชั้นโทและเอก (ศ.๖) พร้อมบันทึกลงแผ่นซีดี
ส่งสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ก่อนวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับ
วันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๐. สนามสอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอก ให้เจ้าคณะจังหวัดโดย
ความเห็นชอบของเจ้าคณะภาค พิจารณารวมสอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอกเป็น
สนามสอบแห่งเดียวกัน หรือจะพิจารณาแยกสนามสอบเป็นสนามสอบนักธรรม
ชั้นโท ๑ แห่ง และสนามสอบนักธรรมชั้นเอก ๑ แห่ง ตามความเหมาะสม

๑๑. การรวมสนามสอบ ในสนามสอบคณะสงฆ์จังหวัดมหานิกายที่มี
สำนักเรียนคณะสงฆ์จังหวัดคณะธรรมยุตร่วมสอบด้วย จัดห้องสอบรวมกันได้ แต่
ต้องแยกทำบัญชีรับใบตอบต่างหาก

๑๒. การจ่ายข้อสอบนักธรรมชั้นตรี ให้เจ้าคณะภาค หรือผู้ที่เจ้าคณะภาค
มอบหมายมารับข้อสอบ ในวันที่ ๑-๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตั้งแต่เวลา
๐๕.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. รวม ๕ วัน ที่สำนักงาน แม่กองธรรม
สนามหลวง ดังนี้

ภาค ๑๖-๑๗-๑๘	รับวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
ภาค ๔-๕-๖-๗	รับวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
ภาค ๘-๙-๑๐-๑๑-๑๒	รับวันที่ ๓-๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
ภาค ๑-๒-๓,๑๓-๑๔-๑๕	รับวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๓. พระสังฆาธิการผู้นำปัญหาข้อสอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอก ให้เจ้าคณะภาคส่งรายนามพระสังฆาธิการผู้นำปัญหาข้อสอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอก ประจำสนามสอบในจังหวัดเขตปกครองของเจ้าคณะภาค สนามละ ๑ รูป ไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง เพื่อรับการแต่งตั้งเป็นผู้แทนแม่กองธรรมสนามหลวง นำปัญหาข้อสอบธรรมสนามหลวง ก่อนวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

๑๔. การจ่ายปัญหาข้อสอบธรรมศึกษาทุกชั้น ให้เจ้าคณะภาค หรือผู้ที่เจ้าคณะภาคมอบหมายมารับปัญหาข้อสอบ ตั้งแต่วันที่ ๗-๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. ถึง เวลา ๑๘.๐๐ น. รวม ๕ วันที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ดังนี้

ภาค ๑๖-๑๗-๑๘ รับวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ภาค ๔-๕-๖-๗ รับวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ภาค ๘-๙-๑๐-๑๑-๑๒ รับวันที่ ๙-๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ภาค ๑-๒-๓, ๑๓-๑๔-๑๕ รับวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๕. ผู้รับปัญหาข้อสอบ คณะผู้แทนแม่กองธรรมสนามหลวง ๗ คณะ ที่แม่กองธรรมสนามหลวงแต่งตั้ง กำหนดวัน เวลา สถานที่จ่ายปัญหาข้อสอบ และรับผิดชอบจ่ายปัญหาข้อสอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอกแก่ ผู้นำข้อสอบในส่วนภูมิภาค

๑๖. ผู้นำปัญหาข้อสอบ แม่กองธรรมสนามหลวงได้แต่งตั้ง พระสังฆาธิการผู้นำปัญหาข้อสอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอกในส่วนภูมิภาค มีหน้าที่นำปัญหาข้อสอบไปมอบประธานสนามสอบและตรวจตราดูแลความเรียบร้อยของสนามสอบ เก็บปัญหาข้อสอบไว้ด้วยตนเอง อยู่ในสถานที่สอบตลอดเวลาที่

มีการสอบ

การลงลายมือชื่อเพื่อตรวจสอบว่าของบรรจุข้อสอบที่ผู้นำปัญหาข้อสอบมานั้นบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ เป็นหน้าที่ของประธานสนามสอบและคณะกรรมการอำนวยการสอบ

๑๗. การจ่ายปัญหาข้อสอบ พระสังฆาธิการที่แม่กองธรรมสนามหลวงได้แต่งตั้งให้ผู้นำปัญหาข้อสอบ มอบของบรรจุข้อสอบแก่ประธานสนามสอบในวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๒.๔๕ น. ของทุกวัน วันละ ๑ วิชา ต่อหน้าคณะกรรมการอำนวยการจัดสอบธรรมสนามหลวง

๑๘. กรณีมีการทุจริต ถ้าปรากฏว่ามีผู้ทำทุจริตในการสอบ ให้ลงหมายเหตุที่หัวกระดาษใบตอบและลงชื่อกรรมการผู้กำกับห้องสอบนั้น ๆ ทุกรูป และให้ผู้เป็นประธานสนามสอบลงชื่อรับรองด้วย ทุจริตด้วยอาการอย่างไร ต้องบันทึกบอกให้ชัดเจน

๑๙. การเปิดซองข้อสอบ ในวันเปิดสอบทุกวัน เมื่อเปิดซองข้อสอบ ถ้าปรากฏว่าไม่มีปัญหาที่สอบในวันนั้น (หากจะมีการบรรจุปัญหาข้อสอบผิดพลาด) ให้ประธานสนามสอบ สั่งให้นักเรียนอยู่ภายในห้องสอบ แล้วส่งผู้แทนไปขอปัญหาจากสนามสอบที่ใกล้ที่สุดนำมาให้นักเรียนสอบ ให้สนามสอบที่มีข้อสอบมอบให้โดยบรรจุซอง (ตามแต่จะหาได้) อย่างมิดชิด ประทับตราสนามหลวงแผนกธรรมแล้วมอบให้ไป

ส่วนของปัญหาข้อสอบที่บรรจุผิดพลาด ต้องปิดซองให้เรียบร้อย ประทับตราสนามหลวงแผนกธรรม ลงลายมือชื่อรับรอง แล้วส่งคืนสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๒๐. การให้บัญชีรับใบตอบ บัญชีรับใบตอบให้ใช้ใบเดียวทั้ง ๔ วิชา เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการจัดทำข้อมูล ให้ใช้รูปแบบพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ ตามแบบของสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง โดยให้สำนักเรียนคณะจังหวัด พิมพ์เลขประจำตัว วัด ชื่อ ฉายา นามสกุล อายุ พรรษา ให้เรียบร้อย เรียงลำดับให้ตรงกับบัญชีขอเข้าสอบ (ศ.๒, ศ.๖) เมื่อส่งใบตอบวันแรกให้นักเรียนตรวจสอบชื่อ ฉายา นามสกุล ฯลฯ หากผิดให้นักเรียนเขียนแก้ไขในบัญชีรับใบตอบนั้น แล้วลงลายมือชื่อด้วยตัวบรรจงในช่องประจำวิชานั้น ๆ ในแต่ละวัน (ไม่ควรใช้ลายเซ็น เพราะจักรตรวจสอบลายมือได้ในกรณีมีปัญหา) ผู้สอบจะต้องลงลายมือชื่อด้วยตนเอง จะลงชื่อแทนกันไม่ได้

๒๑. การเรียงใบตอบของนักเรียน ให้เรียงใบตอบของนักเรียนตามเลขประจำตัวตามลำดับจากจำนวนน้อยอยู่ข้างบนไปหาจำนวนมาก ไม่ต้องเย็บปก

๒๒. ของบรรจุข้อสอบทุกชั้นทุกวิชา ให้ห่อรวมเป็นห่อหนึ่งต่างหาก ส่งคืนไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๒๓. การบรรจุใบตอบนักธรรมชั้นตรีเข้าห่อ ให้ทำต่อหน้าคณะกรรมการ เมื่อสอบวิชาใดเสร็จแล้ว ให้ห่อวิชานั้นเป็นวัน ๆ ไปทุกวัน แล้วเขียนบอกไว้ นอกห่อให้ชัดเจนว่า วิชาอะไรสอบสนามไหน อำเภอ จังหวัดอะไร ให้คณะกรรมการลงชื่อรับรอง พร้อมกับบอกเวลาวัน เดือน ปี ที่ปิดซองด้วย เมื่อครบ ๔ วิชาแล้ว ให้รวบรวมนำส่งเจ้าคณะภาค ภายใน ๕ วัน หรือตามคำสั่งเจ้าคณะภาค

๒๔. บัญชีรับใบตอบนักธรรมชั้นตรี ให้เจ้าคณะจังหวัดรวบรวมบัญชีรับใบตอบ บัญชียอดจำนวน นักเรียนที่ส่งสอบ ขาดสอบ คงสอบ

ตามรูปแบบของสนามหลวงแผนกธรรม พร้อมทั้งซีดีบันทึกข้อมูลบัญชีรับใบตอบ, บัญชีเรียกชื่อ (ศ.๓) ที่แก้ไขรายการผิดพลาดแล้ว ส่งเจ้าคณะภาค หรือตามคำสั่งเจ้าคณะภาค

๒๕. การบรรจุใบตอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอก, ธรรมศึกษาชั้นโท และชั้นเอกเข้าห่อ ให้ทำต่อหน้าคณะกรรมการ เมื่อสอบวิชาใดเสร็จแล้ว ให้ห่อวิชานั้นเป็นวันๆ และเป็นชั้นๆ ไปทุกวัน แล้วเขียนบอกไว้นอกห่อให้ชัดเจนว่า วิชาอะไร ของที่เท่าไร สอบสนามไหน อำเภอ จังหวัดอะไร เป็นสนามสอบที่เท่าไร ให้คณะกรรมการลงชื่อรับรอง พร้อมกับบอกเวลา วัน เดือน ปี ที่ปิดซองด้วย เมื่อครบ ๔ วิชาแล้ว ให้ห่อรวมเฉพาะชั้น เป็นนักธรรมชั้นโท ๑ ห่อ นักธรรมชั้นเอก ๑ ห่อ ธรรมศึกษาชั้นโท ๑ ห่อ และธรรมศึกษาชั้นเอก ๑ ห่อ ถ้ามีชั้นละหลายห่อให้บอกจำนวนด้วยว่ากี่ห่อ ๆ ที่ ๑-๒ ๆ ล ๆ เมื่อประธานสนามสอบปิดซองใบตอบข้อสอบแล้ว ห้ามมิให้เปิดซองใบตอบอีกเป็นอันขาด นักธรรมชั้นโท ให้ส่งไปที่พระราชวังวิจิตรปฏิภาณ รองผู้อำนวยการตรวจใบตอบนักธรรมชั้นโท วัดสุทัศนเทพวราราม (คณะ ๑) ธรรมศึกษาชั้นโท ให้ส่งไปที่พระธรรมรัตนดิลก ผู้อำนวยการตรวจใบตอบธรรมศึกษาชั้นโท วัดสุทัศนเทพวราราม (คณะ ๑๔) นักธรรมชั้นเอกและธรรมศึกษาชั้นเอก ให้ส่งไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ภายใน ๕ วัน

๒๖. การบรรจุใบตอบธรรมศึกษาชั้นตรีเข้าห่อ ให้ทำต่อหน้าคณะกรรมการ เมื่อสอบวิชาใดเสร็จแล้ว ให้ห่อวิชานั้นเป็นวันๆ ไปทุกวัน ให้ห่อเฉพาะธรรมศึกษาชั้นตรีเท่านั้น แล้วเขียนบอกไว้นอกห่อให้ชัดเจนว่า วิชาอะไร สอบสนามไหน อำเภอ จังหวัดอะไร ให้คณะกรรมการลงชื่อรับรอง พร้อมกับบอกเวลาวัน เดือน ปี ที่ปิดซองด้วย เมื่อครบ ๔ วิชาแล้ว

ให้รวบรวมนำส่งเจ้าคณะภาคภายใน ๕ วัน หรือตามคำสั่ง เจ้าคณะภาค

๒๖. บัญชีรับใบตอบ, พร้อมชนิดบันทึกข้อมูลที่แก้ไขรายการผิดพลาด แล้ว ให้ห่อรวมเป็นห่อหนึ่งของแต่ละชั้นต่างหาก เจียนบอกไว้นอกห่อให้ชัดเจน แล้วรวมในห่อใหญ่ของแต่ละชั้น แยกเป็นธรรมศึกษาชั้นตรี ให้เจ้าคณะภาครับไว้ ดำเนินการ นักเรียนชั้นโท ธรรมศึกษาชั้นโท นักเรียนชั้นเอกและธรรมศึกษาชั้นเอก ให้แยกส่งไปยังผู้รับผิดชอบดังกล่าวแล้วในข้อ ๒๕

๒๗. บัญชียอดจำนวนผู้เข้าสอบนักเรียนและธรรมศึกษาทุกชั้น ยกเว้น นักเรียนชั้นตรี ให้เจ้าคณะจังหวัดรวบรวมจำนวนนักเรียนที่ส่งสอบ ขาดสอบ คงสอบ ตามรูปแบบของสนามหลวงแผนกธรรม ส่งผ่านเจ้าคณะภาคไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๒๘. การตรวจใบตอบและประกาศผลสอบนักเรียนชั้นตรี มอบถวาย เจ้าคณะภาครับผิดชอบ กำหนดให้ตรวจได้ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ประกาศผลสอบนักเรียนชั้นตรี ก่อนกำหนดการส่งบัญชีรายชื่อผู้ขอเข้าสอบบาลีสนามหลวงประจำปี พร้อมทั้งแจ้ง เจ้าคณะในปกครองเพื่อทราบและตรวจสอบความถูกต้อง

๒๙. การส่งผลสอบนักเรียนชั้นตรี เมื่อเจ้าคณะภาคประกาศรายชื่อผู้สอบได้นักเรียนชั้นตรีแล้ว ให้ส่งบัญชีรับใบตอบที่มีคะแนน บัญชีประกาศผลสอบนักเรียนชั้นตรีที่แก้ไขข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์แล้ว (ศ.๔) พร้อมชนิดบันทึกข้อมูล และบัญชียอดจำนวนนักเรียนชั้นตรีที่ส่งสอบ ขาดสอบ คงสอบ สอบได้ และสอบตก ตามรูปแบบของสนามหลวงแผนกธรรม ไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๓๑. การตรวจใบตอบและประกาศผลสอบธรรมศึกษาชั้นตรี มอบถวาย เจ้าคณะภาครับผิดชอบ กำหนดให้ตรวจได้ตั้งแต่วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ ตรงกับ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ประกาศ ผลสอบธรรมศึกษา ชั้นตรี พร้อมทั้งแจ้งเจ้าคณะในปกครองเพื่อทราบและตรวจสอบความถูกต้อง

๓๒. การส่งผลสอบธรรมศึกษาชั้นตรี เมื่อเจ้าคณะภาคประกาศรายชื่อ ผู้สอบได้ธรรมศึกษาชั้นตรีแล้ว ให้ส่งบัญชีรับใบตอบที่มีคะแนน บัญชีประกาศ ผลสอบธรรมศึกษาชั้นตรีที่แก้ไขข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์แล้ว (ศ.๘) พร้อมซีดีบันทึก ข้อมูล และบัญชียอดจำนวนธรรมศึกษาชั้นตรีที่ส่งสอบ ขาดสอบ คงสอบ สอบได้ และสอบตก ตามรูปแบบของสนามหลวงแผนกธรรม ไปที่สำนักงาน แม่กองธรรมสนามหลวง

๓๓. บัญชีสำมะโนครวัผู้สอบได้ธรรมสนามหลวงชั้นตรี หลังทราบผล สอบธรรมสนามหลวงชั้นตรีประจำปีแล้ว ให้เจ้าคณะจังหวัดส่งบัญชีสำมะโนครวั ผู้สอบได้นักธรรมชั้นตรี (ศ.๑) บัญชีสำมะโนครวัผู้สอบได้ธรรมศึกษาชั้นตรี (ศ.๕) ไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๓๔. การตรวจใบตอบนักธรรมชั้นโทและเอก, ธรรมศึกษาชั้นโท และเอก กำหนดตรวจวันที่ ๑๕-๒๐-๒๑-๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรงกับวันจันทร์-อังคาร-พุธ-พฤหัสบดี แรม ๕-๑๐-๑๑-๑๒ ค่ำ เดือน ๑ เริ่มตรวจเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๖.๐๐ น. ใบตอบนักธรรมชั้นโท มอบถวาย พระราชวิจิตรปฏิภาณ รองผู้อำนวยการตรวจใบตอบนักธรรมชั้นโท เป็นผู้ดำเนินการ ใบตอบธรรมศึกษาชั้นโท มอบถวาย พระธรรมรัตนดิลก ผู้อำนวยการตรวจใบตอบธรรมศึกษาชั้นโท เป็นผู้ดำเนินการ ใบตอบชั้นเอก สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง จะดำเนินการตรวจที่วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร

ดังเช่นทุกปีที่ผ่านมา

๓๕. รายงานการสอบธรรม ให้ผู้เป็นประธานสนามสอบแต่ละแห่ง ทำรายงานผ่านเจ้าคณะจังหวัด ให้เจ้าคณะจังหวัดเก็บใจความในรายงานนั้น ๆ ที่เห็นว่าควรรายงานให้ทราบ รายงานเสนอผ่านเจ้าคณะภาค ถ้าเรื่องปกติธรรมดา ไม่ต้องบอกในรายงานเว้นไว้แต่มีเรื่องพิเศษจึงบอกในรายงาน

๓๖. การประกาศอนุโมทนา ถ้ามีบัญชีรายนามผู้บริจาคทรัพย์อุปัถุมภ์ ในการสอบธรรมสนามหลวง สมควรประกาศอนุโมทนา ให้เจ้าคณะจังหวัดนั้น ๆ ประกาศอนุโมทนาโดยตรง

๓๗. ตามระเบียบวิธีปฏิบัติ เพื่อความเรียบร้อยและสะดวกรวดเร็ว ถ้าเจ้าคณะภาคสั่งการเป็นอย่างอื่นให้ปฏิบัติไปตามคำสั่งของเจ้าคณะภาค

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม

เรื่อง

กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติ
ในการสอบธรรมสนามหลวง
สำนักเรียนส่วนภูมิภาค
พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับแก้ไข)

ประกาศสนามหลวงแผนกธรรม
เรื่อง กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง
สำนักเรียนส่วนภูมิภาค
พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับแก้ไข)

ตามที่ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม ได้กำหนดวันสอบธรรมสนามหลวง สมัยที่ ๒ ในวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ และ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ นั้น และด้วยเหตุที่ รัฐบาลได้ประกาศภัยพิบัติเกิดอุทกภัย รวม ๒๑ จังหวัด ของประเทศไทย ทำให้พระภิกษุสามเณร ประชาชน จำนวนมากได้รับความลำบากเดือดร้อน สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง จึงเลื่อนวันสอบธรรมสนามหลวงที่กำหนดไว้เดิม และกำหนดวันสอบธรรมสนามหลวง สมัยที่ ๒ ขึ้นใหม่ ดังนี้ นักธรรมชั้นโทและเอก กำหนดสอบวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ตรงกับวันจันทร์-อังคาร-พุธ-พฤหัสบดี แรม ๒-๓-๔-๕ ค่ำ เดือน ๑ รวมสอบ ๔ วัน ๆ ละ ๑ วิชา ๆ ละ ๓ ชั่วโมง เริ่มสอบเวลา ๑๓.๐๐ น. ทุกวันพร้อมกันทั่วราชอาณาจักร ธรรมศึกษาทุกชั้น กำหนดสอบวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ตรงกับวันศุกร์ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑ รวมสอบ ๑ วัน ภาคเช้า เวลา ๐๘.๓๐ น. สอบวิชาเรียงความ แก่กระพุ้งธรรม ภาคบ่าย เวลา ๑๓.๐๐ น.

สอบวิชาธรรมะ วิชาพุทธะ และวิชาวินัย ให้เวลาวิชาละ ๕๐ นาที พร้อมกัน
ทั่วราชอาณาจักร ใช้ข้อสอบแบบปรนัยหรือแบบเลือกตอบ

เพื่อให้ระเบียบวิธีปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง มีเนื้อหาที่สอดคล้อง
กับวันสอบธรรมสนามหลวงที่กำหนดใหม่ จึงแก้ไขข้อความในข้อต่าง ๆ ของ
กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการสอบธรรมสนามหลวง สำนักเรียนส่วนภูมิภาค
พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนี้

ข้อ ๑๔. แก้ไขเป็น การจ่ายปัญหาข้อสอบธรรมศึกษาทุกชั้น ให้
เจ้าคณะภาค หรือผู้ที่เจ้าคณะภาคมอบหมายมารับปัญหาข้อสอบ ตั้งแต่วันที่ ๗-๑๑
ธันวาคม ๒๕๕๔ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. รวม ๕ วัน
ที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ดังนี้

ภาค ๑๖-๑๗-๑๘

รับวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔

ภาค ๔-๕-๖-๗

รับวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔

ภาค ๘-๙-๑๐-๑๑-๑๒

รับวันที่ ๙-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๔

ภาค ๑-๒-๓, ๑๓-๑๔-๑๕

รับวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

ข้อ ๑๗. แก้ไขเป็น การจ่ายปัญหาข้อสอบ พระสังฆาธิการที่
แม่กองธรรมสนามหลวงได้แต่งตั้งให้เป็นผู้นำปัญหาข้อสอบ มอบซองบรรจุ
ข้อสอบแก่ประธานสนามสอบในวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ เวลา
๑๒.๔๕ น. ของทุกวัน วันละ ๑ วิชา ต่อหน้าคณะกรรมการอำนวยการ
จัดสอบธรรมสนามหลวง

ข้อ ๒๕. แก้ไขเป็น การบรรจุใบตอบนักธรรมชั้นโทและชั้นเอก, ธรรมศึกษาชั้นโทและชั้นเอกเข้าห้อง ให้ทำต่อหน้าคณะกรรมการ เมื่อสอบวิชาใดเสร็จแล้ว ให้ห่อวิชานั้นเป็นวันๆ และเป็นชั้นๆ ไปทุกวัน แล้วเขียนบอกไว้นอกห่อ ให้ชัดเจนว่า วิชาอะไร ของที่เท่าไร สอบสนามไหน อำเภอ จังหวัดอะไร เป็นสนามสอบที่เท่าไร ให้คณะกรรมการลงชื่อรับรอง พร้อมกับบอกเวลา วัน เดือน ปี ที่ปิดของค้ำย เมื่อครบ ๔ วิชาแล้ว ให้ห่อรวมเฉพาะชั้น เป็นนักธรรมชั้นโท ๑ ห่อ นักธรรมชั้นเอก ๑ ห่อ ธรรมศึกษาชั้นโท ๑ ห่อ และธรรมศึกษาชั้นเอก ๑ ห่อ ถ้ามีชั้นละหลายห่อให้บอกจำนวนค้ำยว่ากี่ห่อๆ ที่ ๑-๒ ฯลฯ เมื่อประธานสนามสอบปิดของใบตอบข้อสอบแล้ว ห้ามมิให้เปิดของใบตอบอีกเป็นอันขาด นักธรรมชั้นโท ให้ส่งไปที่พระราชวิจิตรปฏิภาณ รองผู้อำนวยการตรวจใบตอบนักธรรมชั้นโท วัดสุทัศนเทพวราราม (คณะ ๑) ธรรมศึกษาชั้นโท ให้ส่งไปที่ พระธรรมรัตนดิลก ผู้อำนวยการตรวจใบตอบธรรมศึกษาชั้นโท วัดสุทัศนเทพวราราม (คณะ ๑๔) นักธรรมชั้นเอกและธรรมศึกษาชั้นเอก ให้ส่งไปที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ภายในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

ข้อ ๓๔. แก้ไขเป็น การตรวจใบตอบนักธรรมชั้นโทและเอก, ธรรมศึกษาชั้นโทและเอก กำหนดตรวจวันที่ ๑๒-๑๓-๑๔-๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ ตรงกับวันพฤหัสบดี-ศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ แรม ๔-๕-๖-๗ ค่ำ เดือน ๒ เริ่มตรวจเวลา ๑๓.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๖.๐๐ น. ใบตอบนักธรรมชั้นโท มอบถวาย พระราชวิจิตรปฏิภาณ รองผู้อำนวยการตรวจใบตอบนักธรรมชั้นโท เป็นผู้ดำเนินการ ใบตอบธรรมศึกษาชั้นโท มอบถวาย พระธรรมรัตนดิลก ผู้อำนวยการตรวจใบตอบธรรมศึกษาชั้นโท เป็นผู้ดำเนินการ ใบตอบชั้นเอก สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง จะดำเนินการตรวจที่วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร

ดังเช่นทุกปีที่ผ่านมา

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

ประกาศนามหลวงแผนกธรรม

เรื่อง

รหัสพยัญชนะย่อและรหัสเลข
ในการจัดทำทะเบียนประกาศนียบัตร

ประกาศนามหลวงแผนกธรรม
เรื่อง
รหัสพยัญชนะย่อและรหัสเลข
ในการจัดทำทะเบียนประกาศนียบัตร

เพื่อให้การจัดทำ รวบรวมสถิติ ข้อมูล ทะเบียนและวัดผล เป็นระบบ สากล สามารถค้นหาและทราบข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง สนามหลวง แผนกธรรม จึงประกาศใช้รหัสพยัญชนะย่อและรหัสเลขในการจัดทำทะเบียน ประกาศนียบัตรของนักเรียนผู้สอบได้ในสนามหลวงแผนกธรรม ดังนี้

๑. รหัสพยัญชนะของทุกจังหวัด ให้ถือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ พร้อมภาคผนวกฉบับแก้ไข พ.ศ. ๒๕๓๕ และคำอธิบาย

ตัวอย่าง

พยัญชนะย่อ	กท	หมายถึง	กรุงเทพมหานคร
พยัญชนะย่อ	อย	หมายถึง	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น

๒. รหัสตัวเลขที่อยู่ในตำแหน่งต่อจากพยัญชนะย่อ มีรหัสเลข ๔ ตัว

คือ

๒.๑ ตัวเลขแรก (หลักพัน) มีเลข ๑ - ๖

มีค่าแทนความหมายว่า

หมายเลข ๑ สำนักเรียนส่วนกลาง

หมายเลข ๒ หนกลาง

หมายเลข ๓ หนเหนือ

หมายเลข ๔ หนตะวันออก

หมายเลข ๕ หนใต้

หมายเลข ๖ คณะธรรมยุต

๒.๒ ตัวเลขที่สอง (หลักร้อย) มีเลข ๑ - ๖

มีค่าแทนความหมายว่า

หมายเลข ๑ นักธรรมชั้นตรี

หมายเลข ๒ นักธรรมชั้นโท

หมายเลข ๓ นักธรรมชั้นเอก

หมายเลข ๔ ธรรมศึกษาชั้นตรี

หมายเลข ๕ ธรรมศึกษาชั้นโท

หมายเลข ๖ ธรรมศึกษาชั้นเอก

๒.๓ ตัวเลขสองตัวหลัง (หลักสิบและหลักหน่วย)

หมายถึง ตัวเลขสองตัวสุดท้ายของปีพุทธศักราชที่นักเรียนสอบได้

เช่น

--๕๓ / ---- หมายถึง ปีพุทธศักราช ๒๕๕๓

--๕๔ / ---- หมายถึง ปีพุทธศักราช ๒๕๕๔

เป็นต้น

๒.๔ หลังตัวเลขทั้ง ๔ หลัก มีเครื่องหมายทับ (/) กั้นไว้ และจะตามด้วยตัวเลขอีก ๔ หลัก ซึ่งหมายถึงลำดับเลขที่ของนักเรียนผู้สอบได้ใน จังหวัด หน ประโยคนักธรรมหรือธรรมศึกษาชั้นต่าง ๆ และปีพุทธศักราชซึ่งอยู่ หน้าตัวเลขทั้ง ๔ นั้น

ตัวอย่าง

ที่ กท ๑๑๔๓ / ๐๐๐๑ หมายถึง

กรุงเทพมหานคร สำนักเรียนในส่วนกลาง นักธรรมชั้นตรี

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๓ สอบได้หมายเลขที่ ๑

ที่ อย ๒๒๔๔ / ๐๐๑๐ หมายถึง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดหนกลาง นักธรรมชั้นโท

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ สอบได้หมายเลขที่ ๑๐

ที่ ชม ๓๓๔๕ / ๐๑๐๐ หมายถึง

จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดหนเหนือ นักธรรมชั้นเอก

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ สอบได้หมายเลขที่ ๑๐๐

ที่ ขก ๔๔๔๓ / ๑๐๐๐ หมายถึง

จังหวัดขอนแก่น สังกัดหนตะวันออก ธรรมศึกษาชั้นตรี

ปีพุทธศักราช ๒๕๔๓ สอบได้หมายเลขที่ ๑๐๐๐

ที่ รน ๕๕๔๔ / ๑๑๑๑ หมายถึง

จังหวัดระนอง สังกัดหนใต้ ธรรมศึกษาชั้นโท

ปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ สอบได้หมายเลขที่ ๑๑๑๑

ที่ ลป ๖๖๔๓ / ๐๐๐๕ หมายถึง

จังหวัดลพบุรี สังกัดคณะธรรมยุต นักธรรมชั้นตรี

ปีพุทธศักราช ๒๕๔๓ สอบได้หมายเลขที่ ๐๐๐๕

ที่ ลย ๖๖๔๕ / ๑๑๑๒ หมายถึง

จังหวัดเลย สังกัดคณะธรรมยุต ธรรมศึกษาชั้นเอก

ปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ สอบได้หมายเลขที่ ๑๑๑๒

๓. เลขทะเบียนของประกาศนียบัตรที่สนามหลวงแผนกธรรมได้ออกมาก่อนปีพุทธศักราช ๒๕๔๓ ให้ใช้โดยอ้างหมายเลขตามเดิม

ประกาศนี้ ปฏิบัติตั้งแต่ปีการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๓

พระธรรมกวี

(พระธรรมกวี)

แม่กองธรรมสนามหลวง

หลักเกณฑ์การเรียงลำดับ

และ

ข้อมูลการสอบธรรมสนามหลวง

ส่วนภูมิภาค

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

หลักเกณฑ์การเรียงลำดับ
ข้อมูลการสอบธรรมสนามหลวง
ส่วนภูมิภาค
สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

การเรียงลำดับข้อมูลขอเข้าสอบในแต่ละจังหวัด

๑. อำเภอ เรียงอำเภอเมืองขึ้นก่อน แต่ละอำเภอให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันอย่าสลับอำเภอไขว้กัน
๒. วัดและพระอารามหลวง
ในช่องสังกัดวัด ไม่ต้องพิมพ์ “วัด” หน้าชื่อวัด ส่วนในช่องสังกัดสถานศึกษาให้คงไว้ แต่ให้ตัดคำลงท้ายพระอารามหลวงออก (เช่น ราชวรมหาวิหาร, วรมหาวิหาร, ราชวรวิหาร, วรวิหาร)
๓. ที่พักสงฆ์ ให้ขึ้นสังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง
๔. ชื่อวัดและสถานศึกษาให้ลงชื่อเต็มไม่ต้องย่อ ฯ
๕. พระภิกษุสามเณร
ในแต่ละวัดให้เรียงตามพรรษาและอายุจากมากไปหาน้อย

๖. ผู้สอบธรรมศึกษา

ในแต่ละสถานศึกษา ๑ ห้องเรียน ๑ วัด ให้เรียง
อายุจากมากไปหาน้อย

๗. อักษรย่อ ยศหรือตำแหน่งต่าง ๆ

ให้พิมพ์คำเต็ม หรือบันทึกคำเต็มไว้ในช่องหมายเหตุ

สุดท้าย ให้ตรวจสอบคำนำหน้าชื่อให้ถูกต้องและสอดคล้องกับอายุ เช่น
พระภิกษุ อายุต้อง ๒๐ ปีขึ้นไป, เด็กชายหรือเด็กหญิง อายุต้องต่ำกว่า ๑๕ ปี,
นายหรือนางสาว อายุต้อง ๑๕ ปีขึ้นไป ฯลฯ

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

ขั้นตอนความพร้อมของข้อมูล
เพื่อ
ใช้ในการจัดพิมพ์ประกาศนียบัตร

๑. ชื่อ มีคำนำหน้านามถูกต้องหรือไม่
(พระครู, พระสมุห์, เจ้าอธิการ, พระอธิการ, พระ,
สามเณร, นาย, นาง, นางสาว, เด็กชาย,
เด็กหญิง ฯลฯ)
๒. ฉายา ฉายาพระมีครบหรือไม่ ฉายาของสามเณรลบออก
๓. นามสกุล มีครบหรือไม่
๔. อายุ มีครบหรือไม่ พิสูจน์ความผิดเพี้ยน
(พระอายุต่ำกว่าเกณฑ์, พรรษาเกินจริง)
๕. พรรษา พรรษาพระมีครบหรือไม่ พรรษาของสามเณรลบออก
๖. วัด มีครบหรือไม่ และตัดสร้อยหลังชื่อวัดหลวงออก
(...วรวิหาร ฯลฯ) ที่พักสงฆ์ (หากมี) ให้ติดต่อ
สอบถาม และขึ้นสังกัดวัดที่แน่นอน
๗. อำเภอ มีครบหรือไม่

หากผู้สอบได้ท่านใดมีข้อมูลไม่ครบถ้วน จะยังไม่ออกประกาศนียบัตรให้
เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว จึงจะออกประกาศนียบัตรให้

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

รหัสพยานุเคราะห์ย่อของทุกจังหวัด

**ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖
พร้อมภาคผนวก ฉบับแก้ไข
พ.ศ. ๒๕๓๙ และคำอธิบาย**

รหัสพยัญชนะย่อของทุกจังหวัด

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖
พร้อมภาคผนวก ฉบับแก้ไข พ.ศ. ๒๕๓๕ และคำอธิบาย

คำเต็ม	คำย่อ	คำเต็ม	คำย่อ	คำเต็ม	คำย่อ
กระบี่	กบ	เชียงใหม่	ชม	บุรีรัมย์	บร
กรุงเทพมหานคร	กท	ตรัง	ตง	ปทุมธานี	пт
กาญจนบุรี	กจ	ตราด	ตร	ประจวบคีรีขันธ์	ปข
กาฬสินธุ์	กส	ตาก	ตก	ปราจีนบุรี	ปจ
กำแพงเพชร	กพ	นครนายก	นย	ปัตตานี	ปน
ขอนแก่น	ขก	นครปฐม	นฐ	พะเยา	พย
จันทบุรี	จบ	นครพนม	นพ	พระนครศรีอยุธยา	อย
ฉะเชิงเทรา	ฉช	นครราชสีมา	นม	พังงา	พง
ชลบุรี	ชบ	นครศรีธรรมราช	นศ	พัทลุง	พท
ชัยนาท	ชน	นครสวรรค์	นว	พิจิตร	พจ
ชัยภูมิ	ชย	นนทบุรี	นบ	พิษณุโลก	พล
ชุมพร	ชพ	นราธิวาส	นธ	เพชรบุรี	พบ
เชียงราย	ชร	น่าน	นน	เพชรบูรณ์	พช
แพร่	พร	ลำพูน	ลพ	สุโขทัย	สท

คำเต็ม	คำย่อ	คำเต็ม	คำย่อ	คำเต็ม	คำย่อ
ภูเก็ต	ภก	เลย	ลย	สุพรรณบุรี	สพ
มหาสารคาม	มค	ศรีสะเกษ	ศก	สุราษฎร์ธานี	สฎ
มุกดาหาร	มห	สกลนคร	สน	สุรินทร์	สร
แม่ฮ่องสอน	มส	สงขลา	สข	หนองคาย	นค
ยโสธร	ยส	สตูล	สต	หนองบัวลำภู	นภ
ยะลา	ยล	สมุทรปราการ	สป	อ่างทอง	อท
ร้อยเอ็ด	รอ	สมุทรสงคราม	สส	อำนาจเจริญ	อจ
ระนอง	รน	สมุทรสาคร	สก	อุดรธานี	อด
ระยอง	รย	สระแก้ว	สก	อุดรดิตถ์	อต
ราชบุรี	รบ	สระบุรี	สบ	อุทัยธานี	อน
ลพบุรี	ลบ	สิงห์บุรี	สห	อุบลราชธานี	อบ
ลำปาง	ลป				

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

เรื่อง

แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและปรับปรุง

ปัญหาข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๕๔

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๑/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาธรรม

ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม ของสนามหลวง แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐาน เป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาวิชาธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป มีรายนามดังนี้

๑. พระราชวิสุทธิดิลก เป็นหัวหน้าและคณะกรรมการ
วัดสามพระยา
๒. พระกิตติสารมุนี เป็นคณะกรรมการ
วัดชูจิตรธรรมาราม

๓. พระอมรโมลี เป็นคณะทำงาน
วัดปทุมวนาราม
๔. พระวิสุทธิพงษ์เมธี เป็นคณะทำงาน
วัดเศวตฉัตร
๕. พระครูโสภณเมธาวัฒน์ เป็นเลขานุการคณะทำงาน
วัดนรนาถสุนทริการาม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช
๒๕๕๔

ตั้ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระอมรโมลี
(สมเด็จพระวันรัต)
แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๒/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาพุทธประวัติ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ ของสนามหลวง
แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐาน
เป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาวิชาพุทธประวัติ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษา แล้วนำเสนอ
คณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวง
แผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป มีรายนามดังนี้

๑. พระราชวิสุทธิญาณ เป็นหัวหน้าคณะกรรมการ
วัดบวรนิเวศวิหาร
๒. พระราชเวที เป็นกรรมการ
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

๓. พระครูปลัดสัมพิพัฒนวรจารย์ เป็นคณะทำงาน
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๔. พระมหาณรงค์ศักดิ์ จิตินาโณ เป็นคณะทำงาน
วัดใหม่ยายเป็น
๕. พระมหาประจักษ์ เขมกาโม เป็นเลขานุการคณะทำงาน
วัดเทพศิรินทราวาส

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช
๒๕๕๔

ตั้ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๓/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาวินัย

ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาวินัย ของสนามหลวง แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้มาตรฐาน เป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษาวิชาวินัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษาแล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป มีรายนามดังนี้

๑. พระราชปัญญาภรณ์ เป็นหัวหน้าคณะกรรมการ
วัดนางชี
๒. พระราชวรมุนี เป็นคณะกรรมการ
วัดสังเวชวิศยาราม

๓. พระสุธีธรรมานุวัตร เป็นคณะทำงาน
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๔. พระเมธีวราภรณ์ เป็นคณะทำงาน
วัดโมลีโลกยาราม
๕. พระวิสุทธิธีรพงศ์ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ
วัดนางชี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช
๒๕๕๔

ตั้ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๕/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม ต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม ต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาธรรม ต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษาวิชาธรรม จำนวน ๕ ชุด แล้วนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศของสนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป มีรายนามดังนี้

๑. พระสุธีรัตนภรณ์ เป็นหัวหน้าและคณะกรรมการ
วัดสุทัศนเทพวราราม
๒. พระสรภณโกศล เป็นคณะกรรมการ
วัดไทรมิตรวิทยาราม

๓. พระปัญญารัตนนารถ
วัดสังข์กระจาย

เป็นคณะทำงาน

๔. พระมหาถาวร สุธาวโร
วัดสุทัศนเทพวราราม

เป็นเลขานุการคณะทำงาน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะเสร็จการ

ตั้ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๖/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ ต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ ต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาพุทธประวัติ ต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษาวิชาพุทธประวัติ จำนวน ๕ ชุด แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศของสนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป มีรายนามดังนี้

๑. พระราชดิลก เป็นหัวหน้าคณะกรรมการ
วัดอาวฐวิกสิตาราม
๒. พระประสิทธิ์สุตคุณ เป็นกรรมการ
วัดสุทัศนเทพวราราม

๓. พระบวรรังษี เป็นคณะทำงาน
วัดระฆังโฆสิตาราม
๔. พระมหาฉัตรชัย สุธตฺตชโย เป็นคณะทำงาน
วัดบวรนิเวศวิหาร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะเสร็จการ

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต
(สมเด็จพระวันรัต)
แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๗/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา

วิชาวินัย ต่างประเทศ

ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา วิชาวินัย ต่างประเทศ ของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้มาตรฐานเป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างข้อสอบธรรมศึกษา วิชาวินัย ต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีหน้าที่ยกร่างข้อสอบธรรมศึกษาวิชาวินัย จำนวน ๘ ชุด แล้วนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบธรรมศึกษาต่างประเทศของสนามหลวงแผนกธรรมได้พิจารณาต่อไป มีรายนามดังนี้

๑. พระราชปริยัติโมลี เป็นหัวหน้าคณะกรรมการ
วัดสุวรณาราม
๒. พระศรีวิสุทธิธารภรณ์ เป็นคณะกรรมการ
วัดบรมนิวาส

๓. พระศรีมุนีวงศ์

เป็นคณะทำงาน

วัดธาตุทอง

๔. พระกวีวรรณ

เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

วัดตรีทศเทพ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะเสร็จการ

ตั้ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๘/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจและปรับปรุงข้อสอบ
ธรรมศึกษา ต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษา ต่างประเทศ ของสนามหลวง
แผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยได้มาตรฐาน
เป็นระบบสากล จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจและ ปรับปรุงข้อสอบ
ธรรมศึกษา ต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีหน้าที่ตรวจและปรับปรุง
ข้อสอบที่คณะทำงานได้ประมวลเป็นข้อสอบของธรรมศึกษาไว้ แล้วเสนอ
คณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม
มีรายนามดังนี้

๑. พระธรรมรัตนดิลก เป็นประธาน
วัดสุทัศนเทพวราราม
๒. พระเทพกิตติโมลี เป็นรองประธาน
วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๓. พระราชวิจิตรปฏิภาณ เป็นอนุกรรมการ
วัดสุทัศนเทพวราราม

๔.	พระราชปริยัติโมลี
วัดสุวรรณาราม	เป็นอนุกรรมการ
๕.	พระราชวรมุนี
วัดสังเวชวิศยาราม	เป็นอนุกรรมการ
๖.	พระประสิทธิ์สุตคุณ
วัดสุทัศน์เทพวราราม	เป็นอนุกรรมการ
๗.	พระสุธีรัตนภรณ์
วัดสุทัศน์เทพวราราม	เป็นอนุกรรมการ
๘.	พระพิพัฒน์วีริยาภรณ์
วัดไร่จิง	เป็นอนุกรรมการ
๙.	พระชินวงศเวที
วัดตรีทศเทพ	เป็นอนุกรรมการ
๑๐.	พระกวีวรรณ
วัดตรีทศเทพ	เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะเสร็จการ

ตั้ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๓๕/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบนักธรรมของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบนักธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีรายนามดังนี้

๑. สมเด็จพระวันรัต
วัดบวรนิเวศวิหาร	แม่กองธรรมสนามหลวง
๒. สมเด็จพระธีรญาณมุนี
วัดเทพศิรินทราวาส	รองแม่กองธรรมสนามหลวง
ฝ่ายนักธรรม
๓. พระพรหมเมธาจารย์
วัดบูรณศิริมาตยาราม	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
๔. พระพรหมมุนี
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	เลขานุการแม่กองธรรมสนามหลวง

๕. พระธรรมรัตนดิลก
วัดสุทัศนเทพวราราม รongแม่กองธรรมสนามหลวง
รูปที่ ๓
๖. พระมหานายก
วัดบวรนิเวศวิหาร ผู้ช่วยเลขาธิการแม่กองธรรม
สนามหลวง
๗. พระมหาสุประยัตโน ฐมฺมธโร
วัดบวรนิเวศวิหาร เลขานุการคณะอนุกรรมการฯ
ฝ่ายนักธรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำสั่งแม่กองธรรมสนามหลวง

ที่ ๔๐/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔

เพื่อให้การจัดทำข้อสอบธรรมศึกษาของสนามหลวงแผนกธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติข้อสอบธรรมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีรายนามดังนี้

๑. สมเด็จพระวันรัต
วัดบวรนิเวศวิหาร
แม่กองธรรมสนามหลวง
๒. พระพรหมมุนี
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
เลขานุการแม่กองธรรมสนามหลวง
๓. พระธรรมรัตนดิลก
วัดสุทัศนเทพวราราม
รองแม่กองธรรมสนามหลวง
รูปที่ ๓
๔. พระเทพวิสุทธิโมลี
วัดพระพิเรนทร์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๕. พระราชรัตนมุนี
วัดพระปฐมเจดีย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. พระราชวิจิตรปฏิภาณ
วัดสุทัศนเทพวราราม	ผู้ช่วยเลขานุการ
แม่กองธรรมสนามหลวง
๗. พระสุธีรัตนภรณ์
วัดสุทัศนเทพวราราม	อนุกรรมการและเลขานุการ
ฝ่ายธรรมศึกษา
๘. พระกวีวราญาณ
วัดตรีทศเทพ	อนุกรรมการและเลขานุการ
ฝ่ายธรรมศึกษา ต่างประเทศ
๙. พระครูโสภณเมธาวัฒน์
วัดนรนาถสุนทริการาม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ฝ่ายธรรมศึกษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สมเด็จพระวันรัต

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

**สถิติจำนวนสนามสอบธรรมสนามหลวง
ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔**

สถิติจำนวนสนามสอบธรรมสนามหลวง
ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔

สนามสอบ	นักธรรม	ธรรมศึกษา	รวม
	ชั้นโท-เอก	ชั้นตรี-โท-เอก	
ส่วนกลาง (มหานิกาย)	๑๐	๓๖๖	๓๗๖
ส่วนกลาง (ธรรมยุต)	๓	๔๘	๕๑
ส่วนภูมิภาค (มหานิกาย)	๑๔๑	๓,๓๔๔	๓,๔๘๕
ส่วนภูมิภาค (ธรรมยุต)	๓๐	๔๕๑	๔๘๑
รวม	๑๘๔	๔,๒๐๙	๔,๓๙๓

สถิติจำนวนนักเรียน แผนกนักธรรม

สนามสอบ	ชั้นโท	ชั้นเอก	รวม
ส่วนกลาง (มหานิกาย)	๑,๘๒๔	๑,๐๓๙	๒,๘๖๓
ส่วนกลาง (ธรรมยุต)	๓๕๐	๑๗๒	๕๒๒
ส่วนภูมิภาค (มหานิกาย)	๔๔,๑๙๙	๑๗,๐๑๗	๖๑,๒๑๖
ส่วนภูมิภาค (ธรรมยุต)	๔,๐๘๒	๑,๘๑๕	๕,๘๙๗
รวม	๕๐,๔๕๕	๒๐,๐๔๓	๗๐,๔๙๘

สถิติจำนวนนักเรียน แผนกประถมศึกษา

ประถมศึกษา	ชั้นตรี	ชั้นโท	ชั้นเอก	รวม
ส่วนกลาง (มหานิกาย)	๑๕๒,๗๖๘	๔๖,๐๕๑	๑๖,๑๔๓	๒๑๕,๐๐๖
ส่วนกลาง (ธรรมยุต)	๒๖,๗๖๕	๘,๘๓๑	๒,๘๕๘	๓๘,๔๕๔
ส่วนภูมิภาค (มหานิกาย)	๘๔๑,๘๐๒	๔๘๔,๖๓๖	๑๗๕,๑๕๓	๑,๕๐๑,๕๙๑
ส่วนภูมิภาค (ธรรมยุต)	๕๓,๒๗๕	๓๐,๐๓๔	๑๘,๕๗๕	๑๐๑,๘๘๔
รวม	๑,๑๑๔,๖๓๖	๖๐๕,๕๙๒	๒๑๒,๖๒๖	๑,๙๓๒,๘๕๔

สถิติเปรียบเทียบสนามสอบธรรมสนามหลวง

และ

นักเรียนขอเข้าสอบธรรมสนามหลวง

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๓-๒๕๕๔

สนามสอบธรรมสนามหลวง

ปีการศึกษา	น.ธ.ตรี	น.ธ.โท-เอก	ธ.ศ.ตรี-โท-เอก
๒๕๕๓	๑,๐๐๘	๑๘๒	๔,๐๕๑
๒๕๕๔	๑,๐๑๓	๑๘๔	๔,๒๐๕
เพิ่มขึ้น ลดลง	+๕	+๒	+๑๕๔

นักเรียนสอบธรรมสนามหลวง

ปีการศึกษา	นักธรรม	ธรรมศึกษา	รวม
๒๕๕๓	๑๕๘,๕๓๒	๑,๕๒๖,๒๔๘	๒,๑๒๔,๘๒๐
๒๕๕๔	๑๕๒,๓๓๕	๑,๕๔๑,๓๔๓	๒,๑๓๔,๐๘๒
เพิ่มขึ้น ลดลง	-๕,๘๓๓	+๑๕,๐๕๕	+๕,๒๖๒

สถิติเปรียบเทียบสนามสอบธรรมสนามหลวง

สนามสอบ นักธรรมชั้นตรี

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ข)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ข)	รวม
๒๕๕๓	๓๑	๕	๘๕๓	๑๑๕	๑,๐๐๘
๒๕๕๔	๓๑	๕	๘๖๒	๑๑๕	๑,๐๑๓
เพิ่มขึ้น ลดลง	คงเดิม	คงเดิม	+๕	+๔	+๕

สนามสอบ นักธรรมชั้นโท-เอก

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ข)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ข)	รวม
๒๕๕๓	๑๐	๓	๑๓๕	๓๐	๑๘๘
๒๕๕๔	๑๐	๓	๑๔๑	๓๐	๑๘๔
เพิ่มขึ้น ลดลง	คงเดิม	คงเดิม	+๖	คงเดิม	+๖

สนามสอบ ธรรมศึกษาชั้นตรี-โท-เอก

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ข)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ข)	รวม
๒๕๕๓	๓๔๓	๔๑	๓,๒๒๒	๔๔๕	๔,๐๕๑
๒๕๕๔	๓๖๖	๔๘	๓,๓๔๔	๔๕๑	๔,๒๐๙
เพิ่มขึ้น ลดลง	+๒๓	+๗	+๑๒๒	+๖	+๑๕๘

สถิติเปรียบเทียบนักเรียนสอบธรรมสนามหลวง

แผนกธรรม

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ช)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ช)	รวม
๒๕๕๓	๖,๘๔๑	๑,๒๖๓	๑๓๕,๕๕๕	๑๔,๕๐๕	๑๕๘,๕๖๔
๒๕๕๔	๖,๘๓๘	๑,๒๖๐	๑๖๕,๕๕๓	๑๔,๖๔๐	๑๙๒,๓๙๑
เพิ่มขึ้น ลดลง	-๓	-๓	-๕,๕๖๒	+๑๓๕	-๕,๘๓๑

แผนกธรรมศึกษา

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ช)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ช)	รวม
๒๕๕๓	๑๕๘,๑๐๔	๓๖,๖๔๒	๑,๕๐๕,๕๔๔	๑๘๕,๕๕๘	๑,๙๒๖,๒๔๘
๒๕๕๔	๒๑๕,๐๐๖	๓๘,๔๕๘	๑,๕๐๕,๕๕๕	๑๘๒,๒๘๘	๑,๙๔๑,๓๐๗
เพิ่มขึ้น ลดลง	+๑๖,๕๐๒	+๑,๘๑๖	-๓๔๕	-๓,๒๗๐	+๑๕,๐๘๑

นักธรรมชั้นตรี

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ข)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ข)	รวม
๒๕๕๓	๔,๑๓๓	๓๓๕	๑๒๐,๓๒๖	๕,๒๔๕	๑๓๔,๕๒๓
๒๕๕๔	๓,๕๓๕	๓๓๘	๑๐๘,๓๘๑	๘,๓๔๓	๑๒๒,๒๓๗
เพิ่มขึ้น ลดลง	-๑๕๘	-๓๓	-๑๑,๕๔๕	-๕๐๖	-๑๒,๖๘๖

นักธรรมชั้นโท

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ข)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ข)	รวม
๒๕๕๓	๑,๖๑๑	๓๐๕	๓๓,๒๘๓	๓,๕๑๓	๔๒,๓๒๐
๒๕๕๔	๑,๘๒๔	๓๕๐	๔๔,๑๕๕	๔,๐๘๒	๕๐,๔๑๑
เพิ่มขึ้น ลดลง	+๒๑๓	+๔๕	+๖,๕๑๖	+๕๖๕	+๗,๓๓๕

นักธรรมชั้นเอก

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ข)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ข)	รวม
๒๕๕๓	๑,๐๕๓	๑๘๓	๑๓,๕๕๐	๑,๓๓๕	๑๖,๑๒๑
๒๕๕๔	๑,๐๓๕	๑๗๒	๑๓,๐๑๓	๑,๘๑๕	๑๖,๐๓๕
เพิ่มขึ้น ลดลง	-๑๘	-๑๑	-๕๓๗	+๔๘๐	-๕๖๖

ธรรมศึกษาชั้นตรี

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ช)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ช)	รวม
๒๕๕๓	๑๓๖,๗๕๒	๒๔,๕๑๔	๘๕๖,๔๒๔	๑๐๑,๕๗๑	๑,๑๑๕,๗๐๑
๒๕๕๔	๑๕๒,๗๖๘	๒๖,๗๖๕	๘๔๑,๘๐๒	๕๓,๒๗๕	๑,๑๑๔,๖๑๐
เพิ่มขึ้น ลดลง	+๑๕,๕๗๖	+๑,๘๕๕	-๑๔,๖๒๒	-๔๘,๓๐๖	-๕,๐๘๗

ธรรมศึกษาชั้นโท

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ช)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ช)	รวม
๒๕๕๓	๔๓,๔๑๖	๘,๗๗๕	๔๖๗,๘๐๖	๖๒,๔๔๖	๕๘๒,๔๔๓
๒๕๕๔	๔๖,๐๕๑	๘,๘๓๑	๔๘๔,๖๓๖	๗๐,๐๓๔	๖๐๕,๕๕๒
เพิ่มขึ้น ลดลง	+๒,๖๓๕	+๕๕๖	+๑๖,๘๓๐	+๗,๕๘๘	+๒๓,๑๐๙

ธรรมศึกษาชั้นเอก

ปีการศึกษา	ส่วนกลาง (ม)	ส่วนกลาง (ช)	ส่วนภูมิภาค (ม)	ส่วนภูมิภาค (ช)	รวม
๒๕๕๓	๑๗,๘๕๖	๒,๕๔๕	๑๘๑,๗๑๔	๒๑,๕๔๑	๒๒๓,๖๕๖
๒๕๕๔	๑๖,๑๔๗	๒,๘๕๘	๑๗๕,๑๕๗	๑๘,๕๗๕	๒๑๒,๗๓๗
เพิ่มขึ้น ลดลง	-๑,๗๐๙	+๓๑๓	-๖,๕๕๗	-๓,๐๖๖	-๖,๐๑๙

**ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี-โท-เอก**

ของ

**สนามหลวงแผนกธรรม
ปีการศึกษา ๒๕๕๔**

กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ทพมาน โปโย โหติ

ผู้ให้ ย่อมเป็นที่รัก.

อญ. ปญจก. ๒๒/๔๔

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล อ้างสุภยิตอื่นมาประกอบด้วย ๑ ข้อ และ
บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภยิตนั้นด้วย สุภยิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักรธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๔

๑. บุพพการีและกตัญญูกตเวทิต่างแก่บุคคลเช่นไร ?
๑. บุพพการีได้แก่บุคคลผู้ทำอุปการะก่อน
กตัญญูกตเวทิต่างแก่บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้ว และตอบแทน ฯ
๒. พระพุทธเจ้าคือใคร ? ทรงสั่งสอนเป็นอัครรรยอย่างไร ?
๒. คือท่านผู้สอนให้ประชุมชนประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจตาม
พระธรรมวินัย ฯ
ทรงสั่งสอนเป็นอัครรรย คือผู้ปฏิบัติตามยอมได้ประโยชน์โดยสมควรแก่
ความปฏิบัติ ฯ
๓. เห็นผิดจากคลองธรรม คือเห็นอย่างไร ? จัดเข้าในทุจริตข้อไหน ?
๓. คือเห็นผิดจากความเป็นจริง เช่น เห็นว่า บุญบาปไม่มี บิดามารดา
ไม่มีพระคุณ เป็นต้น ฯ
จัดเข้าในมโนทุจริต ฯ

๔. รากเหง้าของอกุศลเรียกว่าอะไร? มีอะไรบ้าง? เพราะเหตุใดจึงควรละเสีย?

๔. เรียกว่า อกุศลมูล ๓

มี โสกะ โทสะ โมหะ ๓

เพราะเมื่ออกุศลมูลเหล่านี้มีอยู่ อกุศลอื่นที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น ที่เกิดแล้ว ก็เจริญ มากขึ้น ๓

๕. ทุกข์ในอริยสัจ ๔ คืออะไร? เหตุให้เกิดทุกข์คืออะไร?

๕. คือ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ ๓

คือ ตัณหาความทะยานอยาก ๓

๖. อภินหังงเวกขณฺ์ชื่อว่า ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ดังนี้ ผู้พิจารณาได้รับประโยชน์อย่างไร? จงอธิบาย

๖. ได้รับประโยชน์ คือ สามารถบรรเทาความพอใจรักใคร่ในของรักของชอบใจ และป้องกันความทุกข์โทมนัส ในเวลาเมื่อตนต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจ ๓

๗. อายตนะภายใน ๖ ได้แก่อะไรบ้าง?

๗. ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ๓

คิปปฏิบัติ

๘. คนชักชวนในทางฉิบหาย มีลักษณะอย่างไร ?
๘. มีลักษณะดังนี้
๑. ชักชวนค้ำน้ำเมา
 ๒. ชักชวนเที่ยวกลางคืน
 ๓. ชักชวนให้มัวเมาในการเล่น
 ๔. ชักชวนเล่นการพนัน ฯ
๙. ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?
๙. เรียกว่า สังคหวัตถุ ฯ มี
๑. ทาน ให้ปันสิ่งของของตนแก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน
 ๒. ปิยวาจา เจรจาวาจาที่อ่อนหวาน
 ๓. อัถถจริยา ประพฤติสิ่งที่ประโยชน์แก่ผู้อื่น
 ๔. สมานัตตตา ความเป็นคนมีตนเสมอไม่ถือตัว ฯ

๑๐. อุบาสกอุบาสิกา ได้แก่บุคคลเช่นไร? การค้าขายที่ห้ามอุบาสกอุบาสิกาประกอบ คืออะไรบ้าง?

๑๐. ได้แก่ กฤหัสถ์ผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ฯ

คือ

๑. ค้าขายเครื่องประหาร

๒. ค้าขายมนุษย์

๓. ค้าขายสัตว์เป็นสำหรับฆ่าเพื่อเป็นอาหาร

๔. ค้าขายน้ำเมา

๕. ค้าขายยาพิษ ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันเสาร์ ที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๔

๑. ประชาชนในชมพูทวีป มีกี่จำพวก? จำพวกไหนบ้าง?
๑. มี ๒ จำพวก คือ
 ๑. มลิกกะ เจ้าของถิ่นเดิม
 ๒. อริยกะ พวกอพยพมาใหม่ ๆ(หรือจะตอบว่า มี ๔ จำพวก หรือวรรณะ ๔ ก็ได้)
๒. เมื่อพระมหาบุรุษมีพระชนมายุได้ ๓ ปี ๑๖ ปี ๒๕ ปี มีเหตุการณ์สำคัญเกิดแก่พระองค์อะไรบ้าง?
๒. เมื่อพระชนมายุได้ ๓ ปี พระราชบิดาตรัสสั่งให้ขุดสระโบกขรณี ๓ สระ ในพระราชวัง ให้เป็นที่เล่นสำราญแก่พระองค์
เมื่อพระชนมายุได้ ๑๖ ปี พระราชบิดาตรัสสั่งให้สร้างปราสาท ๓ หลัง เพื่อเป็นที่เสด็จอยู่ใน ๓ ฤดู และตรัสขอพระนางยโสธรามาอภิเษกเป็นพระชายา
เมื่อพระชนมายุได้ ๒๕ ปี ได้พระโอรสนามว่าพระราहुลกุมาร และเสด็จออกบรรพชา ฯ

๓. พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา ณ ที่ไหน? ผู้ที่รู้เห็นเป็นพยานในเรื่องนี้คือใคร?
๓. ณ ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ ๑
คือ พระปัญจวัคคีย์ ๑
๔. พระมหาบุรุษได้ทรงศึกษาในสำนักอาฬารดาบสและอุทกดาบสจนจบวิชาความรู้ของอาจารย์ การที่กล่าวว่า พระองค์ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง โดยไม่มีใครเป็นครูอาจารย์ นั้นเพราะเหตุใด?
๔. เพราะความรู้ที่เรียนในสำนักดาบสทั้ง ๒ นั้น เป็นโลกียธรรม ส่วนความรู้ที่ตรัสรู้นั้น เป็นโลกุตระธรรมที่ไม่มีใครรู้มาก่อน ๑
๕. พระอัญญาโกณฑัญญะได้ชื่อว่าเป็นปฐมสาวก เพราะเหตุใด?
๕. เพราะได้ฟังธรรมจักกัปปวัตตนสูตร จนได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นองค์แรก ๑
๖. คำว่า “ที่นี้วุ่นวายหนอ ที่นี้ขัดข้องหนอ” เป็นคำอุทานของใคร? ความวุ่นวายขัดข้องนั้นสงบลงได้อย่างไร?
๖. ของยสกุลบุตร ๑
ได้โดยการฟังพระธรรมเทศนา อนุปัฟพิภคาและอริยสัจ ๔ ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโปรด ๑

๓. สถานที่ต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระบรมศาสดาอย่างไร ?

๑. ลุมพินีวัน

๒. อสิปัตตมฤคทายวัน

๓. ลักขณัฐวัน

๔. เวฬุวัน

๕. ศาลวัน

๑. ลุมพินีวัน เป็นสถานที่ประสูติ

๒. อสิปัตตมฤคทายวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์

๓. ลักขณัฐวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงธรรมเทศนาโปรดพระเจ้าพิมพิสารและบริวารจนสำเร็จเป็นพระโสดาบัน

๔. เวฬุวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์

๕. ศาลวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงมรรคมืองค์แปดแก่สุภทัตปริพาชก และเป็นสถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน ฯ

๔. อูปารหบุคคล คือบุคคลเช่นไร ? ได้แก่ใครบ้าง ?

๔. คือ บุคคลที่ควรแก่การบรรจุอัฐิธาตุไว้ในสถูปเพื่อเป็นที่กราบไหว้สักการบูชา ฯ

ได้แก่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันตสาวก และพระเจ้าจักรพรรดิราช ฯ

ศาสนพิธี

๕. ปาฏิบุคลิกทานต่างจากสังฆทานอย่างไร ?

๕. ปาฏิบุคลิกทาน คือ ทานที่ถวายเจาะจงเฉพาะพระรูปนั้นรูปนี้ ส่วนสังฆทาน คือ ทานที่ถวายไม่เจาะจงพระรูปใด มอบเป็นของกลาง เจาะจงสงฆ์ ฯ

๑๐. จงเขียนคำอาราธนาพระปริตร มาดู

๑๐. วิปตุติปฏิพาหยา	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพทฺถุขวินาสาย	ปริตฺตํ พุรฺธ มงฺคลํ ฯ
วิปตุติปฏิพาหยา	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพทฺถุขวินาสาย	ปริตฺตํ พุรฺธ มงฺคลํ ฯ
วิปตุติปฏิพาหยา	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพโรควินาสาย	ปริตฺตํ พุรฺธ มงฺคลํ ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันอาทิตย์ ที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๔

๑. พระภิกษุผู้รักษาพระวินัยดีโดยถูกต้องแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไร?
๑. ย่อมได้อานิสงส์ คือ ความไม่ต้องเดือดร้อนใจ ๆ

๒. สิกขา สิกขาบท และอาบัติ ได้แก่อะไร ?
๒. สิกขา ได้แก่ ข้อที่ภิกษุควรศึกษา มี ๓ อย่าง คือ สีสิกขา จิตตสิกขา และปัญญาสิกขา
สิกขาบท ได้แก่ พระบัญญัติมาตราหนึ่ง ๆ
อาบัติ ได้แก่ โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ๆ

๓. อากาโรภิกษุจะต้องอาบัติ มีอะไรบ้าง ?
๓. มี ต้องด้วยไม่ละอาย ๑ ต้องด้วยไม่รู้ว่าจะป็นอาบัติ ๑
ต้องด้วยสงสัยแล้วขึ้นทำ ๑ ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร ๑
ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร ๑ ต้องด้วยลืมสติ ๑ ๆ

๔. ครุฑาบัตติ ที่แก้ไขได้ก็มี ที่แก้ไขไม่ได้ก็มี ที่แก้ไขได้ได้แก้เอาบัตติอะไร
ที่แก้ไขไม่ได้ได้แก้เอาบัตติอะไร ?
๔. ที่แก้ไขได้ ได้แก้เอาบัตติสังฆาทิเสส
ที่แก้ไขไม่ได้ ได้แก้เอาบัตติปาราชิก ฯ
๕. ภิกษุแก่งมำสัตว์ให้ตาย ต้องอาบัตติอะไร ?
๕. มำมนุษย์ให้ตาย ต้องอาบัตติปาราชิก
มำอมนุษย์ให้ตาย ต้องอาบัตติอุลลัจฉัย
มำสัตว์ไตรภจนานให้ตาย ต้องอาบัตติปาจิตติย์ ฯ
๖. ไตรจีวรประกอบด้วยผ้าอะไรบ้าง? ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจีวร ต้องปฏิบัติ
อย่างไร ?
๖. ประกอบด้วย ผ้าสังฆาฏิ ผ้าอุตตราสงค์ และผ้าอังตราวาสก ฯ
ต้องสละไตรจีวรผืนที่อยู่ปราศจากนั้น แล้วแสดงอาบัตตินิสัสัคคิยาปาจิตติย์
เมื่อได้รับผ้ากลับคืนมาแล้ว ต้องอธิษฐานใหม่ ฯ

๓. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้

๑. อติเรกจิวร ๒. จีวรกาล ๓. อนุปลัมบัน

๓. ๑. อติเรกจิวร หมายถึงจิวรที่ไม่ใช่จิวรอธิษฐาน

๒. จีวรกาล หมายถึงคราวที่เป็นฤดูถวายจิวร (คืออยู่จำพรรษาแล้ว

ถ้าไม่ได้กรานกฐิน นับแต่วันปวารณาไป ๑ เดือน

ถ้าได้กรานกฐิน เพิ่มออกไปอีก ๔ เดือนในฤดูหนาว)

๓. อนุปลัมบัน หมายถึงบุคคลที่มีใช้ภิกษุ ฯ

๔. เกสซ์ ๕ ไม้แก่อะไรบ้าง ? ภิกษุรับประเคนแล้วเก็บไว้ฉันได้กี่วัน เป็นอย่างยิ่ง ?

๔. ไม้แก่อะไรบ้าง เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ฯ

เก็บไว้ได้ ๗ วัน ฯ

๕. ภิกษุฉันพลาดทำกิจอื่นพลาด จะต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๕. ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

๑๐. อธิกรณ์ คืออะไร ? การตัดสินอธิกรณ์ตามเสียงข้างมาก เรียกว่าอะไร ?

๑๐. คือ เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ ฯ

เรียกว่าเขกฤษยติกา ฯ

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันจันทร์ ที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

อภุคสุมี ทานํ ททตํ

อภุคํ ปุณฺณํ ปวทุตติ

อภุคํ อายุ จ วมฺโณ จ

ยโส กิตฺติ สุขํ พลํ

เมื่อให้ทานในวัดอุอันเลิศ บุญอันเลิศ อายุวรรณยศเกียรติสุขและ
กำลังอันเลิศ ก็เจริญ.

(พุทธ)

พ. อิติ. ๒๕/๒๕๕

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบไม่น้อยกว่า
๒ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย ห้ามอ้างสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน แต่
จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้สนิทติดต่อกัน
สมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักธรรมชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันอังคาร ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ในอริยบุคคล ๒ พระเสขะผู้ยังต้องศึกษา คือศึกษาเรื่องอะไร?
ผู้ศึกษากำลังสอบธรรมอยู่นี้เรียกว่าพระเสขะได้หรือไม่?
๑. คือศึกษา ในอธิศีล ในอธิจิต และในอธิปัญญา อีกอย่างหนึ่งหมายถึง
ต้องศึกษาและต้องปฏิบัติเพื่อมรรคผลเบื้องสูงขึ้นไป ๆ
ยังเรียกว่าพระเสขะไม่ได้ ถ้าไม่ใช่พระอริยบุคคล ๘ จำพวกเบื้องต้น ๆ
๒. มหาภูตรูปและอุปาทายรูปคืออะไร?
๒. มหาภูตรูป คือ รูปใหญ่ ได้แก่ธาตุ ๔ มี ปฐวี อาโป เตโช วาโย
อุปาทายรูป คือรูปอาศัยมหาภูตรูปนั้น ๆ
๓. ไตรวิภวัญจะ อันได้แก่ กิเลสวิภวัญจะ กัมมวิภวัญจะ วิปากวิภวัญจะ มีสภาพ
เกี่ยวเนื่องวนกันไปอย่างไร? ตัดให้ขาดได้ด้วยอะไร?
๓. อย่างนี้ คือ กิเลสเกิดขึ้นแล้วให้ทำกรรม ครั้นทำกรรมแล้ว ย่อมได้รับ
วิปากแห่งกรรม เมื่อได้รับวิปาก กิเลสก็เกิดขึ้นอีก วนกันไปอย่างนี้ ๆ
ได้ด้วยอรหัตตมรรคญาณ ๆ

๔. เมตตากับปรานีมีความหมายต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร? และอย่างไรหน
กำจัดวิตกอะไร ?

๔. เมตตาทหมายถึงความรักใคร่หรือความหวังดี ปรานีหมายถึงความปรารถนาให้
ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์เข้าสู่ลักษณะแห่งกรุณา ฯ เมตตาคำจัดพยาบาทวิตก
ปรานีกำจัดวิหิงสาวิตก ฯ

๕. ทักขิณา คืออะไร? ทักขิณานั้น จะบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ ในฝ่ายทายก
และในฝ่ายปฏิบัติทักขิณานั้น มีอะไรเป็นเครื่องหมาย ?

๕. คือ ของทำบุญ ฯ

ทักขิณาจะบริสุทธิ์ มีศีลมีกัลยาณธรรมเป็นเครื่องหมาย ทักขิณาจะไม่บริสุทธิ์
มีทุศีลมีบาปธรรมเป็นเครื่องหมาย ฯ

๖. บทนมัสการพระธรรมว่า สุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม ธมฺมํ นมสฺสามิ
ข้าพเจ้านมัสการพระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว
ที่ว่า ตรัสดีแล้ว นั้นมีอธิบายอย่างไร ?

๖. มีอธิบายอย่างนี้คือ ดีทั้งในส่วนปริยัติและดีทั้งในส่วนปฏิบัติ ในส่วนปริยัติ
ได้ชื่อว่าดีเพราะตรัสไม่วิปริต เพราะแสดงข้อปฏิบัติโดยลำดับกัน
มีความไพเราะในเบื้องต้น ท่ามกลาง ที่สุด พร้อมทั้งอรรถทั้งพยัญชนะ
บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง ในส่วนปฏิเวธนั้น
ได้ชื่อว่าดี เพราะปฏิบัติกับพระนิพพานย่อมสมควรแก่กันและกัน ฯ

๓. พระพุทธคุณว่า อรหิ์ ใช้เป็นคุณบทของพระสาวกได้ด้วยหรือไม่ ?
ถ้าได้ จะมีคำอะไรมาประกอบร่วมด้วย เป็นเครื่องหมายให้รู้ว่าเป็นคุณบท
ของพระศาสดาหรือของพระสาวก ?
๔. ได้๑ สำหรับพระศาสดา ใช้ว่า อรหิ์ สมุมาสมุพุทฺโธ แปลว่า พระอรหันต์
ผู้ตรัสรู้ชอบเอง สำหรับพระสาวกใช้ว่า อรหิ์ จินาสโว แปลว่า
พระอรหันต์ผู้มีอาสวะสิ้นแล้ว ๑
๕. คำว่า พระสงฆ์ ในบทสังฆคุณนั้น ท่านประสงค์บุคคลเช่นไร ?
จงจำแนกมาดู
๖. ท่านประสงค์พระอริยบุคคล ๔ คู่ ๘ บุคคล ซึ่งล้วนแต่ท่านผู้ที่ตั้งอยู่ใน
มรรคผลทั้งสิ้น คือ พระโสดาปัตติมรรค พระโสดาปัตติผล คู่ ๑
พระสกทาคามีมรรค พระสกทาคามีผล คู่ ๑
พระอนาคามีมรรค พระอนาคามีผล คู่ ๑
พระอรหัตมรรค พระอรหัตผล คู่ ๑ ๑
๗. พระบาลีว่า “อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา” เพราะอวิชาเป็นปัจจัย จึงมีสังขาร
ดังนี้ คำว่า สังขารหมายถึงอะไร ? ได้แก่อะไรบ้าง ?
๘. หมายถึงสภาพผู้ปรุงแต่ง ๑
ได้แก่ ๑. ปุญฺญาภิสังขาร อภิสังขารคือบุญ
๒. อปุญฺญาภิสังขาร อภิสังขารคือบาป
๓. อเนญฺชาภิสังขาร อภิสังขารคืออเนจฺชา ๑

๑๐. ครุกรรม คืออะไร ? อนันตริยกรรมกับสมาบัติ ๘ เป็นครุกรรมฝ่ายกุศล หรืออกุศล ?

๑๐. คือ กรรมหนัก ๆ

อนันตริยกรรม เป็นครุกรรมฝ่ายอกุศล
สมาบัติ ๘ เป็นครุกรรมฝ่ายกุศล ๆ

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันพุธ ที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระอัญญาโกณฑัญญะสำเร็จเป็นพระอรหันต์หลังจากบวชเป็นพระภิกษุแล้วกี่วัน ? สำเร็จเพราะฟังพระธรรมเทศนาชื่ออะไร ?
๑. ๕ วัน ฯ ชื่อ อนัตตลักขณสูตร ฯ
๒. ภิกษุผู้รัตตัญญู ย่อมมีคุณสมบัติเช่นไร จึงพ้นจากคำตำหนิว่า โทเพราะกินข้าว เฒ่าเพราะบวชนาน ?
๒. ย่อมเป็นผู้เก่าแก่ ได้พบเห็นและสัมผัสในกิจการของคณะ ย่อมอาจจัด อาจทำให้สำเร็จด้วยตนเองหรือบอกเล่าแนะนำผู้อื่น เป็นเจ้าแบบเจ้าแผนดุษ ผู้รักษาคถาถึงพิสด ฯ
๓. พระพุทธองค์ทรงแสดงอนุปุปพิภิกขาแก่ใครเป็นคนแรก ? อนุปุปพิภิกขานั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร ?
๓. แสดงแก่ยสกุณฑบุตรเป็นคนแรก ฯ กล่าวพรรณนาทานการให้ แล้วพรรณนา ศีลความรักภายาจาเรียบร้อย พรรณนาสวรรค์คือกามคุณที่บุคคลใคร ซึ่งจะพึงได้พึงถึงด้วยกรรมอันดีคือทานและศีล พรรณนาโทษแห่งกาม และพรรณนาอานิสงส์แห่งความออกไปจากกาม ฯ

๔. พระสารีบุตรได้รับการสรรเสริญว่าเป็นผู้กตัญญูทเวทิจงเล่าเรื่องมาประกอบ
สัก ๑ เรื่อง เพื่อยืนยันคำกล่าวนี้

๔. (ให้ตอบเพียง ๑ เรื่อง)

เรื่องที่ ๑ พระสารีบุตรนับถือพระอัสสชิเป็นอาจารย์ เมื่ออาจารย์อยู่ใน
ทิสโค ก่อนจะนอน ท่านจะนมัสการและนอนหันศีรษะไปทางทิศนั้น ๆ

เรื่องที่ ๒ ราชพราหมณ์เสียใจมีร่างกายซูบซีด เพราะไม่ได้อุปสมบทตาม
ปรารถนา พระศาสดาทรงทราบความแล้วตรัสถามภิกษุทั้งหลายว่า มีใคร
ระลึกถึงอุปการะของราชาได้บ้าง, พระสารีบุตรทูลว่า ราชพราหมณ์
เคยถวายภิกษาแก่ท่านทัพพีหนึ่ง พระศาสดาตรัสสรรเสริญว่าเป็นผู้กตัญญู
ดีนัก อุปการะเพียงเท่านี้ก็ยิ่งจำได้ ๆ

๕. ความเห็นว่าพระชีณาสพตายแล้วดับสูญ เป็นความเห็นผิด ความเห็นที่
ถูกต้องเป็นอย่างไร ?

๕. ความเห็นที่ถูกต้องว่า พระชีณาสพตายแล้ว รูป เวทนา สัญญา สังขาร
วิญญาณ ที่ไม่เที่ยงดับไป ๆ

๖. พระมหากัสสปะได้รับอุปสมบทแล้วนานเท่าไรจึงบรรลุพระอรหัต ?

พระโอรฆขอว่า “เราจะไม่ละสติที่ไปในกาย คือพิจารณาร่างกายเป็น
อารมณ์” สงเคราะห์เข้าในธรรมข้อใดบ้าง ?

๖. ๘ วัน ๆ

สงเคราะห์เข้าใน กายคตาสติ และ วิปัสสนาญาณ เป็นต้น ๆ

๓. พระสาวกผู้แสดงความไม่ต่างกันแห่งวรรณะ ๔ เหล่า คือใคร ?
แสดงแก่ใคร ? ที่ไหน ? พระสูตรนั้นชื่ออะไร ?
๓. พระมหากัจจายนะเป็นผู้แสดง ฯ
แก่พระเจ้ามรุตราช อวันตีบุตร ฯ
ที่คันทวัน แขวงมรุตราชธานี ฯ
สูตรนั้นชื่อว่า มรุตสูตร ฯ
๘. อาจารย์ผู้ผูกปัญหาให้ศิษย์ ๑๖ คนไปทูลถามพระพุทธเจ้า ชื่ออะไร ?
ทั้งอาจารย์และศิษย์ฟังพุทธพยากรณ์แล้วได้บรรลุผลอะไร ?
๘. พราหมณ์พาวรี ฯ
ปึงคิยมาณพได้ดวงตาเห็นธรรม ฯ
ศิษย์อีก ๑๕ คน ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ ฯ ส่วนอาจารย์ได้บรรลุเสขภูมิ ฯ

ศาสนพิธี

๕. วันเทโวโรหณะ คือวันอะไร ?
เนื่องด้วยวันนั้น มีบุญพิธีอะไรที่ทำกันมาจนถึงบัดนี้ ?
๕. คือ วันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลก หลังจากเสด็จขึ้นไปจำพรรษา
ในดาวดึงส์พิภพถ้วนไตรมาส โบราณเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันพระเจ้า
เปิดโลก ฯ
มีการทำบุญตักบาตรแด่พระพุทธเจ้าพร้อมทั้งพระสงฆ์ จนเป็นประเพณีทำบุญ
ตักบาตรที่เรียกว่า ตักบาตรเทโวโรหณะ มาจนถึงปัจจุบันนี้ ฯ

๑๐. วิหารทานคาถา ซึ่งเป็นบทอนุโมทนาพิเศษ เริ่มต้นด้วย สี่คำ อัญหํ
ปฏิบัติ ฯลฯ นิยมใช้สวดเมื่อใด ?
๑๐. เมื่อทวยภควายเสนาสนะมี โบสถ์ วิหาร กุฏิ เป็นต้น ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักเรียนชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ภิขุผู้ปฏิบัติพระวินัยส่วนอกิสมจารให้ไ้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีงาม จะต้องปฏิบัติอย่างไร ?
๑. จะชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีงาม ต้องปฏิบัติโดยสายกลาง คือไม่ถือเคร่งครัดอย่างมงาย จนเป็นเหตุทำตนให้ลำบากเพราะเหตุธรรมเนียมเล็ก ๆ น้อย ๆ อันขัดต่อกาลเทศะ และไม่สะเพร้ามักง่าย ละเลยต่อธรรมเนียมของภิขุ จนถึงทำตนให้เป็นคนเลวทราม ฯ
๒. เปลือยกายอย่างไรต้องอาบัติถุลลัจจัย ? อย่างไรต้องอาบัติทุกกฏ ?
๒. เปลือยกายเป็นวัตรเอาอย่างเดียรถีย์ ต้องอาบัติถุลลัจจัย ฯ
เปลือยกายทำกิจแก่กัน เช่นไหว้ รับไหว้ ทำบริกรรม ให้ของ รับของ และเปลือยกายในเวลาฉัน ในเวลาดื่ม ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ
๓. ในบาติแสดงเหตุณิสัยจะระงับจากอุปชฌาย์ไว้เท่าไร ? อะไรบ้าง ?
๓. แสดงไว้ ๕ ประการ ฯ
คือ อุปชฌาย์หลีกไปเสีย ๑ ลีกลีเสีย ๑ ตายเสีย ๑ ไปเข้าริตเดียรถีย์ ๑ สั้งบังคับ ๑ ฯ

๔. ภิกษุผู้ได้ชื่อว่า วตฺตสมฺปนฺโน ผู้ถึงพร้อมด้วยวัตร วัตรคืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?
๔. วัตรคือแบบอย่างอันภิกษุควรประพฤติในกาลนั้น ๆ ในที่นั้น ๆ ในกิจนั้น ๆ แก่บุคคลนั้น ๆ ๑
- มี ๑. กิจวัตร ว่าด้วยกิจอันควรทำ
๒. จริยวัตร ว่าด้วยมารยาทอันควรประพฤติ
๓. วิธวัตร ว่าด้วยแบบอย่าง ๑
๕. การระ คืออะไร ? การลุกขึ้นยืนรับเป็นกิจที่ผู้น้อยพึงทำแก่ผู้ใหญ่ แต่ควรเว้นในเวลาเช่นใดบ้าง ?
๕. คือ กิริยาที่แสดงอาการอ่อนน้อมโดยสมควรแก่กาล สถานที่ กิจ และบุคคล ๑
- ควรเว้นในเวลานั่งอยู่ในสำนักของผู้ใหญ่ ไม่ลุกรับผู้น้อยกว่าท่าน ในเวลานั่งเข้าแถวในบ้าน ในเวลาเข้าประชุมสงฆ์ในอาราม ๑
๖. ในวัดที่ไม่มีภิกษุผู้ทรงจำปาติโมกข์ได้จนจบ ถึงวันอุโบสถ สวดเท่าที่จำได้ แล้วชักสุตบท (สวดย่อ) โดยอ้างว่าเกิดเหตุฉุกเฉิน ถูกต้องหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?
๖. สวดปาติโมกข์ย่ออันนั้น ถูกต้องแล้ว แต่จะอ้างว่าสวดย่อเพราะเกิดเหตุฉุกเฉินนั้น ไม่ถูกต้อง ๑
- เพราะการสวดย่อเนื่องจากจำได้ไม่หมด ทรงอนุญาตไว้แผนกหนึ่งต่างหาก ไม่จัดเข้าในเหตุฉุกเฉิน ๑๐ ประการ ๑

๓. สภาคาวบตี คืออาบตีเช่นไร? ภิภุต้องสภาคาวบตี จะฟังปฏิบัติอย่างไร?
๓. คือ อาบตีที่ภิภุต้องวัตถุเดียวกัน เพราะล่งละเมิดสิกขาบทเดียวกัน ๑
เมื่อภิภุต้องสภาคาวบตี ห้ามไม่ให้แสดงอาบตีนั้นต่อกัน ห้ามไม่ให้รับ
อาบตีของกัน ให้แสดงในสำนักภิภุอื่น ถ้าสงฆ์ต้องสภาคาวบตีทั้งหมด
ต้องส่งภิภุรูปหนึ่งไปแสดงในที่อื่น ภิภุที่เหลือจึงแสดงในสำนักของ
ภิภุนั้น ๑
๔. ภิภุได้รับการสรรเสริญว่า กุลปสาทโก ผู้ยังตระกูลให้เลื่อมใส กับภิภุ
ผู้ได้รับการตำหนิว่า กุลทูลโก ผู้ประทุษร้ายตระกูล เพราะมี
ความประพฤดิเช่นไร?
๔. ภิภุผู้ได้รับการสรรเสริญว่า กุลปสาทโก เพราะถึงพร้อมด้วยอาจารย์
ไม่ทอดตนเป็นคนสนิทของสกุลโดยฐานเป็นคนแล้ว ไม่รุกรานตัดรอนเขา
แสดงเมตตาจิต ประพฤดิพอดิพองาม ทำให้เขาเลื่อมใสนับถือตน
ส่วนภิภุผู้ได้รับการตำหนิว่า กุลทูลโก ผู้ประทุษร้ายสกุล เพราะประพฤดิ
ให้เขาเสียศรัทธาเลื่อมใส ประจบเขาด้วยกิริยาทำตนอย่างคฤหัสถ์ ใ้ของ
ก้านัดแก่สกุลอย่างคฤหัสถ์เขาทำกัน ยอมตนให้เขาใช้สอย หรือด้วยอาการ
เอาเปรียบโดยเชิงให้สิ่งของเล็กน้อยด้วยหวังได้มาก ๑

๘. ผ้าบริการโถง ได้แก่ผ้าเช่นไร? การอธิษฐานด้วยกายกับการอธิษฐานด้วยวาจาต่างกันอย่างไร?

๘. ได้แก่ ผ้าที่ไม่ใช่ของใหญ่ถึงกับนุ่งห่มได้ เช่นผ้ากรองน้ำ ถุงบาตร ย่าม ฯ การอธิษฐานด้วยกาย คือ การใช้มือจับหรือลูบบริการที่จะอธิษฐานแล้ว ทำความผูกใจตามคำอธิษฐานนั้น ๆ ส่วนการอธิษฐานด้วยวาจา คือ การเปล่งคำอธิษฐานนั้น ๆ ไม่ถูกของด้วยกายก็ได้ ฯ

๑๐. ผ้าต่อไปนี้ คือ สังฆาฏิ อันตราสก นิสีทนะ ผ้าอาบน้ำฝน ผ้าเช็ดปาก ผ้าถุงบาตร ผืนใดที่ทรงอนุญาตให้อธิษฐานได้เพียงผืนเดียว?

๑๐. สังฆาฏิ นิสีทนะ อันตราสก และผ้าอาบน้ำฝน ฯ

กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันจันทร์ ที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

อนุนโท พลโท โหติ วตุลโท โหติ วณุลโท
ยานโท สุขโท โหติ ทิปโท โหติ จกขุโท.

ผู้ให้ข่าว ชื่อว่าให้กำลัง ผู้ให้ผ้า ชื่อว่าให้ผิวพรรณ ผู้ให้ยานพาหนะ
ชื่อว่าให้ความสุข ผู้ให้ประทีปโคมไฟ ชื่อว่าให้จักขุ.

(พุทธ)

ถึ. ศ. ๑๕/๔๔.

แต่ขอธบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภายิตอื่นมาประกอบ
ไม่น้อยกว่า ๓ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภายิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภายิต
ซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภายิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันอังคาร ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓

๑. สัทธรรมปฏิรูป คืออะไร? เกิดขึ้นจากอะไร?
๑. คือ สัทธรรมชนิดที่ปลอมหรือเทียม ไม่ใช่สัทธรรมแท้ ๆ
เกิดขึ้นจากความเห็นผิดหรือเข้าใจผิดของผู้เรียบเรียง เมื่อเรียบเรียงไปแม้ผิด
ก็หาไม่รู้ ด้วยเข้าใจว่าของตนถูก แล้วได้นำมาปนไว้ในสัทธรรมที่แท้ ๆ
๒. บทอุทเทสว่า เอต ปสุตฺติมํ โลกํ ซึ่งแปลว่า สูททั้งหลายจงมาดูโลกนี้
พระศาสดาตรัสชวนให้มาดูโลกโดยมีพระประสงค์อย่างไร?
๒. ทรงมีพระประสงค์จะทรงปลุกใจพวกเราให้ยังเห็นซึ่งลงไปถึงคุณโทษประโยชน์
มิใช่ประโยชน์แห่งสิ่งนั้น ๆ อันคุมเข้าเป็นโลก จะได้ไม่ตื่นเต็นไม่ติดใน
สิ่งนั้น ๆ รู้จักละสิ่งที่ เป็นโทษ ไม่ข้องติดอยู่ในสิ่งที่ เป็นคุณ ๆ
๓. ทุกข์ประจำสังขารกับทุกข์จร ต่างกันอย่างไร?
๓. ทุกข์ประจำสังขาร เป็นทุกข์ที่ต้องมีแก่คนทุกคน ไม่สามารถจะ
หลีกเลี่ยงพ้น ได้แก่ ความเกิด ความแก่ ความตาย
ส่วนทุกข์จรเป็นทุกข์ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ได้แก่ โสกะ ปริเทวะ
ทุกขะ โทมนัส อุปายาส ประจวบด้วยคนหรือสิ่งอันไม่เป็นที่รัก
พรากจากคนหรือสิ่งอันเป็นที่รัก ปรารถนาไม่ได้สมหวัง ๆ

๔. ในวิมุตติ ๕ วิมุตติใดจัดเข้าใน อริยมรรค อริยผล นิพพาน ?
๔. สมุจเฉทวิมุตติ จัดเข้าใน อริยมรรค
ปฏิบัติสัทธาวิมุตติ จัดเข้าใน อริยผล
นิสสรณวิมุตติ จัดเข้าใน นิพพาน ฯ
๕. จงจัดมรรค ๘ เข้าในวิสุทธิ ๗ มาดู
๕. สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ จัดเข้าในศีลวิสุทธิ
สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ จัดเข้าในจิตตวิสุทธิ
สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ จัดเข้าใน ทิฐิวินิวิสุทธิ กังขาวิตรณวิสุทธิ
มัคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิ ปฏิปทาญาณทัสสนวิสุทธิ ญาณทัสสนวิสุทธิ ฯ
๖. พระศาสดาทรงสอนภิกษุโดยยกเอาเรือมาเป็นอุปมาว่า ลินจ ภิกขุ อิมัน
นาวํ ลิตฺตา เต ลหุเมสุสติ แปลว่า ภิกษุ เธอจงวิดเรือนี้
เรืออันเธอวิดแล้วจักพลันถึง มีอธิบายโดยย่อว่าอย่างไร ?
๖. มีอธิบายโดยย่อว่า เรือ หมายถึงอรรถภาพ วิดเรือ คือวิดน้ำที่รั่วเข้าในเรือ
ซึ่งหมายถึงการบรรเทากิเลสและบาปกรรม ที่ไหลเข้ามาท่วมทับจิตใจ
ให้บางเบา จนขจัดได้ขาด เมื่ออรรถภาพนี้เบา ก็จักปฏิบัติเพื่อไปสู่พระนิพพาน
ได้เร็ว ฯ

๓. กัมมัฏฐานต่อไปนี้เป็น กสิณ จตุราศูรวัตถานะ พุทธานุสสติ เป็นที่สบายแก่คนผู้มักถุกนิรณข้อใดครอบงำ ?
๓. กสิณ เป็นที่สบายแก่คนผู้มักถุกอุทระจุกุกจะครอบงำ จตุราศูรวัตถานะ เป็นที่สบายแก่คนผู้มักถุกวิจิจจนาครอบงำ พุทธานุสสติ เป็นที่สบายแก่คนผู้มักถุกถินมิทระครอบงำ ฯ
๔. ในอรกสูตร กล่าวไว้ว่า ชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายเปรียบเหมือนหยาดน้ำค้าง ดังนี้ มีอธิบายอย่างไร ? และที่กล่าวไว้เช่นนั้นนั้นมีประโยชน์อย่างไร ?
๔. มีอธิบายว่า ธรรมคาหยาดน้ำค้างที่จับอยู่ตามยอดหญ้า เมื่อถูกแสงอาทิตย์ในเวลาเช้า ก็พลันจะเหือดแห้งหายไป ฉนั้นใด ชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายก็ฉนั้นนั่น มีความเกิดแล้วก็มี ความแก่ ความเจ็บ ความตาย คอยเบียดเบียน ทำให้ดำรงอยู่ได้ไม่นาน ไม่ถึงร้อยปีก็จะหมดไป ฯ
- เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้รู้สึกด้วยปัญญา ทำให้ไม่ประมาทในชีวิต เร่งสั่งสมความดี ฯ

๘. ในอนัตตลักขณสูตร พระศาสดาทรงยกธรรมอะไรขึ้นแสดงว่าเป็นอนัตตา?
และในตอนท้ายของพระสูตร ทรงแสดงอานิสงส์แห่งวิปัสสนาว่าอย่างไร?
๘. ทรงยก จันท์ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ขึ้นแสดงว่า
ทรงแสดงไว้ว่า เอวัง ปฐกัมม อกุศลเวทนาม อริยสาวโก เป็นต้น
ความว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้ได้สดับแล้ว เมื่อเห็นอย่างนี้
ย่อมเบื่อหน่าย ย่อมฟอกจิตให้หมดจด เพราะการฟอกจิตให้หมดจดได้
จิตนั้นก็พ้นจากอาสวะทั้งปวง เมื่อจิตพ้นพิเศษแล้ว ก็มีญาณหยั่งรู้ว่า
พ้นแล้ว และเธอรู้ประจักษ์ชัดว่า ชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์คือกิจพระศาสนา
ได้ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นที่จะต้องทำเช่นนั้น ไม่มีอีก ฯ

๑๐. ในกิริมานนทสูตร ข้อว่า ปหานสัญญา พระศาสดาทรงสอนให้ละอะไร ?
๑๐. ทรงสอนให้ละ กามวิตก พยาบาทวิตก วิหิงสาวิตก และอกุศลบาปธรรม
ที่เกิดขึ้นแล้ว ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธทศานุพุทธประวัติ นักธรรมชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันพุธ ที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. บารมี ๑๐ ของพระมหาบุรุษมีอะไรบ้าง ? ท่านเปรียบเทียบบารมีข้อไหนกับอาวุธยุทธโศปกรณ์ชนิดใด ในการต่อสู้กับหมู่มาร ?
๑. คือ ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี
ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี ฯ
ศีลบารมี เปรียบเทียบกับแผ่นดิน
ปัญญาบารมี เปรียบเทียบกับพระจรรค์
วิริยบารมี เปรียบเทียบกับพระบาท
บารมีที่เหลือจากนี้ เปรียบเทียบกับโล่ป้องกัน ฯ

๒. นวหรรณ คือพระพุทธรูป ๘ บท บทไหนปรากฏแก่พระพุทธรองค์เต็มทีที่ไหน? เมื่อไร?

๒. พระพุทธรูปบอกว่า อรหันต์ สมมาสมพุทโธ วิชชาจรณสมปนโน สุขโตโลกวิทู พุทโธ ภควา ปรากฏแก่พระพุทธรองค์เต็มที ณ กวางไม้ พระมหาโพธิ์ ตำบลอรุเวลาเสนาณิกม แคว้นมคธ ตั้งแต่ครั้งแรกตรัสรู้ พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ ฯ

พระพุทธรูปบอกว่า อนุตโตโร ปุริสทมมสารถิ สตุถา เทวมนุสสานัน ปรากฏแก่พระพุทธรองค์เต็มทีที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันในพระนครพาราณสี ตั้งแต่ครั้งแสดงอนุตรธรรมจักรให้เป็นไปแก่ภิกษุปัญจวัคคีย์ ฯ

๓. พระพุทธเจ้าหลังจากได้ตรัสรู้แล้ว ทรงเปล่งอุทานในยามสุดท้ายว่าอย่างไร?

๓. ทรงเปล่งอุทานว่า เมื่อใดธรรมทั้งหลายปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีเพียรเพ่งอยู่ เมื่อนั้นพราหมณ์นั้น ย่อมกำจัดมารและเสนามารเสียได้ คุณพระอาทิตย์อุทัย กำจัดมืดให้สว่างฉะนั้น ฯ

๔. อนิมิตเจตีย์และรัตนจงกรมเจตีย์ เป็นสถานที่ที่พระพุทธเจ้าทรงกระทำกิจอะไร?

๔. อนิมิตเจตีย์ เป็นสถานที่ที่พระพุทธเจ้าประทับยืนจ้องคูตันพระมหาโพธิ์ โดยมีได้กระพริบพระเนตรตลอด ๗ วัน รัตนจงกรมเจตีย์เป็นสถานที่ที่พระพุทธเจ้าทรงนิรมิตที่จงกรมขึ้นแล้ว เสด็จจงกรม ณ ที่นั้นถ้วน ๗ วัน ฯ

๕. ภัทพบุคคลและอภัทพบุคคล ที่ท่านเปรียบกับดอกบัว ๔ เหล่า คือบุคคลประเภทใดบ้าง ?

๕. ภัทพบุคคลคือบุคคลที่สามารถจะตรัสรู้ธรรมได้ ได้แก่
อุคฆตัตถัญญูที่เปรียบด้วยดอกบัวพ้นน้ำ
วิปจิตถัญญูที่เปรียบด้วยดอกบัวเสมอน้ำ
และเนยยะที่เปรียบด้วยดอกบัวที่ยังอยู่ในน้ำ
ส่วนอภัทพบุคคลคือบุคคลที่ไม่สามารถจะตรัสรู้ธรรมได้ ได้แก่
ปทปรมะที่เปรียบด้วยดอกบัวที่เป็นรักษาหารแห่งปลาและเต่า ฯ

๖. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระอัครสาวกทั้ง ๒ ว่าเป็นผู้มีปัญญาอนุเคราะห์
สรรพหจรีทั้งหลาย มีอุปมาต่างกันอย่างไร ฯ

๖. มีอุปมาต่างกันดังนี้ พระสารีบุตรเถระเปรียบเหมือนมารดาผู้ให้บุตรเกิด
ยอมแนะนำให้กุลบุตรตั้งอยู่ในโศคาปัตติผล
พระมหาโมคคัลลานเถระเปรียบเหมือนนางนมผู้เลี้ยงทารกผู้เกิดแล้วนั้น
ยอมแนะนำให้กุลบุตรตั้งอยู่ในคุณเบื้องสูงกว่านั้น ฯ

๓. อนุรุทธศากยะออกบวชเพราะมูลเหตุอะไร ? ผู้ที่ออกบวชพร้อมกับท่าน มีใครบ้าง ?
๓. เพราะมูลเหตุจากการที่อนุรุทธศากยะเป็นพระญาติของพระพุทธเจ้า ซึ่งควรออกบวชตามพระพุทธเจ้าอย่างที่เจ้าศากยะองค์อื่นผู้มีชื่อเสียง ได้กระทำกัน และครั้นเมื่อได้ฟังคำพูดของมหานามศากยะผู้พี่ว่า การงานของผู้ครองเรือนไม่มีสิ้นสุด ที่สุดของการงานไม่มีปรากฏ จึงตัดสินใจให้ พี่อยู่ครองเรือนส่วนตนออกบวช ฯ
- มี พระเจ้าภัททิยะ อานันทะ ภัคคุ กิมพิละ เทวทัต และ อุบาลี ฯ
๔. พระสาวกผู้กล่าวว่า โลกคือหมู่สัตว์อันขราเป็นผู้นำๆ เข้าไปใกล้ ไม่ยังยืน ดังนี้ คือใคร ? กล่าวแก่ใคร ? ได้รับเอตทัคคะในทางใด ?
๔. คือ พระรัฐบาล ฯ
- แก่พระเจ้าโกรัพยะ ฯ
- ในทางเป็นยอดของภิกษุผู้บวชด้วยศรัทธา ฯ
๕. นิमितโภกาสที่พระศาสดาทรงแสดงแก่พระอานนทีก่อนทรงปลงอายุสังขาร มีใจความว่าอย่างไร ? ทรงแสดงเพื่ออะไร ?
๕. มีใจความว่า อิทธิบาททั้ง ๔ ประการ ท่านผู้ใดผู้หนึ่ง ได้เจริญให้มากแล้ว สามารถจะดำรงอยู่ได้กับ ๑ หรือเกินกว่านั้น อิทธิบาททั้ง ๔ นั้น พระตถาคตได้เจริญแล้ว ถ้าทรงปรารถนา ก็จะดำรงอยู่ได้กับ ๑ หรือเกินกว่านั้น ฯ
- เพื่อให้พระอานนทีกราบทูลอาราธนาให้ทรงดำรงอยู่ชั่วอายุกับ ๑ หรือเกินกว่านั้น ฯ

๑๐. อายุสังขารวิชฐานกับการปลงอายุสังขาร หมายถึงอะไร ? พระพุทธเจ้าทรงกระทำที่ไหน ?

๑๐. อายุสังขารวิชฐาน หมายถึงการที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งพระเหตุท้าว จักดำรงพระชนม์อยู่แสดงธรรมสั่งสอนมหาชน จนกว่าพุทธบริษัทจะตั้งมั่น และได้ประกาศพระศาสนาให้แพร่หลายมั่นคงสำเร็จประโยชน์แก่มหาชน ฯ ที่ชุปาลนิโครธ ใกล้สถานที่ตรัสรู้ ฯ

การปลงอายุสังขาร หมายถึงการที่พระพุทธเจ้าทรงกำหนดวันปรินิพพาน นับแต่วันเพ็ญเดือน ๓ ไปอีก ๓ เดือน ฯ

ที่ป่าवालเจดีย์ เมืองไพศาลี ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักเรียนชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. สงฆ์ผู้ทำสังฆกรรม ท่านจัดเป็นวรรคใดอย่างไรบ้าง? แต่ละวรรคทำกรรมอะไรได้บ้าง?
๑. จัดอย่างนี้ คือ สงฆ์มีจำนวน ๔ รูปเรียกว่า จตุรวรรค
จำนวน ๕ รูปเรียกว่า ปัญจวรรค
จำนวน ๑๐ รูปเรียกว่า ทศวรรค
จำนวน ๒๐ รูปเรียกว่า วิสติวรรค ฯ
สังฆกรรมทุกอย่าง เว้นปวารณา ให้ผ้ากฐิน อุปสมบท และอัปทาน
สงฆ์จตุรวรรคทำได้,
ปวารณา ให้ผ้ากฐิน อุปสมบทในปีจันตชนบท สงฆ์ปัญจวรรคทำได้,
อุปสมบทในมัธยมชนบท สงฆ์ทศวรรคทำได้,
อัปทาน สงฆ์วิสติวรรคทำได้ ฯ
สงฆ์มีจำนวนมากกว่าที่กำหนดไว้ สามารถทำกรรมประเภทนั้น ๆ ได้ ฯ

๒. สีม่า คืออะไร ? มีความสำคัญอย่างไร ?

๒. คือ เขตประชุมของสงฆ์ผู้ทำสังฆกรรม ฯ

มีความสำคัญอย่างนี้ พระศาสดาทรงพระอนุญาตให้สงฆ์พร้อมเพรียงกัน
ทำสังฆกรรมภายในสีมา เพื่อจะรักษาสามัคคีในสงฆ์ อันความสามัคคี
ย่อมเป็นกำลังใหญ่ของหมู่ ขาดความสามัคคีแล้ว หมู่ย่อมไม่ตั้งถาวร
ถ้าไม่มีสีมาก็ไม่มีเขตประชุม สีมาจึงมีความสำคัญอย่างนี้ ฯ

๓. สงฆ์ผู้มีสิทธิรับผ้ากฐิน ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ? ภิกษุผู้ควรครองผ้ากฐิน
พึงมีคุณสมบัติอะไรบ้าง ? จงบอกมาสัก ๕ ข้อ

๓. ต้องเป็นผู้จำพรรษามาแล้วถ้วนไตรมาสไม่ขาดในอาวาสเดียวกัน มีจำนวน
ตั้งแต่ ๕ รูปขึ้นไป ฯ

พึงมีคุณสมบัติอย่างนี้ คือ (ให้ตอบเพียง ๕ ข้อ ใน ๘ ข้อต่อไปนี้)

๑. รู้จักบุพพกรณ์

๒. รู้จักถอนไตรจีวร

๓. รู้จักอธิษฐานไตรจีวร

๔. รู้จักการกราน

๕. รู้จักมาติกา คือหัวข้อแห่งการเคาะกฐิน

๖. รู้จักปติโพธกังวลเป็นเหตุยังไม่เคาะกฐิน

๗. รู้จักการเคาะกฐิน

๘. รู้จักอานิสงส์กฐิน ฯ

๔. ภิกษุถือว่าได้รับอนิสงส์กฐินแล้ว เข้าบ้านในเวลาวิกาลโดยไม่บอกลา ต้องอาบัติอะไรหรือไม่? เพราะเหตุไร?
๔. ในกรณีที่ได้รับนิมนต์แล้ว ไปในที่นิมนต์ ภายหลังภัตรเข้าบ้านโดยไม่บอกลา ไม่ต้องอาบัติ ซึ่งได้รับยกเว้นด้วยอนิสงส์ที่ว่าเที่ยวไปไม่ต้องบอกลา ตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรค ในปาจิตตยิกัณฑ์ ๑
- แต่ในกรณีที่ไม่ได้รับนิมนต์ เข้าบ้านในเวลาวิกาล ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ตามสิกขาบทที่ ๓ แห่งรัตนวรรค ในปาจิตตยิกัณฑ์ ยกเว้นในกรณี รับผิดชอบ เช่นภิกษุถูกงูกัดรีบเข้าไปเพื่อหายาหรือตามหมอ ๑
๕. องค์สมบัติของภิกษุผู้จะเป็นอุปัชฌาย์ให้อุปสมบท เป็นอาจารย์ให้ศิษย์ ที่กำหนดไว้ในบาลีมีหลายอย่าง แม้บกพร่องบางอย่างก็ได้ แต่ที่ขาดไม่ได้ คือองค์สมบัติอะไร?
๕. ที่ขาดไม่ได้ คือ มีพรรษา ๑๐ หรือยิ่งกว่า ๑
๖. ในการอุปสมบท คนที่ได้ชื่อว่าลักเพศ ได้แก่คนเช่นไร?
๖. ได้แก่คนถือเพศภิกษุเอาเอง ด้วยตั้งใจจะปลอมเข้าอยู่ในหมู่ภิกษุ ดังคำกล่าว ว่า เจริญย์ปลอมเข้าอยู่ในหมู่ภิกษุครั้งอโศกรัชกาล ถ้าคนนั้นเป็นแต่สักว่า ทรงเพศเพราะเหตุอย่างอื่น เป็นต้นว่าเพื่อหนีภัย ไม่จัดเป็นคนลักเพศ ๑

๓. ตัชชนียกรรมและตัสสปาปิยติกากรรม กรรมไหนสำหรับลงโทษแก่ภิกษุผู้เป็นโจทก์? กรรมไหนสำหรับลงโทษแก่ภิกษุผู้เป็นจำเลย? เพราะประพฤติบกพร่องอย่างไร ?
๓. ตัชชนียกรรมสำหรับลงโทษแก่ภิกษุผู้เป็นโจทก์ เพราะจงใจหาความเท็จใส่ภิกษุอื่น ก่ออธิกรรมขึ้นในสงฆ์ ตัสสปาปิยติกากรรมสำหรับลงโทษแก่ภิกษุผู้เป็นจำเลย เพราะเป็นผู้จงใจปกปิดความประพฤติเสียหายของตนด้วยการให้การเท็จ ฯ
๘. วุฏฐานวิธีหมายถึงอะไร? ในการทำวุฏฐานวิธีแต่ละอย่างนั้น ต้องการสงฆ์จำนวนเท่าไรเป็นอย่างน้อย ?
๘. หมายถึง ระเบียบวิธีเป็นเครื่องออกจากอาบัติสังฆาทิเสส ฯ
 อัพภาน ต้องการสงฆ์ ๒๐ รูปเป็นอย่างน้อย นอกนั้นต้องการตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป ฯ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์

๕. คำว่า คณะสงฆ์ และคณะสงฆ์อื่น แห่งมาตรา ๕ ทวิ ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์หมายถึงใคร ?
๕. คณะสงฆ์ หมายถึงบรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร ฯ
 คณะสงฆ์อื่น หมายถึงบรรดาบรรพชิตจีนิกายหรืออนัมนิกาย ฯ

๑๐. องค์ปรปกครองคณะสงฆ์สูงสุด คืออะไร ? มีการกำหนดองค์ประกอบไว้
อย่างไร ?

๑๐. คือ มหาเถรสมาคม ฯ

มีการกำหนดองค์ประกอบไว้ดังนี้ คือ

สมเด็จพระสังฆราช ทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

สมเด็จพระราชาคณะทุกรูปเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และพระราชาคณะ

ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้ง มีจำนวนไม่เกิน ๑๒ รูปเป็นกรรมการ ฯ

**ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี-โท-เอก**

ของ

**สนามหลวงแผนกธรรม
ปีการศึกษา ๒๕๕๔**

กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พาลา หเว นปฺปสํสนฺติ ทานํ.
คนพาลเท่านั้น ย่อมไม่สรรเสริญทาน.

พ. ๒๕/๓๘.

แต่งอธิบายให้สมเหตุผล อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบด้วย ๑ ข้อ และ
บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วยสุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้
ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ธรรมข้อใด ทำให้เป็นคนไม่ประมาท ?

ก. สติ สัมปชัญญะ

ข. หิริ โอตตัปปะ

ค. จันติ โสรัจจะ

ง. ฉันทะ วิริยะ

คำตอบ : ก

๒. ธรรมที่คอยกำกับให้รู้ตัวขณะทำ พูด คิด ได้แก่ข้อใด ?

ก. สติ

ข. สัมปชัญญะ

ค. จันติ

ง. โสรัจจะ

คำตอบ : ข

๓. ความระลึกได้ก่อนทำ พูด คิด เป็นลักษณะของธรรมข้อใด ?

ก. สติ

ข. สัมปชัญญะ

ค. จันติ

ง. โสรัจจะ

คำตอบ : ก

๔. ข้อใด จัดเป็นความละเอียดใจ ?

ก. รั้งเกียจทุจจริต

ข. รั้งเกียจเชื้อชาติ

ค. รั้งเกียจสีผิว

ง. รั้งเกียจตระกูล

คำตอบ : ก

๕. ข้อใด มีความหมายตรงกับโอดตັปปะ ?

ก. กลัวผลบาป

ข. กลัวเสียชื่อเสียง

ค. กลัวโจร

ง. กลัวถูกจับ

คำตอบ : ก

๖. ขันติ คือความอดทน หมายถึงทนต่ออะไร ?

ก. ทนดื่มเหล้า

ข. ทนเล่นการพนัน

ค. ทนเล่นเกมส่

ง. ทนเจ็บป่วย

คำตอบ : ง

๗. ธรรมข้อใด ทำคนให้งามโดยไม่ต้องเสริมแต่ง ?

ก. หิริ โอดตັปปะ

ข. ขันติ โสรัจจะ

ค. สติ สัมปชัญญะ

ง. เมตตา กรุณา

คำตอบ : ข

๘. บิคารมารคาถูกทอดทิ้ง เพราะบุรุษขาดธรรมข้อใด ?

ก. เมตตา กรุณา

ข. จาคะ ความเสียสละ

ค. กตัญญู กตเวที

ง. หิริ โอดตັปปะ

คำตอบ : ค

๙. จะรู้ได้อย่างไรว่า คนที่เราคบด้วยเป็นคนดี ?

ก. ตักบาตรประจำ

ข. มีมนุษยสัมพันธ์

ค. รู้จักทดแทนคุณ

ง. ขยันทำงาน

คำตอบ : ค

๑๐. กตัญญูทวนทีบุคคล ชื่อว่าหาได้ยาก เพราะถูกอะไรครอบงำ ?

ก. อบายมุข

ข. นีวรณ

ค. ความโกรธ

ง. ความตระหนี่

คำตอบ : ง

๑๑. รตนะในพระพุทธศาสนา ได้แก่ข้อใด ?

ก. สีล สมาธิ ปัญญา

ข. ทาน สีล ภาวนา

ค. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ง. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

คำตอบ : ค

๑๒. พระธรรม คืออะไร ?

ก. หนังสือธรรมะ

ข. คัมภีร์เทศน์

ค. คำสุภาษิต

ง. คำสั่งสอน

คำตอบ : ง

๑๓. พระธรรมมีคุณอย่างไร ?

ก. แนะนำดี

ข. ชี้ทางสวรรค์

ค. ป้องกันอบาย

ง. ให้หายยากจน

คำตอบ : ค

๑๔. พระสงฆ์มีคุณอย่างไร ?

ก. สอนให้รำรวย

ข. สอนให้ทำความดี

ค. สอนให้มีความสุข

ง. สอนไม่ให้ตกนรก

คำตอบ : ข

๑๕. พระบริสุทธินุญ เป็นคุณของข้อใด ?

ก. พระพุทธ

ข. พระธรรม

ค. พระสงฆ์

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ก

๑๖. โอวาทของพระพุทธเจ้า ๓ อย่าง ตรงกับข้อใด ?

ก. ทาน ศีล ภavana

ข. ศีล สมาธิ ปัญญา

ค. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ง. ละชั่ว ทำดี ทำใจให้ผ่องใส

คำตอบ : ง

๑๗. ทำอย่างไร ถึงจะไม่ตกไปในที่ชั่ว ?

ก. ปฏิบัติตามกฎหมาย

ข. ปฏิบัติตามครูสอน

ค. ปฏิบัติตามธรรม

ง. ปฏิบัติตามบิดามารดา

คำตอบ : ค

๑๘. ข้อใด เป็นผลของการพูดคำหยาบ ?

ก. แยกความสามัคคี

ข. ทำให้เจ็บใจ

ค. ขาดคนรักใคร่

ง. ขาดคนเชื่อถือ

คำตอบ : ข

๑๙. คนดื่มสุราหลงกลวง เชื่อว่าประพตวิจิตรูจริตข้อใด ?

ก. พูดเท็จ

ข. พูดคำหยาบ

ค. พูดต่อเสียด

ง. พูดเพ้อเจ้อ

คำตอบ : ก

๒๐. วจีสจจริตข้อใด ส่งเสริมให้เกิดความปรองดอง ?

ก. ไม่พูดเท็จ

ข. ไม่พูดคำหยาบ

ค. ไม่พูดต่อเสียด

ง. ไม่พูดเพื่อเจ้า

คำตอบ : ก

๒๑. ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์ มีคนรักสรรถ้อยร้อยยจิต ตรงกับ วจีสจจริตข้อใด ?

ก. ไม่พูดเท็จ

ข. ไม่พูดคำหยาบ

ค. ไม่พูดต่อเสียด

ง. ไม่พูดเพื่อเจ้า

คำตอบ : ข

๒๒. ผู้ไม่คิดร้ายทำลายคนอื่นให้เดือดร้อน ชื่อว่าประพฤตีสจจริตข้อใด ?

ก. กายสจจริต

ข. วจีสจจริต

ค. มโนสจจริต

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ก

๒๓. มูลเหตุแห่งความผิดของคน คืออะไร ?

ก. โลภะ โทสะ โมหะ

ข. ราคะ โทสะ โมหะ

ค. มานะ โทสะ โมหะ

ง. ตัณหา ราคะ ทิฏฐิ

คำตอบ : ก

๒๔. นौरาษฎร์บังหลวง มีอะไรเป็นมูลเหตุ ?

ก. โลภะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. โภคะ

คำตอบ : ก

๒๕. ข้อใด ไม่ใช่ลักษณะของโทสะ ?

ก. กลุ้มใจ เสียใจ

ข. โกรธ เกลียด

ค. รำคาญ หงุดหงิด

ง. ออยากได้ งามงาย

คำตอบ : ง

๒๖. มีโทษมากและคลายช้า คือกิเลสข้อใด ?

ก. โลภะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. ราคะ

คำตอบ : ค

๒๗. อะไร เป็นสมุฏฐานให้คนประพฤติดี ?

ก. ทาน

ข. ศีล

ค. กุศลมูล

ง. สุจริต

คำตอบ : ค

๒๘. อโทสะ ตรงกับข้อใด ?

ก. รู้เขา รู้เรา รบชนะ

ข. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย

ค. ฆ่าเสียกาล นานเสียกิจ

ง. ปัญญาประคุดังอาวุธ

คำตอบ : ข

๒๙. ข้อใด ไม่ใช่ลักษณะของความหลงงมงาย ?

ก. เชื่อมั่นตัวเอง

ข. เชื่อผู้รู้ที่อยู่ใกล้ตัว

ค. เชื่อเหตุผล

ง. เชื่อเรื่องเปลี่ยนชื่อ

คำตอบ : ค

๓๐. คนเช่นไร ชื่อว่าสัตบุรุษ ?

ก. รู้จักทำมาหากิน

ข. มีน้ำใจแบ่งปัน

ค. ขยันไม่เกียจคร้าน

ง. ทำดี พุคดี คิดดี

คำตอบ : ง

๓๑. ทาน สีล ภาวนา เป็นที่ตั้งแห่งการบำเพ็ญบุญ อะไรจัดเป็นบุญ ?

ก. ความสุขกาย สุขใจ

ข. การได้ไปสวรรค์

ค. ความร่ำรวย

ง. ความมีเกียรติ

คำตอบ : ก

๓๒. โยนิโสมนสิการในวุฑฒิธรรม หมายถึงอะไร ?

ก. รอบรู้ทุกเรื่อง

ข. ตริตรงให้รู้สิ่งชั่ว

ค. เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ

ง. ศึกษาความรู้ปัญหามาก

คำตอบ : ข

๓๓. ผู้ไม่มีเวรภัยแก่ใคร เพราะทำบุญอะไร ?

ก. ให้ทาน

ข. รักษาศีล

ค. เจริญภาวนา

ง. วางอุเบกขา

คำตอบ : ข

๓๔. ไปได้เพราะบุญหนุนส่ง ตรงกับจักรธรรมข้อใด ?

ก. ปุพเพตปุญญตา

ข. อตตสัมมาปณิธิ

ค. สัมปยุตตสัมมาปณิธิ

ง. ปฏิรูปเทสวาสะ

คำตอบ : ก

๓๕. ท่านเปรียบธรรมข้อใด คุจลัทธิที่นำไปสู่ความเจริญ ?

ก. วุฑฒิ ๔

ข. จักร ๔

ค. อิทธิบาท ๔

ง. ปธาน ๔

คำตอบ : ข

๓๖. เมื่ออคติเกิดขึ้น สิ่งที่ถูกทำลายคืออะไร ?

ก. ความยุติธรรม

ข. ความมั่งคั่ง

ค. ความรัก

ง. ความนับถือ

คำตอบ : ก

๓๗. เมตตา มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. พลอยยินดี

ข. คิดช่วยให้พ้นทุกข์

ค. ไม่นินดีนินร้าย

ง. ประารถนาให้เป็นสุข

คำตอบ : ง

๓๘. พ่อแม่ตามใจลูกจนเสียคน เพราะมีอคติข้อใด ?

ก. ฉันทาคติ

ข. โทสาคติ

ค. โมหาคติ

ง. ภยาคติ

คำตอบ : ก

๓๙. อธิษฐานธรรม หมายถึงธรรมเช่นไร ?

ก. ธรรมที่ควรตั้งไว้ในใจ

ข. ธรรมที่ให้สำเร็จตามประสงค์

ค. ธรรมที่ปฏิบัติแล้วไม่ผิด

ง. ธรรมที่ทำให้เจริญ

คำตอบ : ก

๔๐. รู้เหตุรู้ผล ตรงกับอริยฐานธรรมข้อใด ?

ก. ปัญญา

ข. สัจจะ

ค. จาคะ

ง. อุปสมะ

คำตอบ : ก

๔๑. ข้อใดตรงกับสังวรปธาน ?

ก. เพียรระวังมิให้บาปเกิดขึ้น

ข. เพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว

ค. เพียรให้กุศลเกิด

ง. เพียรรักษากุศลมิให้เสื่อม

คำตอบ : ก

๔๒. คนบรรลุความสำเร็จทุกอย่าง เพราะมีธรรมข้อใด ?

ก. วุฑฒิ ๔

ข. จักร ๔

ค. อริยฐานธรรม ๔

ง. อิทธิบาท ๔

คำตอบ : ง

๔๓. เห็นคนทำความผิด อยากช่วย แต่ช่วยไม่ได้ ควรใช้ธรรมข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ง

๔๔. การแสดงความยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี ตรงกับข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ค

๔๕. ในการพิจารณาคติความ ควรยึดธรรมข้อใดเป็นหลัก ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ง

๔๖. อนันตริยกรรม ๕ ให้ผลอย่างไร ?

ก. เกิดเป็นเปรต

ข. ตกนรกอเวจี

ค. เกิดเป็นอสุรกาย

ง. เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน

คำตอบ : ข

๔๗. การพิจารณาความแก่เนืองๆ มีประโยชน์อย่างไร ?

ก. บรรเทาความเมาในวัย

ข. บรรเทาความเมาในชีวิต

ค. บรรเทาความขี้ดมั่น

ง. บรรเทาความเห็นแก่ตัว

คำตอบ : ก

๔๘. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด เพราะขาดสัมปรัศธรรมข้อใด ?

ก. มัตตัญญูตา

ข. กาลัญญูตา

ค. ปริสัญญูตา

ง. ปุคคโลโปปรัญญูตา

คำตอบ : ง

๔๙. ทิศเบื้องหน้า ได้แก่ใคร ?

ก. สมณะ

ข. อาจารย์

ค. มิตร

ง. มารดาบิดา

คำตอบ : ง

๕๐. จิตอาสา จัดเข้าในสังฆวัตถุข้อใด ?

ก. ทาน

ข. ปิยวาจา

ค. อุตถจริยา

ง. สมานัตตตา

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ค	21. ข	31. ก	41. ก
2. ข	12. ง	22. ค	32. ข	42. ง
3. ก	13. ค	23. ก	33. ข	43. ง
4. ก	14. ข	24. ก	34. ก	44. ค
5. ก	15. ก	25. ง	35. ข	45. ง
6. ง	16. ง	26. ค	36. ก	46. ข
7. ข	17. ค	27. ค	37. ง	47. ก
8. ค	18. ข	28. ข	38. ก	48. ง
9. ค	19. ก	29. ค	39. ก	49. ง
10. ง	20. ค	30. ง	40. ก	50. ค

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พุทธประวัติ กล่าวถึงเรื่องอะไร ?

ก. ความเป็นไปของพระพุทธเจ้า

ข. ความเป็นไปของพระปัจเจกพุทธเจ้า

ค. ความเป็นไปของพระสาวก

ง. ความเป็นไปของพุทธบริษัท ๔

คำตอบ : ก

๒. พระโพธิสัตว์ก่อนเสด็จมาอุบัติในมนุษยโลกนี้ อยู่สวรรค์ชั้นไหน ?

ก. ดาวดึงส์

ข. ยามา

ค. ดุสิต

ง. นิมมานรดี

คำตอบ : ค

๓. ข้อใด ไม่จัดเข้าในกลุ่มวรรณะ ๔ ?

ก. พราหมณ์

ข. แพศย์

ค. ศูทร

ง. จัณฑาล

คำตอบ : ง

๔. กษัตริย์พระองค์ใด เป็นต้นศากยวงศ์ ?

ก. พระเจ้าโศกกากราช

ข. พระเจ้าอโศกมหาราช

ค. พระเจ้าชยเสนะ

ง. พระเจ้าสีหนุ

คำตอบ : ก

๕. เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติ ณ ที่ไหน ?

ก. เวฬุวัน

ข. ลุมพินีวัน

ค. อัมพวัน

ง. ลักขณวัน

คำตอบ : ข

๖. พระบิดาของเจ้าชายสิทธัตถะ พระนามว่าอย่างไร ?

ก. พระเจ้าสุทโธทนะ

ข. พระเจ้าโธทนะ

ค. พระเจ้าอมิตนะ

ง. พระเจ้าสุกโกทนะ

คำตอบ : ก

๗. คำว่า สิทธัตถะ มีความหมายว่าอย่างไร ?

ก. ผู้มีอำนาจ

ข. ผู้มีความต้องการสำเร็จ

ค. ผู้มีความรู้

ง. ผู้มีความประพฤติดี

คำตอบ : ข

๘. หลังจากพระนางสิริมหามายาถึงกตแล้ว ใครทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเจ้าชายสิทธัตถะกุมาร ?

ก. พระนางปชาบดี

ข. พระนางกาญจนา

ค. พระนางรูปนันทา

ง. พระนางอมิตา

คำตอบ : ก

๘. คาบสที่ทำนายพระลักษณะของเจ้าชายสิทธัตถะชื่อว่าอะไร ?

ก. อสิตคาบส

ข. อาพารคาบส

ค. อุทกคาบส

ง. กบิลคาบส

คำตอบ : ก

๑๐. ใครเป็นครูคนแรกของเจ้าชายสิทธัตถะ ?

ก. อสิตคาบส

ข. อุทกคาบส

ค. โกณฑัญญะ

ง. วิศวามิตร

คำตอบ : ง

๑๑. เจ้าชายสิทธัตถะได้ปฐมฌานครั้งแรกในขณะที่พระราชบิดาทรงพาไปร่วมพิธีอะไร ?

ก. พิธีมงคลสมรส

ข. พิธีโสกันต์

ค. พิธีแรกนาขวัญ

ง. พิธีเรียกขวัญ

คำตอบ : ค

๑๒. ข้อใด ไม่ใช่เทวทูต ๔ ที่เจ้าชายสิทธัตถะทอดพระเนตรเห็น ?

ก. คนเกิด

ข. คนแก่

ค. คนเจ็บ

ง. คนตาย

คำตอบ : ก

๑๓. ใครเป็นผู้ถวายเครื่องบริขารแก่เจ้าชายสิทธัตถะ ?

ก. สหัมบดีพรหม

ข. พระอินทร์

ค. ฆฎิการพรหม

ง. นายฉันนะ

คำตอบ : ค

๑๔. พระมหานรุษทรงบรรพชาแล้ว ประทับแรมชั่วคราวที่ไหน ?

ก. อธิปตนมฤคทายวัน

ข. อนุปิยอัมพวัน

ค. ลุมพินีวัน

ง. เวฬุวัน

คำตอบ : ข

๑๕. การบำเพ็ญทุกรกิริยา จัดเข้าในข้อใด ?

ก. กามสุขัลลิกานุโยค

ข. อตตกิลมถานุโยค

ค. มัชฌิมาปฏิบัติ

ง. เนกขัมมปฏิบัติ

คำตอบ : ข

๑๖. พระมหานรุษทรงเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยา เพราะเหตุใด ?

ก. เบื่อหน่าย

ข. หמדหวัง

ค. คลายความเพียร

ง. เห็นว่าไม่ใช่ทางตรัสรู้

คำตอบ : ง

๑๗. ทางสายกลาง คืออะไร ?

ก. มรรค ๘

ข. วิชชา ๘

ค. โลกธรรม ๘

ง. สมบัติ ๘

คำตอบ : ก

๑๘. ข้อปฏิบัติใด เป็นหนทางแห่งการตรัสรู้ ?

ก. อตตกิลมถานุโยค

ข. กามสุขัลลิกานุโยค

ค. ทูกรกิริยา

ง. มัชฌิมาปฏิบัติ

คำตอบ : ง

๑๘. พระพุทธเจ้าทรงชนะมารได้ด้วยธรรมอะไร ?

ก. ญาณ ๓

ข. อริยสัจ ๔

ค. มรรค ๘

ง. บารมี ๑๐

คำตอบ : ง

๑๙. คำว่า สัมมาสัมโพธิญาณ หมายความว่าอย่างไร ?

ก. ญาณเป็นเครื่องตรัสรู้โดยชอบ

ข. ญาณเป็นเหตุให้ถึงความชอบ

ค. ญาณเป็นมงคลส่วนที่ชอบ

ง. ญาณเป็นเครื่องสนับสนุนโดยชอบ

คำตอบ : ก

๒๐. พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร ?

ก. สมมติสัจจะ

ข. ปรมัตถสัจจะ

ค. อริยสัจจะ

ง. ธรรมสัจจะ

คำตอบ : ค

๒๑. หลังจากตรัสรู้แล้ว พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขกี่สัปดาห์ ?

ก. ๔ สัปดาห์

ข. ๕ สัปดาห์

ค. ๖ สัปดาห์

ง. ๗ สัปดาห์

คำตอบ : ง

๒๓. นิโครธ เป็นชื่อของต้นไม้อะไร ?

ก. ต้นจิก

ข. ต้นไทร

ค. ต้นโพธิ์

ง. ต้นรัง

คำตอบ : ข

๒๔. พระพุทธเจ้าทรงตั้งพระทัย จะแสดงธรรมแก่ใครเป็นคนแรก ?

ก. พระบิดา

ข. ปัญจวัคคีย์

ค. อสิตดาบส

ง. อาฬารดาบส

คำตอบ : ง

๒๕. ใครเป็นพยานในการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ

ข. พระวัปปะ

ค. พระภัททิยะ

ง. พระอัสสชิ

คำตอบ : ก

๒๖. ผู้ได้ดวงตาเห็นธรรมเบื้องต้น เป็นพระอริยบุคคลชั้นไหน ?

ก. พระโสดาบัน

ข. พระสกทาคามี

ค. พระอนาคามี

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ก

๒๗. อุบาสกคนแรกผู้ถึงรัตนะ ๓ คือใคร ?

ก. ตปุสสะ

ข. ภัลลิกะ

ค. โสตถิยะ

ง. บิดาของพระยสะ

คำตอบ : ง

๒๘. หลังจากตรัสรู้แล้ว พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาแรกที่ไหน ?

ก. อสิปตมฤคทายวัน

ข. อนุปิยัมพวัน

ค. ลักขณวัน

ง. อุรุเวลาเสนานิคม

คำตอบ : ก

๒๙. พระพุทธเจ้าทรงส่งพระสาวก ไปประกาศพระศาสนาครั้งแรก ที่องค์ ?

ก. ๕ องค์

ข. ๑๐ องค์

ค. ๖๐ องค์

ง. ๖๑ องค์

คำตอบ : ค

๓๐. ชฎิล ๓ พี่น้องพร้อมบริวารบรรลุพระอรหัต เพราะฟังธรรมใด ?

ก. ธรรมจักกัปปวัตตนสูตร

ข. อนัตตลักขณสูตร

ค. อาทิตตปริยายสูตร

ง. เวทนาปริคคหสูตร

คำตอบ : ค

๓๑. ในชฎิล ๓ พี่น้อง คนสุดท้ายต้องมีชื่อว่าอะไร ?

ก. อุรุเวลกัสสปะ

ข. คยากัสสปะ

ค. นทีกัสสปะ

ง. กุมารกัสสปะ

คำตอบ : ข

๓๒. วัดแห่งแรกที่พระเจ้าพิมพิสารถวายในพระพุทธศาสนา ชื่อว่าอะไร ?

ก. เวฬุวัน

ข. ลักขณวัน

ค. อัมพวัน

ง. เชตวัน

คำตอบ : ก

๓๓. พระโมคคัลลานะขณะบำเพ็ญเพียร มีอุปสรรคในเรื่องใด ?

ก. ความหิว

ข. ความร้อน

ค. ความง่วง

ง. ความเหนื่อย

คำตอบ : ก

๓๔. ใครถวายบิณฑบาตครั้งสุดท้าย แก่พระพุทธเจ้า ?

ก. อนาคตปิณฑกเศรษฐี

ข. นางวิสาขา

ค. นางสุชาดา

ง. นายจุนทะ

คำตอบ : ง

๓๕. ใครเป็นสาวกองค์สุดท้ายของพระพุทธเจ้า ?

ก. พระสุภัททะ

ข. พระฉันทะ

ค. พระกาฬทายี

ง. พระภททियะ

คำตอบ : ก

๓๖. ก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งใคร เป็นศาสดาแทน ?

ก. พระมหากัสสปะ

ข. พระธรรมวินัย

ค. พระอุบาลี

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ข

๓๗. พระพุทธโฆษาทครั้งสุดท้าย ว่าด้วยเรื่องอะไร ?

ก. ความไม่ประมาท

ข. ความอดทน

ค. ความเพียร

ง. ความสามัคคี

คำตอบ : ก

๓๘. สังฆเนยยสถาน มีกี่ตำบล ?

ก. ๓ ตำบล

ข. ๔ ตำบล

ค. ๕ ตำบล

ง. ๖ ตำบล

คำตอบ : ข

๓๙. สวนลุมพินีวัน ปัจจุบันอยู่ในประเทศใด ?

ก. ศรีลังกา

ข. อินเดีย

ค. เนปาล

ง. ปากีสถาน

คำตอบ : ค

๔๐. หลังจากสังคายนาครั้งใด ทำให้พระพุทธศาสนาแพร่ไปนอกชมพูทวีป ?

ก. ครั้งที่ ๑

ข. ครั้งที่ ๒

ค. ครั้งที่ ๓

ง. ครั้งที่ ๔

คำตอบ : ค

ศาสนพิธี

๔๑. แบบแผนที่พึงปฏิบัติในทางศาสนา เรียกว่าอะไร ?

ก. ศาสนพิธี

ข. กุศลพิธี

ค. ทานพิธี

ง. บุญพิธี

คำตอบ : ก

๔๒. บุญกิริยาวัตถุ ๓ คือข้อใด ?

ก. ศีล สมาธิ ปัญญา

ข. ทาน ศีล ภาวนา

ค. ทาน ศีล สมาธิ

ง. ทาน ศีล ปัญญา

คำตอบ : ข

๔๓. พุทธมามกะ หมายถึงบุคคลเช่นใด ?

ก. ผู้มีธรรมเป็นที่พึ่ง

ข. ผู้รับศีลเป็นสรณะ

ค. ผู้ถือศีลอุโบสถ

ง. ผู้รับนับถือพระพุทธศาสนา

คำตอบ : ง

๔๔. วันจาตุรงคสันนิบาต คือวันใด ?

ก. วันมาฆบูชา

ข. วันวิสาขบูชา

ค. วันอัฐมีบูชา

ง. วันอาสาฬหบูชา

คำตอบ : ก

๔๕. วันเทโวโรหณะ คือวันอะไร ?

ก. วันแสดงธรรมแก่เทวดา

ข. วันแสดงปฐมเทศนา

ค. วันเสด็จลงจากเทวโลก

ง. วันปรินิพพาน

คำตอบ : ค

๔๖. พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อน้อมระลึกถึงใคร ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระธรรม

ค. พระสงฆ์

ง. พระรัตนตรัย

คำตอบ : ง

๔๗. การบำเพ็ญกุศลคล้ายวันเกิด จัดเข้าในพิธีใด ?

ก. กุศลพิธี

ข. บุญพิธี

ค. ทานพิธี

ง. ปกณกพิธี

คำตอบ : ข

๔๘. เบญจางคประดิษฐ์ หมายถึงข้อใด ?

ก. กราบครบองค์ ๓

ข. กราบครบองค์ ๔

ค. กราบครบองค์ ๕

ง. กราบครบองค์ ๘

คำตอบ : ค

๔๙. การถวายสังฆทาน หมายถึงข้อใด ?

ก. ถวายเจาะจงเจ้าอาวาส

ข. ถวายเจาะจงพระที่นับถือ

ค. ถวายสงฆ์ไม่เจาะจง

ง. ถวายเจาะจงพระที่มีชื่อเสียง

คำตอบ : ค

๕๐. อิทั เม ญาตีนิ โหตุ สุจิตา โหนตุ ญาตโย ใช้กล่าวเวลาใด ?

ก. ขณะอุทิศส่วนกุศล

ข. ขณะรับศีล

ค. ขณะฟังเทศน์

ง. ขณะให้ทาน

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ค	21. ก	31. ข	41. ก
2. ค	12. ก	22. ง	32. ก	42. ข
3. ง	13. ค	23. ข	33. ค	43. ง
4. ก	14. ข	24. ง	34. ง	44. ก
5. ข	15. ข	25. ก	35. ก	45. ค
6. ก	16. ง	26. ก	36. ข	46. ง
7. ข	17. ก	27. ง	37. ก	47. ข
8. ก	18. ง	28. ก	38. ข	48. ค
9. ก	19. ง	29. ค	39. ค	49. ค
10. ง	20. ก	30. ค	40. ค	50. ก

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศิลป์ เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ทำสัตว์มีชีวิตให้ตกลงง มี ความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ตาย

ข. บาดเจ็บ

ค. พิการ

ง. สลบ

คำตอบ : ก

๒. ข้อใด แสดงออกถึงการขาดเมตตาจิต ?

ก. เลี้ยงม้า

ข. เลี้ยงแมว

ค. เลี้ยงนก

ง. ตกปลา

คำตอบ : ง

๓. แข่งขันกัศุณฺข เป็นการทรมานสัตว์ลักษณะใด ?

ก. เล่นสนุก

ข. ผจญสัตว์

ค. ใช้การ

ง. นำไป

คำตอบ : ข

๔. ใช้การ จัดเป็นทรมมอย่างหนึ่ง ตรงกับข้อใด ?

ก. ใช้วัวเทียมเกวียน

ข. ใช้ควายไถนา

ค. ใช้ม้าเกินกำลัง

ง. ใช้ช้างลากซุง

คำตอบ : ค

๑๐. หญิงผู้เป็นเหล่ากอของตัวในสิกขาบทที่ ๓ หมายถึงข้อใด ?

ก. ลูกเลี้ยง

ข. ลูกบุญธรรม

ค. ลูกสาว

ง. ลูกสะใภ้

คำตอบ : ก

๑๑. การล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๓ เป็นเหตุให้เกิดโรคใด ?

ก. กามโรค

ข. ไข้หวัดนก

ค. มะเร็ง

ง. ปอดบวม

คำตอบ : ก

๑๒. การอวดอ้างว่า คงกระพัน ยิงฟันไม่เข้า จัดเป็นมุสาวาทประเภทใด ?

ก. ทำเล่ห์

ข. มารยา

ค. อำนาจ

ง. เสริมความ

คำตอบ : ก

๑๓. การกล่าวเกินความเป็นจริง เป็นมุสาวาทประเภทใด ?

ก. มารยา

ข. อำนาจ

ค. เสริมความ

ง. ทำเล่ห์

คำตอบ : ค

๑๔. ข้อใด ไม่ใช่ความหมายของมุสาวาท ?

ก. พูดไม่ตรงความจริง

ข. ทำไม่ตรงความจริง

ค. คิดไม่ตรงความจริง

ง. แสดงออกไม่ตรงความจริง

คำตอบ : ค

๑๕. ข้อใด เป็นมุสาวาททางกาย ?

ก. เขียนหนังสือเท็จ

ข. ให้การเท็จ

ค. จงใจกล่าวเท็จ

ง. พูดคำเท็จ

คำตอบ : ก

๑๖. พุคฺยงเพื่อให้เขาแตกกัน เรียกว่าอะไร ?

ก. กลับคำ

ข. ยกย่อง

ค. ส่อเสียด

ง. หลอก

คำตอบ : ค

๑๗. คำพูดประเภทใด ไม่มีโทษแก่ผู้พูด ?

ก. โวหาร

ข. ผิดสัญญา

ค. เสียดสี

ง. กินคำ

คำตอบ : ก

๑๘. ข้อใด เป็นความประพฤติเสียหายเพราะดื่มน้ำเมา ?

ก. ทำลายข้าวของ

ข. ทูตผู้อื่น

ค. ทะเลาะวิวาท

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๑๙. ข้อใด อนุโลมเป็นของมีนเมาในสิกขาบทที่ ๕ ?

ก. น้ำส้ม

ข. น้ำชา

ค. กาแฟ

ง. กล้วยชา

คำตอบ : ง

๒๐. การค้ำน้ำเมา เป็นเหตุให้เกิดอาการเช่นใด ?

ก. มึนงง

ข. อาเจียน

ค. หลับไม่สนิท

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๒๑. ข้อใด ไม่จัดเข้าในโทษของการค้ำน้ำเมา ๖ อย่าง ?

ก. เสียเงินทอง

ข. เสียชื่อเสียง

ค. เสียคำสัตย์

ง. เสียสุขภาพ

คำตอบ : ค

๒๒. บุคคลผู้งดเว้นจากข้อห้ามในสิกขาบททั้ง ๕ เรียกว่าอะไร ?

ก. ผู้มีศีล

ข. ผู้มีธรรม

ค. ผู้มีบุญ

ง. ผู้มีคุณ

คำตอบ : ก

๒๓. พระอริยะไม่ประพฤติล่วงศีล ๕ อย่างเด็ดขาด จัดเป็นวิริติใด ?

ก. สัมปัตตวิริติ

ข. สมาทานวิริติ

ค. สมุจเฉทวิริติ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๒๔. การไม่ทำร้ายศัตรูขณะที่มีโอกาส จัดเป็นวิริติข้อใด ?

ก. สัมปัตตวิริติ

ข. สมาทานวิริติ

ค. สมุจเฉทวิริติ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ก

๒๕. ผู้ที่ถือว่ากัลยาณชน เพราะมีคุณธรรมใด ?

ก. เบญจศีล

ข. เบญจธรรม

ค. มนุษยธรรม

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๒๖. กัลยาณธรรม แปลว่าอะไร ?

ก. ธรรมอันงาม

ข. ธรรมคุ้มครองโลก

ค. ธรรมอันทำให้งาม

ง. ธรรมมีอุปการะมาก

คำตอบ : ก

๒๗. ข้อปฏิบัติที่ยิ่งกว่าศีล เรียกว่าอะไร ?

ก. กัลยาณมิตร

ข. กัลยาณธรรม

ค. กัลยาณชน

ง. กัลยาณจิต

คำตอบ : ข

๒๘. กัลยาณธรรมข้อที่ ๑ เป็นเหตุให้มนุษย์มีพฤติกรรมเช่นใด ?

ก. ช่วยเหลือกัน

ข. รักษาศีลได้มั่นคง

ค. ซื่อตรงต่อกัน

ง. มีสติรอบคอบ

คำตอบ : ก

๒๙. กัลยาณธรรมข้อใด เป็นเหตุให้มนุษย์ละความเบียดเบียนกัน ?

ก. เมตตาการุณา

ข. สัมมาอาชีวะ

ค. วาจาสัตย์

ง. สติรอบคอบ

คำตอบ : ก

๓๐. บริจาคทรัพย์ช่วยสุนัขที่ถูกนำไปฆ่า จัดว่ามีกัลยาณธรรมข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ข

๓๑. ข้อใด เป็นการแสดงถึงความมีกรุณาต่อผู้อื่น ?

ก. ปรารภนาให้ผู้อื่นเป็นสุข

ข. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม

ค. ดีใจเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี

ง. เฉย ๆ เมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี

คำตอบ : ข

๓๒. สัมมาอาชีวะ แปลว่าอะไร ?

ก. เลี้ยงชีพชอบ

ข. ตั้งใจชอบ

ค. เจริญชอบ

ง. ดำริชอบ

คำตอบ : ก

๓๓. นายจ้างให้ค่าจ้างแรงงานตามสัญญา ชื่อว่าประพฤติเป็นธรรมในอะไร ?

ก. กิจการ

ข. บุคคล

ค. วัตถุ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ข

๓๔. ข้อใด ชื่อว่าประพฤติไม่เป็นธรรมในวัตถุ ?

ก. ขายของปลอม

ข. คีนของปลอม

ค. ทิ้งของปลอม

ง. ใช้ของปลอม

คำตอบ : ก

๓๕. คนทำงานด้วยหยาดเหงื่อแรงงาน ควรปฏิบัติต่อทรัพย์
ที่ได้มาอย่างไร ?

- ก. ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย
 - ข. ใช้จ่ายอย่างฟืดเคือง
 - ค. ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย
 - ง. ใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง
- คำตอบ : ง

๓๖. ชายหญิงที่แต่งงานกัน ควรเว้นพฤติกรรมใด ?

- ก. ช่วยกันทำมาหากิน
 - ข. พอใจในคู่ครองของตน
 - ค. พอใจคู่ครองคนอื่น
 - ง. เลี้ยงดูไม่ทิ้งกัน
- คำตอบ : ค

๓๗. รัคนवलสงวนตัว มีความหมายตรงกับกัลยาณธรรมข้อใด ?

- ก. สัมมาอาชีวะ
 - ข. สัมรวมในกาม
 - ค. ความมีสัตย์
 - ง. มีสติรอบคอบ
- คำตอบ : ข

๓๘. ข้อใด เป็นโทษของการไม่สัมรวมในกาม ?

- ก. เสียการงาน
 - ข. เสียสติ
 - ค. เสียวาจาสัตย์
 - ง. เกิดโรคร้าย
- คำตอบ : ง

๓๙. คนไม่มีสัทธาสันโดษ มีมูลเหตุมาจากเรื่องใด ?

- ก. ทรัพย์สมบัติ
 - ข. กามารมณ์
 - ค. คำพูดเท็จ
 - ง. เสียสติ
- คำตอบ : ข

๔๐. ปติวัตร เป็นคุณประดับสตรี ตรงกับข้อใด ?

ก. แม่ชี

ข. สามเณรี

ค. ภิกษุณี

ง. สตรีมีสามี

คำตอบ : ง

๔๑. ชายหญิงผู้มักมากในกาม มีลักษณะเช่นใด ?

ก. ไม่มีสง่าราศรี

ข. ชีวิตมีมลทิน

ค. ถูกตินินินินทา

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๔๒. การจัดงานเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษามหาราช เชื่อว่ามีความสัจย์ในข้อใด ?

ก. เทียงธรรม

ข. ซื่อตรง

ค. สวามิภักดิ์

ง. กตัญญู

คำตอบ : ค

๔๓. พระสารีบุตรเถระ แสดงความกตัญญูต่อพระอัสชิตเถระ ได้ชื่อว่าประพฤติกัลยาณธรรมข้อใด ?

ก. ความมีสัจย์

ข. ความมีเมตตา

ค. ความมีกรุณา

ง. ความมีสติ

คำตอบ : ก

๔๔. ผู้พิพากษาตัดสินคดีด้วยความยุติธรรม จัดเป็นความมีสัตย์ในเรื่องใด ?

ก. เทียงธรรม

ข. ซื่อตรง

ค. สวามิภักดิ์

ง. กตัญญู

คำตอบ : ก

๔๕. ความเทียงธรรม เพิ่มคุณสมบัติให้แก่ศีลข้อใด ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อทินนาทาน

ค. มุสาวาท

ง. สุราเมรัย

คำตอบ : ค

๔๖. ข้อใด ชื่อว่าไม่รู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร ?

ก. พออิม

ข. พอดี

ค. พอควร

ง. พอใจ

คำตอบ : ง

๔๗. คนไม่รู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร เกิดผลเสียอย่างไร ?

ก. เสียหน้าที่

ข. เสียการงาน

ค. เสียสุขภาพ

ง. เสียชื่อเสียง

คำตอบ : ค

๔๘. การเอาใจใส่ไม่ทอดทิ้งธุระหน้าที่ จัดว่ามีสติรอบคอบในเรื่องใด ?

- ก. รู้จักประมาณในการบริโภค
- ข. ไม่ประมาทในธรรม
- ค. ไม่ประมาทในการทำงาน
- ง. มีสติสัมปชัญญะในการประพฤติตัว

คำตอบ : ค

๔๙. ข้อใด ชื่อว่าไม่ประมาทในโลกธรรม ?

- ก. ดีใจได้เลื่อนตำแหน่ง
- ข. เสียใจเมื่อตักจากงาน
- ค. โกรธเมื่อถูกนินทา
- ง. โลกธรรมเป็นเรื่องธรรมดา

คำตอบ : ง

๕๐. การตั้งอยู่ในกัลยาณธรรม มีประโยชน์ต่อสังคมอย่างไร ?

- ก. เป็นแบบอย่างที่ดี
- ข. ร่ำรวยเงินทอง
- ค. ธุรกิจก้าวหน้า
- ง. มีเกียรติยศชื่อเสียง

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาเบญจศีล เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ก	21. ก	31. ข	41. ง
2. ง	12. ก	22. ก	32. ก	42. ค
3. ข	13. ค	23. ค	33. ข	43. ก
4. คค	14. ค	24. ก	34. ก	44. ก
5. ก	15. ก	25. ง	35. ง	45. ค
6. ข	16. ค	26. ก	36. ค	46. ง
7. ข	17. ก	27. ข	37. ข	47. ค
8. ค	18. ง	28. ก	38. ง	48. ค
9. ง	19. ง	29. ก	39. ข	49. ง
10. ค	20. ง	30. ข	40. ง	50. ก

กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

มตฺตาสฺยปริจฺจกฺคา ปสฺเส เจ วิปฺลํ สฺขํ
จเช มตฺตาสฺยํ ธีโร สมฺปสฺสํ วิปฺลํ สฺขํ.

ผู้มีปัญญามองเห็นสุขอันไพบูรณ์ เพราะสละสุขส่วนน้อยได้ ก็ควร
สละสุขส่วนน้อยเสีย.

(พุทธ) พุ. ธ. ๒๕/๕๓

แต่จงอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบไม่น้อย
กว่า ๒ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย ห้ามอ้างสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน
แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ไม่ห้าม สุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่อง
กับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

๕. ข้อใด จัดเป็นอามิสบูชา ?

ก. ไหว้พระ

ข. สวดมนต์

ค. ตักบาตร

ง. นั่งสมาธิ

คำตอบ : ก

๖. ข้อใด จัดเป็นปฏิบัติบูชา ?

ก. ถวายสังฆทาน

ข. รักษาศีล

ค. ปิดทองพระ

ง. ปลอ่ยนกปลอ่ยปลา

คำตอบ : ข

๗. มารยาทในการต้อนรับแขกที่ควรปฏิบัติคือข้อใด ?

ก. นำน้ำมาให้ดื่ม

ข. ต้อนรับตามฐานะ

ค. ถวายถึงฐานะที่มาเยือน

ง. ถูกรุกข้อ

คำตอบ : ง

๘. ข้อใด จัดเป็นอามิสปฏิบัติสังฆาร ?

ก. นำน้ำมาให้ดื่ม

ข. ต้อนรับตามฐานะ

ค. ถวายผลไม้

ง. กล่าวธรรมให้ฟัง

คำตอบ : ก

๙. ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ จัดเข้าในสุขข้อใด ?

ก. สุขทางกาย

ข. สุขทางใจ

ค. สุขอิงอามิส

ง. สุขไม่อิงอามิส

คำตอบ : ก

๑๐. เจตสิกสุข คือสุขทางใจ มีลักษณะเช่นไร ?

ก. สุขเพราะได้รับมรดก

ข. สุขเพราะได้ลาภลอย

ค. สุขเพราะได้เลื่อนยศ

ง. สุขเพราะไม่ถูกกิเลสครอบงำ

คำตอบ : ง

๑๑. คนถูกกามวิตกครอบงำ มักมีพฤติกรรมเช่นไร ?

ก. ปองร้ายผู้อื่น

ข. อยากได้ของคนอื่น

ค. ทรมานสัตว์

ง. พுகำหยาบ

คำตอบ : ข

๑๒. จะบรรเทา กามวิตกนั้น ด้วยวิธีใด ?

ก. หมั่นเข้าวัด

ข. หมั่นฟังธรรม

ค. หมั่นบริจาค

ง. หมั่นแผ่เมตตา

คำตอบ : ค

๑๓. คิดอย่างไร จัดเป็นพยาบาทวิตก ?

ก. คิดร้ายบ้า

ข. คิดอยากได้ของคนอื่น

ค. คิดทำลายผู้อื่น

ง. คิดเบียดเบียนสัตว์

คำตอบ : ค

๑๔. คิดอย่างไร จัดเป็นอวิหิงสาวิตก ?

ก. คิดไม่กล่าวร้าย

ข. คิดไม่อยากได้

ค. คิดไม่จองเวร

ง. คิดไม่เบียดเบียน

คำตอบ : ง

๑๕. คนที่ถูกไฟคือราคะเผาจนจิตใจ มักคิดเรื่องอะไร ?

ก. คิดเรื่องแก้แค้น

ข. คิดเรื่องเสน่ห์หยาแฝด

ค. คิดเรื่องอาถรรพณ์

ง. คิดเรื่องกามารมณ์

คำตอบ : ง

๑๖. หม่ากันตายเพราะอารมณ์โกรธ เกิดจากไฟอะไร ?

ก. ไฟราคะ

ข. ไฟโทสะ

ค. ไฟโมหะ

ง. ไฟตัณหา

คำตอบ : ข

๑๗. ความเป็นใหญ่ ใคร ๆ ก็ชอบ แต่ถืออะไรเป็นใหญ่จึงจะดี ?

ก. ถือตนเองเป็นใหญ่

ข. ถือประชาชนเป็นใหญ่

ค. ถือธรรมเป็นใหญ่

ง. ถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่

คำตอบ : ค

๑๘. ประชาธิปไตยที่แท้จริง มุ่งประโยชน์ของใคร ?

ก. ชาติ

ข. สังคม

ค. ประชาชน

ง. พรรคการเมือง

คำตอบ : ค

๑๙. ข้อใด เป็นความหมายของคำว่า ญาณ ?

ก. การเข้ามาน

ข. สมมติขั้นสูง

ค. มีอิทธิฤทธิ์

ง. ปัญญาหยั่งรู้

คำตอบ : ง

๒๐. ซื่อใด ไม่จัดเป็นตัณหา ?

ก. อยากมีบ้านหลังแรก

ข. อยากมีรถคันแรก

ค. อยากอยู่คนเดียว

ง. อยากช่วยผู้ประสบภัย

คำตอบ : ง

๒๑. ซื่อใด เป็นผลของอนุศาสนีปาฏิหาริย์ ?

ก. ล่องหนได้

ข. ทายใจคนได้

ค. สอนผู้อื่นได้

ง. ละชั่วประพฤติดี

คำตอบ : ง

๒๒. อานิสงส์ของการปฏิบัติไตรสิกขา คือซื่อใด ?

ก. กำจัดโศก

ข. กำจัดโรค

ค. กำจัดภัย

ง. กำจัดกิเลส

คำตอบ : ง

๒๓. พุทธจริยาซื่อใด ทรงประพฤดีให้เป็นประโยชน์ต่อชาวโลก ?

ก. เทศน์โปรดพระญาติ

ข. ประกาศคำสอน

ค. บัญญัติสิกขาบท

ง. ช่วยคนให้พ้นทุกข์

คำตอบ : ง

๒๔. ซื่อใด ไม่ใช่พุทธตถจริยา ?

ก. บัญญัติสิกขาบท

ข. ประกาศคำสอน

ค. โปรดพุทธบิดา

ง. ตั้งพระศาสนา

คำตอบ : ค

๒๕. วัฏฏะ แปลว่า วนหรือหมุน หมายถึงอาการเช่นไร ?

ก. การหมุนของโลก

ข. การหมุนไปแห่งธรรม

ค. การเวียนว่ายตายเกิด

ง. การแก่ เจ็บ ตาย

คำตอบ : ค

๒๖. ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ตัณหา

ข. กิเลส

ค. กรรม

ง. วิบาก

คำตอบ : ง

๒๗. ข้อใด จัดเป็นอธิปัญญาสิกขา ?

ก. การรักษาจิตให้อยู่ในอำนาจ

ข. การรักษาใจไม่ให้เศร้าหมอง

ค. การรักษามารยาททางกาย

ง. การรอบรู้สภาวะธรรมทั้งปวง

คำตอบ : ง

๒๘. ผู้ปฏิบัติตามไตรสิกขา มีผลอย่างไร ?

ก. โลกสงบร่มเย็น

ข. โลกเจริญก้าวหน้า

ค. ทำให้โลกพัฒนา

ง. เป็นมนุษย์สมบูรณ์

คำตอบ : ง

๒๙. คนที่ลอบทำโจรกรรมยามค่ำคืน เปรียบได้กับข้อใด ?

ก. เปเรต

ข. อสุรกาย

ค. สัตว์นรก

ง. สัตว์เดรัจฉาน

คำตอบ : ข

๓๐. อาหารของสัตว์นรก ตรงกับข้อใด ?

ก. กิเลส

ข. กรรม

ค. วิบาก

ง. ผลทาน

คำตอบ : ข

๓๑. เมื่อถูกคนอื่นกล่าวถ้อยคำเสียดแทง ควรใช้ข้อปัสเสนธรรมข้อใด ?

ก. พิจารณาแล้วเสพ

ข. พิจารณาแล้วอดกลั้น

ค. พิจารณาแล้วเว้น

ง. พิจารณาแล้วบรรเทา

คำตอบ : ข

๓๒. ถูกชักชวนให้เสพสิ่งเสพติด ควรใช้ข้อปัสเสนธรรมข้อใด ?

ก. พิจารณาแล้วเสพ

ข. พิจารณาแล้วอดกลั้น

ค. พิจารณาแล้วเว้น

ง. พิจารณาแล้วบรรเทา

คำตอบ : ค

๓๓. ข้อใด กล่าวความหมายของอัปมัญญาได้ถูกต้อง ?

ก. แม่จะจงบุคคล

ข. แม่จะจงสัตว์

ค. แม่ไม่จะจงสัตว์บุคคล

ง. แม่จะจงบุคคลและสัตว์

คำตอบ : ค

๓๔. เห็นผู้ประสพภัย ควรเจริญอัปมัญญาข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ข

๓๕. ผู้ใด อุปมาเหมือนดอกบัวพ้นน้ำ ?

ก. ผู้รู้ธรรมพอยกหัวข้อแสดง

ข. ผู้รู้ธรรมเมื่ออธิบายความ

ค. ผู้พอแนะนำได้

ง. ผู้ได้แต่ฟัง

คำตอบ : ก

๓๖. ญาณคือความรู้เป็นเหตุละสังโยชน์ได้เด็ดขาด เรียกว่าอะไร ?

ก. มรรค

ข. ผล

ค. นิพพาน

ง. สมาบัติ

คำตอบ : ก

๓๗. สักกกถา มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด ?

ก. ฟอกจิตใจให้สงบ

ข. สยบความตระหนี่

ค. หลีกหนีกามารมณ์

ง. รื่นรมย์ในสวรรค์

คำตอบ : ง

๓๘. ข้อใด จัดเป็นวิณมมัจฉริยะ ?

ก. เห็นแก่ตัว

ข. กลัวศิษย์จะรู้ทัน

ค. กลัวคนอื่นจะดีกว่า

ง. หวงทรัพย์สินทางปัญญา

คำตอบ : ค

๓๙. ปัญจะขันธได้ชื่อว่ามาร เพราะเหตุใด ?

ก. ทำความลำบากให้

ข. ทำให้เสียคน

ค. ทำให้พิการ

ง. ทำลายล้าง

คำตอบ : ก

๔๐. โทมนัส ในเวทนา ๕ ตรงกับข้อใด ?

ก. สุขใจ

ข. สุขกาย

ค. ทุกข์ใจ

ง. ทุกข์กาย

คำตอบ : ค

๔๑. คนมีปกติโกรธง่าย จะแก้ด้วยวิธีใด ?

ก. เพ่งกสิณ

ข. เจริญเมตตา

ค. สันทนาธรรม

ง. เจริญอสุภะ

คำตอบ : ข

๔๒. คำว่า อกาลิโก มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. รู้เองเห็นเอง

ข. รู้เฉพาะตน

ค. ไม่จำกัดกาล

ง. ขึ้นอยู่กับกาลเวลา

คำตอบ : ค

๔๓. พิจารณาเห็นนามรูปโดยสามัญญลักษณ์ะ จัดเป็นวิสุทธิใด ?

ก. สีลวิสุทธิ

ข. จิตตวิสุทธิ

ค. ทิฏฐิวิสุทธิ

ง. ญาณทัสสนวิสุทธิ

คำตอบ : ค

๔๔. คำว่า สุคโต มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ปฏิบัติดีแล้ว

ข. เสด็จไปดีแล้ว

ค. ผู้ไม่ทำบาป

ง. ผู้ไกลจากกิเลส

คำตอบ : ข

๔๕. พุทธคุณชื่อว่า ผู้ไกลจากกิเลส ตรงกับข้อใด ?

ก. อรหิ

ข. สมมาสมพุทฺโธ

ค. พุทฺโธ

ง. ภควา

คำตอบ : ก

๔๖. พระสงฆ์ในสังฆมณฑล หมายถึงใคร ?

ก. ผู้อยู่เป็นหมู่

ข. ผู้บรรลุลุทธิพิเศษ

ค. ผู้สืบทอดพระศาสนา

ง. ผู้ได้รับการอุปสมบท

คำตอบ : ข

๔๗. คำว่า ญาญปฏิปนุโน มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ปฏิบัติดี

ข. ปฏิบัติตรง

ค. ปฏิบัติเพื่อรู้

ง. ปฏิบัติสมควร

คำตอบ : ค

๔๘. บริจาคอะไร จัดเป็นทานอุปบารมี ?

ก. บริจาคทรัพย์

ข. บริจาคโลหิต

ค. บริจาคชีวิต

ง. บริจาคอุ้งยังชีพ

คำตอบ : ข

๔๙. กรรมใด ให้ผลในชาตินี้ ?

ก. ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม

ข. อุปปัชชเวทนียกรรม

ค. อปราปรเวทนียกรรม

ง. อโหสิกรรม

คำตอบ : ก

๕๐. ชนกกรรม ทำหน้าที่อย่างไร ?

ก. กรรมแต่งให้เกิด

ข. กรรมสนับสนุน

ค. กรรมบีบคั้น

ง. กรรมตัดรอน

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ข	21. ง	31. ข	41. ข
2. ค	12. ค	22. ง	32. ค	42. ค
3. ก	13. ค	23. ง	33. ค	43. ค
4. ก	14. ง	24. ค	34. ข	44. ข
5. ค	15. ง	25. ค	35. ก	45. ก
6. ข	16. ข	26. ง	36. ก	46. ข
7. ง	17. ค	27. ง	37. ง	47. ค
8. ก	18. ค	28. ง	38. ค	48. ข
9. ก	19. ง	29. ข	39. ก	49. ก
10. ง	20. ง	30. ข	40. ค	50. ก

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. อนุพุทธประวัติ หมายถึงประวัติของใคร ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระปัจเจกพุทธเจ้า

ค. พระศาสดา

ง. พระสาวก

คำตอบ : ง

๒. ผู้ได้รับการยกย่องว่า เป็นผู้เลิศในทางนั้น ๆ ตรงกับข้อใด ?

ก. อริยบุคคล

ข. สาวก

ค. เอตทัคคะ

ง. พหูสูตะ

คำตอบ : ค

๓. พระมหาสาวกที่ได้รับยกย่องเป็นเอตทัคคะ ตามนัยพระบาลีมีกี่องค์ ?

ก. ๔๐ องค์

ข. ๔๑ องค์

ค. ๖๐ องค์

ง. ๘๐ องค์

คำตอบ : ข

๔. พระธรรมราชา หมายถึงใคร ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระสารีบุตร

ค. พระภัททิยะ

ง. พระมหากัปปินะ

คำตอบ : ก

๕. พระอัญญาโกณฑัญญะ ประกาศพระศาสนาครั้งแรกที่ใด ?

ก. พาราณสี

ข. กบิลพัสดุ์

ค. โทณวัตตुकาม

ง. อรุณเวลาเสนานิคม

คำตอบ : ก

๖. ใครได้รับการอุปสมบทด้วยเอหิภิกขุอุปสัมปทาเป็นรูปแรก ?

ก. พระสารีบุตร

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระยสะ

ง. พระอัญญาโกณฑัญญะ

คำตอบ : ง

๗. ผู้ได้รับยกย่องว่ามีบริวารมาก คือใคร ?

ก. พระอรุณกัสสปะ

ข. พระยสะ

ค. พระสารีบุตร

ง. พระวัปปะ

คำตอบ : ก

๘. พระสารีบุตร สำเร็จเป็นพระอรหันต์เพราะฟังธรรมอะไร ?

ก. ธรรมจักกัปปวัตตนสูตร

ข. อนัตตลักขณสูตร

ค. เวทนาปริคคหสูตร

ง. ตั้งคัตติสูตร

คำตอบ : ก

๙. พระธรรมเสนาบดี เป็นชื่อเรียกพระเถระรูปใด ?

ก. พระสารีบุตร

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระราธะ

ง. พระยสะ

คำตอบ : ก

๑๐. พระสาวกรูปใด เป็นพระอุปัชฌาย์รูปแรก ให้การบวชสามเณร ?

ก. พระมหาโมคคัลลานะ

ข. พระอุบาลี

ค. พระสารีบุตร

ง. พระมหากัสสปะ

คำตอบ : ก

๑๑. พระสาวกรูปใด ดูแลการก่อสร้างวัดบุพพาราม ของนางวิสาขา ?

ก. พระโมคคัลลานะ

ข. พระอานนท์

ค. พระสารีบุตร

ง. พระนันทะ

คำตอบ : ก

๑๒. พระสาวกรูปใด บวชเป็นภิกษุด้วยวิธีรับโอวาท ๓ ข้อ ?

ก. พระมหากัจจายนะ

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระราธะ

ง. พระกุมารกัสสปะ

คำตอบ : ข

๑๓. ที่นี้ไม่่วนวาย ที่นี้ไม่ขัดข้อง พระพุทธเจ้าตรัสแก่ใคร?

ก. ยสะ

ข. วิมละ

ค. สุพาหุ

ง. ปุณณชิ

คำตอบ : ก

๑๔. ฌราวาสคัมภีร์ เป็นที่มาแห่งกิลีสฐิติ เป็นคำพูดของใคร ?

ก. อุปติสสมาณพ

ข. โกลิตมาณพ

ค. อชิตมาณพ

ง. ปิปปลิมาณพ

คำตอบ : ง

๑๕. พระสาวกรูปใด สามารถอธิบายพระสูตรที่ตรัสโดยย่อให้พิสดาร ?

ก. พระสารีบุตร

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระมหากัจจายนะ

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ก

๑๖. พิจารณาโลกนี้อย่างไร มัจจุราชจึงจักไม่แลเห็น ใครทูลถาม ?

ก. อชิตมาณพ

ข. โมฆราชมาณพ

ค. ปิงคิยมาณพ

ง. ไรศกมาณพ

คำตอบ : ข

๑๗. พระสาวกรูปใด ได้รับเอตทัคคะด้านทรงจีวรเศร้าหมอง ?

ก. พระเหมกะ

ข. พระนันทกะ

ค. พระโมฆราช

ง. พระอชิตะ

คำตอบ : ก

๑๘. พระสีวลี เป็นเลิศกว่าภิกษุทั้งหลายในด้านใด ?

ก. มีลาภมาก

ข. มีบริวารมาก

ค. มีบุญมาก

ง. มีปัญญามาก

คำตอบ : ก

๑๙. พระวังคีสะ เคาะกะโหลกศีรษะของใครแล้วไม่รู้ที่เกิด ?

ก. ปรีพาชก

ข. เทวดา

ค. เดียรถีย์

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ง

๒๔. พระนันทเถระ ได้รับยกย่องว่าเลิศด้านใด ?

ก. ตำรวมอินทรีย์

ข. ถีรุดงค์

ค. เกิดในตระกูลสูง

ง. มีปฏิภาณไหวพริบ

คำตอบ : ก

๒๕. ความรักไม่มีที่สิ้นสุด เป็นความดำริเพื่อสลัดจากทุกข์ของใคร ?

ก. พระมหากัจจายนะ

ข. พระอานนท์

ค. พระนันทะ

ง. พระอนุรุทธะ

คำตอบ : ค

๒๖. พระสาวกรูปใด เป็นเลิศด้านทิพยจักขุ ?

ก. พระมหากัจจายนะ

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระอนุรุทธะ

ง. พระปัญณม้นตานีบุตร

คำตอบ : ค

๒๗. พระสาวกรูปใด ตรีกรมหาปุริสวิตก ๗ ประการ ?

ก. พระอุบาลี

ข. พระอานนท์

ค. พระอนุรุทธะ

ง. พระนันทะ

คำตอบ : ค

๒๘. พระสาวกรูปใด ขอมอดข้าวตาย ถ้าไม่ได้ออกบวช ?

ก. พระมหากัปปิณะ

ข. พระรัฐบาล

ค. พระปิลินทวัจนะ

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ข

๒๙. ใครทำหน้าที่วินิจฉัยอธิกรณ์ กรณีมารดาของกุมารกัสสปะ ?

ก. พระมหากัสสปะ

ข. พระอานนท์

ค. พระสารีบุตร

ง. พระอุบาลี

คำตอบ : ง

๓๐. พระสาวกรูปใด วิชฌนาพระวินัย ในคราวทำสังคายนาครั้งแรก ?

ก. พระมหากัสสปะ

ข. พระอานนท์

ค. พระอุบาลี

ง. พระอนุรุทธะ

คำตอบ : ค

๓๑. พระโศณกุฎิกัณณะต้องเป็นสามเณรอยู่ถึง ๓ ปี จึงได้อุปสมบท
เพราะเหตุใด ?

ก. พระพุทธเจ้าไม่ทรงบวชให้

ข. สงฆ์ไม่เป็นที่ใหญ่รับบวชกุลบุตร

ค. ไม่มีพระอุปัชฌาย์บวชให้

ง. พระสงฆ์ไม่ครบ ๑๐ รูป

คำตอบ : ง

๓๒. พระสาวกรูปใด เป็นยอดแห่งผู้วางวายในพระธรรมวินัย ?

ก. พระอนุรุทธะ

ข. พระอานนท์

ค. พระราธะ

ง. พระฉันทะ

คำตอบ : ค

๓๓. พระราเช ได้รับอุปสมบทด้วยวิธีใด ?

ก. เอหิภิกขุอุปสัมปทา

ข. รับไตรสรณคมน

ค. รับโอวาท ๓ ข้อ

ง. ญัตติจตุตถกรรม

คำตอบ : ง

๓๔. วันเกิดพระสาวกรูปใด บิดาพุดว่า บ่วงเกิดแล้ว ?

ก. พระอนนท

ข. พระอุบาลี

ค. พระราหุล

ง. พระอัสสชิ

คำตอบ : ค

๓๕. พระพุทธเจ้าทรงประทานทรัพย์อะไรแก่ราหุลกุมาร ?

ก. ราชสมบัติ

ข. โภคทรัพย์

ค. ชุมทรัพย์

ง. อริยทรัพย์

คำตอบ : ง

๓๖. พระบรมศาสดา ทรงยกย่องพระราหุลว่าอย่างไร ?

ก. เป็นผู้เลิศด้านพหุสูต

ข. เป็นผู้เลิศด้านมีตระกูลสูง

ค. เป็นผู้เลิศด้านใฝ่ในการศึกษา

ง. เป็นผู้เลิศด้านทรงพระวินัย

คำตอบ : ค

๓๗. โลกคือหมุ่สัตว์ พร่องอยู่เป็นนิตย ไม่รู้จักอิม ไครกล่าว ?

ก. พระจกชบาล

ข. พระรัฐบาล

ค. พระยามิลินท

ง. พระเจ้าโกรัพะยะ

คำตอบ : ข

๓๘. เธอจะเฝ้าดูกายที่เปื่อยเน่านี้ไปทำไม ตรัสแก่พระสาวกรูปใด ?

ก. พระนันทะ

ข. พระวัคกถิ

ค. พระราหุล

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ข

๓๙. พระนางรูปนันทาไม่กล้าไปฟังธรรม เพราะเหตุใด ?

ก. ไม่มีความคุ้นเคยกับพระพุทธรเจ้า

ข. ไม่รู้จักทางที่จะไปยังเขตวันวิหาร

ค. ละอายเพราะมีแต่ฝุ่นคันเกิดตามตัว

ง. กลัวถูกพระพุทธรเจ้าตำหนิความงาม

คำตอบ : ง

๔๐. โลกคือหมุ่สัตว์อันอะไรปิดบังไว้ เป็นคำถามของใคร ?

ก. อุปติสสมาณพ

ข. โกติตมาณพ

ค. นันทมาณพ

ง. อชิตมาณพ

คำตอบ : ง

ศาสนพิธี

๔๑. ศาสนพิธี หมายถึงอะไร ?

ก. คำสอนทางศาสนา

ข. วิธีปฏิบัติทางศาสนา

ค. วินัยทางศาสนา

ง. ข้อบัญญัติทางศาสนา

คำตอบ : ข

๔๒. การทำบุญอาหารตามฤดูกาลโดยวิธีจับสลาก เรียกว่าอะไร ?

ก. อุเทศภัต

ข. สลากภัต

ค. ปักจิกภัต

ง. ตั้งฆภัต

คำตอบ : ข

๔๓. พิธีตักบาตรเทโวโรหณะ ตรงกับวันใด ?

ก. วันเข้าพรรษา

ข. วันออกพรรษา

ค. วันขึ้นปีใหม่

ง. วันสงกรานต์

คำตอบ : ข

๔๔. วันพระ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร ?

ก. วันอุโบสถ

ข. วันวิสาขบูชา

ค. วันปาฏิหาริย์

ง. วันธรรมสวนะ

คำตอบ : ง

๔๕. อุโบสถกรรมที่ภิกษุร่วมกันทำตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป เรียกว่าอะไร ?

ก. สังฆอุโบสถ

ข. ปาริสุทธิอุโบสถ

ค. สีตอุโบสถ

ง. อธิษฐานอุโบสถ

คำตอบ : ก

๔๖. การฟังเทศน์ จัดเป็นการบำเพ็ญกุศลอย่างหนึ่ง เรียกว่าอะไร ?

ก. สීමัถ

ข. ฐัมมัสสวนมัย

ค. ทานมัย

ง. ภาวนามัย

คำตอบ : ข

๔๗. การสวดพระอภิธรรม จัดเป็นศาสนพิธีหมวดใด ?

ก. กุศลพิธี

ข. บุญพิธี

ค. ทานพิธี

ง. ปกิณกะ

คำตอบ : ข

๔๘. ผ้าที่พระสงฆ์พิจารณาในพิธีทำบุญทอดผ้าป่า เรียกว่าอะไร ?

ก. ผ้าบังสุกุล

ข. ผ้าอาบน้ำฝน

ค. ผ้าจํานำพรรษา

ง. ผ้ากฐิน

คำตอบ : ก

๔๙. การทำสามีจิกรรม มีความหมายว่าอย่างไร ?

ก. การขอขมาโทษต่อกัน

ข. การว่ากล่าวตักเตือนกัน

ค. การถือนิสัยกับอาจารย์

ง. การแสดงความบริสุทธิ์

คำตอบ : ก

๕๐. วันมหาปวารณา มีความหมายว่าอย่างไร ?

ก. การขอขมาโทษต่อกัน

ข. การว่ากล่าวตักเตือนกัน

ค. การถือนิสัยกับอาจารย์

ง. การแสดงความบริสุทธิ์

คำตอบ : ข

เฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ง	11. ก	21. ง	31. ง	41. ข
2. ค	12. ข	22. ค	32. ค	42. ข
3. ข	13. ก	23. ข	33. ง	43. ข
4. ก	14. ง	24. ก	34. ค	44. ง
5. ค	15. ค	25. ค	35. ง	45. ก
6. ง	16. ข	26. ค	36. ค	46. ข
7. ก	17. ค	27. ค	37. ข	47. ข
8. ค	18. ก	28. ข	38. ข	48. ก
9. ก	19. ง	29. ง	39. ง	49. ก
10. ค	20. ง	30. ค	40. ง	50. ข

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. คุณธรรมใด เป็นพื้นฐานรองรับกุศลธรรมชั้นสูง ?

ก. ทาน

ข. ศีล

ค. สมาธิ

ง. ปัญญา

คำตอบ : ข

๒. ข้อใด เป็นเป้าหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา ?

ก. ฌาน

ข. มรรค

ค. ผล

ง. นิพพาน

คำตอบ : ง

๓. การรักษาศีลเพื่อเป้าหมายสูงสุดทางพระพุทธศาสนา ตรงกับข้อใด ?

ก. โสดาปัตติผล

ข. สกทาคามีผล

ค. อนาคามีผล

ง. อรหัตตผล

คำตอบ : ง

๔. ข้อใด เป็นการรักษาศีลให้เกิดความเรียบร้อยทางกาย ?

ก. คิดดี

ข. พูดดี

ค. ทำดี

ง. ใจดี

คำตอบ : ค

๕. ข้อใด เป็นสภาวะสูงสุดของพุทธบริษัท ?

ก. สังคหคัมภีร์

ข. พระพรหม

ค. พระภูมิเจ้าที่

ง. พระรัตนตรัย

คำตอบ : ง

๖. ผู้รักษาอุโบสถศีล เป็นเหตุให้เกิดความบริสุทธิ์ทางใด ?

ก. กาย วาจา

ข. กาย ใจ

ค. วาจา ใจ

ง. กาย วาจา ใจ

คำตอบ : ก

๗. คำว่า พุทธฺ์ สรรณํ คจฺฉามิ พระพุทธเจ้าตรัสเน้นเรื่องใด ?

ก. การบรรพชาอุปสมบท

ข. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ค. การรักษาอุโบสถศีล

ง. การถึงสรณคมน์

คำตอบ : ง

๘. คำว่า พุทธะ แปลว่า ผู้รู้ ได้แก่อะไร ?

ก. อริยสัจ

ข. อริยศีล

ค. อริยทรัพย์

ง. อริยอุโบสถ

คำตอบ : ก

๙. พระธรรม ย่อมรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้เกิดไปในที่เช่นใด ?

ก. อบาย

ข. มนุษย์โลก

ค. เทวโลก

ง. พรหมโลก

คำตอบ : ก

๑๐. คุณธรรมใด ทำให้พระสงฆ์มีความเสมอภาคกัน ?

ก. ทิฎฐิ คีล

ข. เมตตา กรุณา

ค. สติ สัมปชัญญะ

ง. หิริ โอตตัปปะ

คำตอบ : ก

๑๑. ผู้เข้าถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ต้องปฏิบัติตามข้อใด ?

ก. คำสอน

ข. ความเชื่อ

ค. คำนิยม

ง. ความพึงพอใจ

คำตอบ : ก

๑๒. ข้อใด กล่าวถึงพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง ?

ก. เป็นที่พึ่งอันสูงสุด

ข. เป็นที่บันดาลทุกสิ่ง

ค. เป็นที่ชำระบาป

ง. เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์

คำตอบ : ก

๑๓. วิธีใด เป็นการเข้าถึงพระรัตนตรัยอย่างมั่นคงที่สุด ?

ก. สมาทานตนเป็นสาวก

ข. มอบตนเป็นสาวก

ค. หุ้มเทความเลื่อมใส

ง. ทำหน้าที่ชาวพุทธ

คำตอบ : ง

๑๔. คำว่า นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส กล่าวนอบน้อมใคร ?

ก. พระรัตนตรัย

ข. พระพุทธเจ้า

ค. พระธรรม

ง. พระสงฆ์

คำตอบ : ข

๑๕. พระสงฆ์ ได้ชื่อว่าเป็นสภะ เพราะเหตุใด ?

ก. กำจัดภัย

ข. ไม่ให้ตกไปในอบาย

ค. เป็นนาบุญของโลก

ง. กำจัดกิเลส

คำตอบ : ก

๑๖. ข้อใด เป็นเหตุให้สรณคมน์เศร้าหมอง ?

ก. ทำร้ายพระศาสดา

ข. นับถือศาสดาอื่น

ค. ตาย

ง. ทำลายพระเจดีย์

คำตอบ : ง

๑๗. ข้อใด เป็นเหตุให้สรณคมน์ขาด ?

ก. นับถือศาสดาอื่น

ข. ขโมยพระพุทธรูป

ค. ทำลายคัมภีร์พระธรรม

ง. ให้ร้ายพระรัตนตรัย

คำตอบ : ก

๑๘. ข้อใด ไม่ใช่สาเหตุทำให้สรณคมน์เศร้าหมอง ?

ก. สงสัยในพระพุทธรูป

ข. สงสัยในการทำได้ดี

ค. สงสัยในพระสงฆ์

ง. สงสัยในพญานาค

คำตอบ : ง

๑๙. ไม่เรียนพระธรรมแต่นำไปสอนอย่างผิดๆ เป็นความเศร้าหมอง ของสรณคมน์
เรื่องใด ?

ก. ความไม่รู้

ข. ความรู้ผิด

ค. ความสงสัย

ง. ความไม่เอื้อเฟื้อ

คำตอบ : ก

๒๐. การเข้าถึงสรณคมนั้นของบุคคลใด มีความมั่นคงน้อยที่สุด ?

ก. ปุณฺณ

ข. พระโศคาบัน

ค. พระสกทาคามี

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ก

๒๑. พระสงฆ์ในข้อใด เปรียบเหมือนคนเดินทางถึงที่หมายแล้ว ?

ก. สมมติสงฆ์

ข. สาวกสงฆ์

ค. อริยสงฆ์

ง. ภิกษุสงฆ์

คำตอบ : ค

๒๒. ศีลชั้นสูงสำหรับคฤหัสถ์ เรียกว่าอะไร ?

ก. นิจศีล

ข. อุโบสถศีล

ค. จุลศีล

ง. ปาติโมกขสังวรศีล

คำตอบ : ข

๒๓. อุโบสถ แปลว่าอะไร ?

ก. การเข้าจำ

ข. การอดอาหาร

ค. การปฏิบัติธรรม

ง. การจำพรรษา

คำตอบ : ก

๒๔. อุโบสถศีล มีทั้งหมดกี่สิกขาบท ?

ก. ๕ สิกขาบท

ข. ๘ สิกขาบท

ค. ๑๐ สิกขาบท

ง. ๒๒๗ สิกขาบท

คำตอบ : ข

๒๕. ข้อใด เกี่ยวข้องกับอุโบสถนอกพระพุทธศาสนา ?

ก. การอดอาหาร

ข. การถึงสรณคมน์

ค. การรักษาศีล ๘

ง. การสมาทานองค์อุโบสถ

คำตอบ : ก

๒๖. ข้อใด เป็นวันรักษาปกติอุโบสถ ?

ก. แรม ๑ ค่ำ

ข. แรม ๗ ค่ำ

ค. แรม ๑๕ ค่ำ

ง. แรม ๘ ค่ำ

คำตอบ : ค

๒๗. ปุจฉาครอุโบสถ กำหนดให้สมาทานรักษานานเท่าไร ?

ก. คราวละ ๑ วัน

ข. คราวละ ๓ วัน

ค. คราวละ ๓ เดือน

ง. คราวละ ๔ เดือน

คำตอบ : ข

๒๘. ปกติอุโบสถกับปุจฉาครอุโบสถ มีความต่างกันในเรื่องใด ?

ก. วันเวลาที่รักษา

ข. วิธีรักษา

ค. คำประกาศ

ง. คำอาราธนา

คำตอบ : ก

๒๙. ในปัญจอุโบสถชาดก ฤๅษีรักษาอุโบสถเพื่อข่มอะไร ?

ก. ตัณหา

ข. มานะ

ค. ทิฏฐิ

ง. อิสสา

คำตอบ : ข

๓๐. ในปัญญาอุโบสถชาดกกล่าวว่า ทุกข์ภัยอันตรายที่เกิดแก่มนุษย์ เพราะขาดอะไร ?

ก. ศีลธรรม

ข. ครุธรรม

ค. วุฑฒิธรรม

ง. โลกธรรม

คำตอบ : ก

๓๑. องค์แห่งอุโบสถศีลข้อที่ ๑ ขาด เพราะความพยายามใด ?

ก. พยายามฆ่า

ข. พยายามลัก

ค. พยายามเสพ

ง. พยายามดื่ม

คำตอบ : ก

๓๒. อุโบสถศีลข้อใด ขาดเพราะมีเจตนาล่วงละเมิดด้วยตนเองและ ใช้ผู้อื่น ?

ก. อทินนาทาน

ข. อพรหมจรรย์

ค. มุสาวาท

ง. สุราเมรัย

คำตอบ : ก

๓๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๓ บัญญัติขึ้นเพื่อระงับกิเลสใด ?

ก. โลภะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. ราคะ

คำตอบ : ง

๓๔. อุโบสถศีลข้อที่ ๓ เป็นข้อห้ามเกี่ยวข้องกับทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิทวาร

ค. มโนทวาร

ง. ไตรทวาร

คำตอบ : ก

๓๕. สร้างเรื่องให้คนอื่นเข้าใจผิด ชื่อว่าลวงละเมิดอุโบสถศีลข้อใด ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อพรหมจรรย์

ค. มุสาวาท

ง. วิกาลโภชนา

คำตอบ : ก

๓๖. องค์แห่งมุสาวาทข้อใด เป็นเหตุให้อุโบสถศีลขาด ?

ก. เรื่องไม่จริง

ข. จิตคิดจะพูดให้ผิด

ค. พยายามพูด

ง. คนอื่นเข้าใจเนื้อความนั้น

คำตอบ : ง

๓๗. ข้อใด เป็นองค์แห่งอุโบสถศีลข้อที่ ๕ ?

ก. จิตคิดจะฆ่า

ข. จิตคิดจะลัก

ค. จิตคิดจะพูดให้ผิด

ง. จิตคิดจะดื่ม

คำตอบ : ง

๓๘. ผู้สมาทานรักษากุโบสถศีลข้อที่ ๕ ต้องเว้นเครื่องดื่มชนิดใด ?

ก. เบียร์

ข. น้ำอัดลม

ค. น้ำชา

ง. กาแฟ

คำตอบ : ก

๓๙. สิกขาบทที่ ๖ แห่งอุโบสถศีล มีคำกล่าวอย่างไร ?

ก. ปาณาติปาตา เวรมณี

ข. อพฺรหฺมจฺริยา เวรมณี

ค. มุสาวาทา เวรมณี

ง. วิกาลโภชนา เวรมณี

คำตอบ : ง

๔๐. อุโบสถศีลข้อที่ ๗ กำหนดให้ผู้สมาทานรักษา ต้องเว้นเรื่องใด ?

ก. ฆ่าสัตว์

ข. ลักทรัพย์

ค. แต่งตัว

ง. ดื่มสุรา

คำตอบ : ก

๔๑. อุโบสถศีลข้อที่ ๘ มีความเกี่ยวข้องกับอริยาบถใด ?

ก. ยืน เดิน

ข. เดิน นั่ง

ค. นั่ง นอน

ง. นอน ยืน

คำตอบ : ก

๔๒. ผู้รักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๘ ไม่ควรทำกิริยาใด ?

ก. ยืนบนที่นอนใหญ่

ข. เดินบนตั่งมีเท้าสูง

ค. นั่งบนผ้าขาว

ง. นอนบนเครื่องลาดอันวิจิตร

คำตอบ : ง

๔๓. พิธีรักษาอุโบสถศีล ผู้สมาทานควรทำสิ่งใดก่อน ?

ก. กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย

ข. ประกาศอุโบสถ

ค. กล่าวคำอาราธนาศีล

ง. รับไตรสรณคมน์

คำตอบ : ก

๔๔. ผู้รักษาอุโบสถศีล ควรระลึกถึงสิ่งใด ?

ก. พระรัตนตรัย

ข. ลูกหลาน

ค. หน้าที่การงาน

ง. ทรัพย์สมบัติ

คำตอบ : ก

๔๕. การรักษาอุโบสถศีลจะมีอานิสงส์มาก เพราะอาศัยคุณธรรมใด ?

ก. อิทธิบาท ๔

ข. ฌราวาสธรรม ๔

ค. อริยสัจ ๔

ง. จักร ๔

คำตอบ : ก

๔๖. คำสรุปศีลที่ว่า สีเลน นิพพุตี ยนฺติ แสดงถึงอานิสงส์ที่ให้สมบัติใด ?

ก. มนุษย์สมบัติ

ข. สวรรค์สมบัติ

ค. นิพพานสมบัติ

ง. ทรัพย์สมบัติ

คำตอบ : ค

๔๗. การรักษาศีลเป็นเหตุให้ถึงพร้อมด้วยโลกสมบัติ ตรงกับข้อใด ?

ก. สีเลน สุขตี ยนฺติ

ข. สีเลน โลกสมบุปทา

ค. สีเลน นิพพุตี ยนฺติ

ง. ตสุมา สีลํ วิโสธเย

คำตอบ : ข

๔๘. เหตุใด ผู้รักษาอุโบสถศีลจึงปรารถนานิพพานสมบัติ ?

ก. เป็นเป้าหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา

ข. เป็นสมบัติที่ทุกคนอยากเห็น

ค. เป็นอานิสงส์ของอุโบสถศีล

ง. เป็นความนิยมของชาวพุทธ

คำตอบ : ก

๔๘. เมื่อสิ้นสุดการรักษายูโบสถศีลแล้ว ควรปฏิบัติตนอย่างไร ?

ก. สมาทานรักษาศีล ๕	ข. พักผ่อนตามอัธยาศัย
ค. จัดแจงการงานให้ดี	ง. ดำเนินชีวิตตามปกติ

คำตอบ : ก

๕๐. ผู้รักษายูโบสถศีล ย่อมได้รับอานิสงส์อย่างไร ?

ก. บังเกิดในสวรรค์	ข. มีความสุข
ค. ปลอดภัยในชีวิต	ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

เฉลยวิชาอุโบสถศีล ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ข	11. ก	21. ก	31. ก	41. ก
2. ง	12. ก	22. ข	32. ก	42. ง
3. ง	13. ง	23. ก	33. ง	43. ก
4. ค	14. ข	24. ข	34. ก	44. ก
5. ง	15. ค	25. ก	35. ค	45. ก
6. ก	16. ง	26. ค	36. ง	46. ค
7. ง	17. ก	27. ข	37. ง	47. ข
8. ก	18. ง	28. ก	38. ก	48. ก
9. ก	19. ก	29. ข	39. ง	49. ก
10. ก	20. ก	30. ก	40. ค	50. ง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. คำว่า สู้ทั้งหลาย หมายถึงใคร ?

ก. พุทธบริษัท

ข. สัตว์โลก

ค. กุฎีหัตถ์

ง. ภิกษุสงฆ์

คำตอบ : ก

๒. คำว่า คนเขลา หมายถึงใคร ?

ก. คนไร้การศึกษา

ข. คนไร้จรรยา

ค. คนไร้มารยาท

ง. คนไร้พิจารณา

คำตอบ : ง

๓. คำว่า หมกอยู่ หมายถึงอาการเช่นใด ?

ก. ติดในสิ่งล่อใจ

ข. เพลิดเพลินในสิ่งอันให้โทษ

ค. หลงในสิ่งอันอาจให้โทษ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๔. คำว่า หาซื้อง่ายไม่ มีความหมายตรงกับอะไร ?

ก. ไม่พัวพันในสิ่งล่อใจ

ข. ไม่ปรารถนาเกิดในโลก

ค. ไม่สนใจโลก

ง. ไม่เกี่ยวข้องกับใคร

คำตอบ : ก

๕. พระพุทธเจ้า ทรงชักชวนให้พุทธบริษัทโลกอย่างไร ?

ก. คูให้เห็นคุณและโทษ

ข. คูให้เพลินเพลิน

ค. คูให้สวยงาม

ง. คูให้ตระการตา

คำตอบ : ก

๖. อาการสำรวมจิตตามหลักนิพพิทา คือข้อใด ?

ก. สำรวมอินทรีย์

ข. ปิดใจไม่รับอารมณ์

ค. ปิดตาหูไม่ดูไม่ฟัง

ง. ทำใจมิให้หลงไหล

คำตอบ : ก

๗. กิเลสกำได้ชื่อว่ามาร เพราะเหตุใด ?

ก. ทำให้เศร้าหมอง

ข. ทำให้หลงระเรีง

ค. เป็นเครื่องจูงใจ

ง. ส้างผลาญคุณความดี

คำตอบ : ง

๘. วัตถุประสงค์เป็นบ่วงแห่งมาร เพราะเหตุใด ?

ก. เพราะทำจิตให้เศร้าหมอง

ข. เพราะทำจิตให้เข้มแข็ง

ค. เพราะทำจิตให้อ่อนแอ

ง. เพราะทำจิตให้ลุ่มหลง

คำตอบ : ง

๙. เห็นสังขารว่าไม่เที่ยงแล้วเกิดความเบื่อหน่าย จัดเป็นอะไร ?

ก. ทิฏฐิวิปลลาส

ข. สมถกัมมัฏฐาน

ค. นิพพิทา

ง. วิราคะ

คำตอบ : ก

๑๐. สังขารทั้งปวงล้วนตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ใด ?

ก. ไตรลักษณ์

ข. ไตรสิกขา

ค. ไตรทวาร

ง. ไตรรัตน์

คำตอบ : ก

๑๑. อนิจจลักษณะกำหนดรู้ได้อย่างไร ?

ก. ตั้งอยู่ได้นาน

ข. ตั้งอยู่ได้ชั่วขณะ

ค. ตั้งอยู่ในสภาพเดิม

ง. ตั้งอยู่ในอำนาจ

คำตอบ : ข

๑๒. คนมองไม่เห็นอนิจจลักษณะของสังขาร เพราะอะไรปิดบังไว้ ?

ก. ความสุข

ข. ความทุกข์

ค. ความสืบทอด

ง. โลกธรรม

คำตอบ : ค

๑๓. ทุกขตา หมายถึงอะไร ?

ก. ความหน่ายในสังขาร

ข. ความทนได้ยาก

ค. ความทนอยู่ไม่ได้

ง. ความไม่อยู่ในอำนาจ

คำตอบ : ข

๑๔. พยาธิทุกข์ คือข้อใด ?

ก. ความเจ็บไข้

ข. ความเศร้าโศก

ค. ความคับแค้นใจ

ง. ความหิวกระหาย

คำตอบ : ก

๑๕. ทุกข์เพราะผลกรรม จัดเป็นทุกข์ประเภทใด ?

ก. สภาวะทุกข์

ข. ปกิณณกทุกข์

ค. สันตปาทุกข์

ง. วิปากทุกข์

คำตอบ : ง

๑๖. อาหารปริเยณฺฐิทุกข์ คือข้อใด ?

ก. ทุกข์เพราะเจ็บไข้

ข. ทุกข์เพราะหิวกระหาย

ค. ทุกข์เพราะหาเลี้ยงชีวิต

ง. ทุกข์เพราะทะเลาะวิวาท

คำตอบ : ค

๑๗. ถูกปลดจากตำแหน่ง จัดเป็นทุกข์ประเภทใด ?

ก. สันตปาทุกข์

ข. วิปากทุกข์

ค. สหคตทุกข์

ง. วิวาทมูลกทุกข์

คำตอบ : ค

๑๘. ความเป็นอนัตตาแห่งสังขาร พึงกำหนดรู้ด้วยอาการอย่างไร ?

ก. เป็นสภาพว่างเปล่า

ข. เป็นของๆ เรา

ค. เป็นตัวของเรา

ง. เป็นกลุ่มก้อน

คำตอบ : ก

๑๙. เพราะอะไรปิดบังไว้ จึงไม่เห็นสังขารเป็นอนัตตา ?

ก. สันตติ

ข. อิริยาบถ

ค. ฆนัสัญญา

ง. อนิจจัสัญญา

คำตอบ : ค

๒๐. ความเห็นสังขารเป็นอนัตตา มีประโยชน์อย่างไร ?

ก. ละความเห็นแก่ตัว

ข. ละความทุกข์

ค. ละความกำหนัด

ง. ละความถือมั่น

คำตอบ : ง

๒๑. การเห็นอนัตตาต้องมีอะไรกำกับ จึงจะไม่เป็นมิจฉาทิฐิ ?

ก. สติ สัมปชัญญะ

ข. อนิจจสัญญา

ค. โยนิโสมนสิการ

ง. นิพพิทาญาณ

คำตอบ : ค

๒๒. เมื่อเกิดความหน่ายในสังขาร มีผลอย่างไร ?

ก. ทำให้สงบ

ข. ทำให้หลุดพ้น

ค. ทำให้ท้อแท้

ง. ทำให้สิ้นกำหนัด

คำตอบ : ง

๒๓. ความคิดพันห่วงใยในอารมณ์อันเป็นที่รัก เรียกว่าอะไร ?

ก. ความอาลัย

ข. ความอยาก

ค. ความเมา

ง. ความระหายนะ

คำตอบ : ก

๒๔. ชื่อว่า ธรรมยังความเมาให้สร่าง นั้น ได้แก่เมาอะไร ?

ก. เมาอายุ วย ยศ

ข. เมากิเลส ตัณหา ราคะ

ค. เมาสุราเมรัย

ง. เมาสิ่งเสพติดให้โทษ

คำตอบ : ก

๒๕. ข้อว่า นำเสียดซึ่งความระหาย หมายความว่าอย่างไร ?

ก. กำจัดความหิวได้

ข. กำจัดตัณหาเสียได้

ค. กำจัดความยากจนได้

ง. กำจัดความทุกข์ร้อนได้

คำตอบ : ข

๒๖. เพราะสิ้นกำหนดแล้ว จิตย่อมหลุดพ้นจากอะไร ?

ก. ราคะ

ข. ตัณหา

ค. อาสวะ

ง. อุปาทาน

คำตอบ : ค

๒๗. อวิชชาสวะ ได้แก่ข้อใด ?

ก. ราคะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. โลภะ

คำตอบ : ค

๒๘. ถือความศักดิ์สิทธิ์ให้บริสุทธิ์จึงจกสามทาง สงเคราะห์เข้าในอาสวะใด ?

ก. กามาสวะ

ข. ภวาสวะ

ค. อวิชชาสวะ

ง. ผลาสวะ

คำตอบ : ค

๒๙. จิตหลุดพ้นจากกามตัณหา ข้อว่าหลุดพ้นจากอาสวะใด ?

ก. กามาสวะ

ข. ภวาสวะ

ค. อวิชชาสวะ

ง. ผลาสวะ

คำตอบ : ก

๓๐. วิสุทธิคือความหมดจด ใครบันดาลให้ได้ ?

ก. พระเจ้า

ข. เทพเจ้า

ค. ตนเอง

ง. โหราจารย์

คำตอบ : ค

๓๑. เล็งเห็นสังขารว่าเป็นทุกข์ จัดเป็นญาณอะไร ?

ก. อุทยัพพญาณ

ข. ภังคญาณ

ค. อาทีนวญาณ

ง. นิพพิทาญาณ

คำตอบ : ค

๓๒. ข้อใด จัดเข้าในจิตตวิสุทธิ ?

ก. เจริญชอบ

ข. พยายามชอบ

ค. การงานชอบ

ง. เลี้ยงชีวิตชอบ

คำตอบ : ข

๓๓. ข้อใด จัดเป็นศีลวิสุทธิ ?

ก. ดำริชอบ

ข. พยายามชอบ

ค. การงานชอบ

ง. ระลึกรชอบ

คำตอบ : ค

๓๔. ข้อใด จัดเป็นสัมமாகัมมันตะ ?

ก. ค้ำมนุษย์

ข. ค้ำประเวณี

ค. ขายประกัน

ง. ขายของมีนเมา

คำตอบ : ค

๓๕. ข้อใด จัดเป็นสันติภายใน ?

ก. สงบกาย

ข. สงบวาจา

ค. สงบใจ

ง. สงบสุข

คำตอบ : ค

๓๖. อะไรจัดเป็นโลกามิส ในเรื่องสันติ ?

ก. จันท์ ๕

ข. กามคุณ ๕

ค. กิเลสสาม

ง. กามฉันทะ

คำตอบ : ข

๓๗. เมื่อหน้ายสังขาร ย่อมเกิดอะไรขึ้น ?

ก. ไม่หลง

ข. ลึ้นกำหนด

ค. ไม่ฟุ้งซ่าน

ง. ลึ้นกิเลส

คำตอบ : ข

๓๘. นิพพาน แปลว่าอะไร ?

ก. ดับ

ข. ปฏิสนธิ

ค. จุติ

ง. อंतरธาน

คำตอบ : ก

๓๙. คำว่า มีลูกศรอันถอนแล้ว เป็นคุณบทของใคร ?

ก. พระโศดาบัน

ข. พระสกทาคามี

ค. พระอนาคามี

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ง

๔๐. คำว่า คุณไฟลีนเชื่อแล้วยอมดับไปเอง กล่าวถึงเรื่องใด ?

ก. ฌาน

ข. สมาบัติ

ค. อภิญญา

ง. นิพพาน

คำตอบ : ง

๔๑. ผู้เห็นภัยในความประมาท เชื่อว่าปฏิบัติใกล้ต่ออะไร ?

ก. สวรรค์

ข. พรหมโลก

ค. นิพพาน

ง. เทวโลก

คำตอบ : ค

๔๒. การบรรลุนิพพาน มีผลอย่างไร ?

ก. เป็นสุขอย่างยิ่ง

ข. รื่นรมย์อย่างยิ่ง

ค. เพลิดเพลินอย่างยิ่ง

ง. ยินดีอย่างยิ่ง

คำตอบ : ก

๔๓. ข้อใด เป็นความหมายของสมถกัมมัฏฐาน ?

ก. วิธีทำให้รู้แจ้ง

ข. วิธีตัดกิเลส

ค. วิธีทำใจให้สงบ

ง. วิธีกำจัดความมืด

คำตอบ : ค

๔๔. จิตที่เป็นสมาธิ มีลักษณะอย่างไร ?

ก. มีอารมณ์เดียว

ข. ปราศจากความรู้สึก

ค. ปราศจากกิเลส

ง. มีความเห็นแจ้ง

คำตอบ : ก

๔๕. ผู้เจริญกายคตาสติกัมมัฏฐาน ควรกำหนดอะไรเป็นอารมณ์ ?

ก. ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง

ข. รูป เวทนา สัญญา สังขาร

ค. กาย เวทนา จิต ธรรม

ง. ดิน น้ำ ลม ไฟ

คำตอบ : ก

๔๖. เมตตากัมมัฏฐานเหมาะแก่ใคร ?

ก. คนมักโกรธ

ข. คนรักสวยรักงาม

ค. คนมักสงสัย

ง. คนมักง่วงนอน

คำตอบ : ก

๔๗. การเจริญอสุภกัมมัฏฐาน เพื่อประโยชน์อย่างไร ?

ก. ไม่หลงติด

ข. ไม่มีเวรภัย

ค. ไม่ทุจริต

ง. มีความอดทน

คำตอบ : ก

๔๘. ปัญญาที่เห็นแจ้งชัดในอารมณ์ เรียกว่าอะไร ?

ก. สมณะ

ข. วิปัสสนูปกิเลส

ค. วิปัสสนา

ง. วิปัสสลาต

คำตอบ : ค

๔๙. อะไรเป็นผลของการปฏิบัติวิปัสสนา ?

ก. ความบริสุทธิ์แห่งจิต

ข. ความบริสุทธิ์ของความเห็น

ค. ความบริสุทธิ์ของปัญญา

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๕๐. ประโยชน์สูงสุดของการเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน คืออะไร ?

ก. พ้นจากสังสารทุกข์

ข. กำจัดพยาบาท

ค. กำจัดความสงสัย

ง. กำจัดกามฉันทะ

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ข	21. ก	31. ก	41. ก
2. ง	12. ค	22. ง	32. ข	42. ก
3. ง	13. ข	23. ก	33. ค	43. ค
4. ก	14. ก	24. ก	34. ค	44. ก
5. ก	15. ง	25. ข	35. ค	45. ก
6. ก	16. ค	26. ค	36. ข	46. ก
7. ง	17. ค	27. ค	37. ข	47. ก
8. ง	18. ก	28. ค	38. ก	48. ค
9. ค	19. ค	29. ก	39. ง	49. ง
10. ก	20. ง	30. ค	40. ง	50. ก

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. การตรวจคู่อันยิ่งใหญ่ก่อนเสด็จอุบัติเป็นมนุษย์ของพระมหาสัตว์
ตรงกับข้อใด ?

ก. ปัญจโกลาหล

ข. ปัญจขันธ์

ค. ปัญจมหาวริจาต

ง. ปัญจมหาวิโลกนะ

คำตอบ : ง

๒. พระนามใด มีความหมายว่า พระผู้มีฉัฬพรณรังสีแผ่ชานออกจาก
พระวรกาย ?

ก. พระสิทธัตถะ

ข. พระอังกีรส

ค. พระโคตม

ง. พระชินสีห์

คำตอบ : ข

๓. ใครมิใช่สหชาติกับเจ้าชายสิทธัตถะ ?

ก. อานนท์

ข. อุบาลี

ค. กาฬุทายี

ง. พิมพา

คำตอบ : ข

๔. พระวาจาว่า เราเป็นผู้เลิศ เป็นผู้เจริญ เป็นผู้ประเสริฐสุดในโลก เรียกว่าอะไร ?

ก. สัจจวาจา

ข. มธูรวาจา

ค. ปิยวาจา

ง. อาสภิวาจา

คำตอบ : ง

๕. ต้นไม้ที่พระพุทธเจ้าประทับนั่งในวันตรัสรู้ ชื่อว่าอะไร ?

ก. อัสสตัดพถกษ์

ข. ราชายตนพถกษ์

ค. อชปาลนิโครธ

ง. มุจลินท์

คำตอบ : ก

๖. ข้อปฏิบัติทางสายกลาง หมายถึงอะไร ?

ก. อริยสัจ ๔

ข. โภชนงค์ ๗

ค. มรรค ๘

ง. อนุปัปพวิหาร ๕

คำตอบ : ค

๗. ใครเป็นผู้ถวายผ้าสังคิวรรณ ?

ก. ตปุสสะ

ข. ปุกกุสะ

ค. ภัลลิกะ

ง. จุนทะ

คำตอบ : ข

๘. ในปฐมยาม พระพุทธเจ้าทรงบรรลुธรรมอะไร ?

ก. ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ

ข. จุตูปปาตญาณ

ค. อาสวกขญาณ

ง. ทศพลญาณ

คำตอบ : ก

๑๔. พระพุทธเจ้าประดิษฐานพระพุทธศาสนา ครั้งแรกที่ไหน ?

ก. แคว้นกาสิ

ข. แคว้นวัชชี

ค. แคว้นมัลละ

ง. แคว้นมคธ

คำตอบ : ง

๑๕. คำสอนที่เป็นหลักการของพระพุทธศาสนา คือข้อใด ?

ก. เว้นข้อห้าม

ข. ทำตามพุทธานุญาต

ค. ความไม่เบียดเบียน

ง. โอวาทปาฏิโมกข์

คำตอบ : ง

๑๖. พระพุทธเจ้าตรัสชมเมืองใดว่า ปลุกสร้างได้เป็นระเบียบ ?

ก. ปาฐลีบุตร

ข. สาวตถี

ค. พาราณสี

ง. กุสินารา

คำตอบ : ก

๑๗. อนุப்புพิกถาและอริยสัจ ๔ ทรงแสดงแก่ใคร ?

ก. ปัญจวัคคีย์

ข. ยสกุณฑบุตร

ค. ชฎิล ๓ พี่น้อง

ง. พระสารีบุตร

คำตอบ : ข

๑๘. ที่บ้านกัณฐคามพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมข้อใดมากที่สุด ?

ก. ไตรลักษณ์

ข. ไตรสิกขา

ค. ไตรรัตน์

ง. ไตรภูมิ

คำตอบ : ข

๑๘. ข้อใด เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคราวเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ ?

ก. ฝนโบกขรพรรษตก

ข. แสดงธรรมโปรดพระมารดา

ค. กาฬทายีอำมาตย์บวช

ง. พระเจ้าพิมพิสารเข้าเฝ้า

คำตอบ : ก

๑๙. ศาลาโนทยาน เป็นสถานที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงอะไร ?

ก. ปฐมเทศนา

ข. ยมกปาฏิหาริย์

ค. ปัจฉิมโอวาท

ง. โอวาทปาฏิโมกข์

คำตอบ : ค

๒๐. เรื่องที่กล่าวถึงการรักษากายวาจาให้เรียบร้อย ชื่อว่าอะไร ?

ก. ทานกถา

ข. สीलกถา

ค. สักกกถา

ง. กามาทีนวกถา

คำตอบ : ข

๒๑. ข้อใด เรียกว่าปฏิจจกฏายการณั ?

ก. ทรงย้อนถามแล้วจึงแก้ปัญหา

ข. ทรงแยกปัญหาแก้ทีละข้อ

ค. ทรงแก้ปัญหานั้นโดยส่วนเดียว

ง. ทรงระงับไม่แก้ปัญหานั้น

คำตอบ : ก

๒๒. การนี้ถึง ชรา พยาธิและมรณะ เป็นเหตุให้บรรเทาอะไร ?

ก. อกุศลวิตก ๓

ข. ความเมา ๓

ค. ตัณหา ๓

ง. อกุศลมูล ๓

คำตอบ : ข

๒๔. ตามลัทธิพราหมณ์ เชื่อว่าผู้ไม่มีบุตร จะมีคติเป็นอย่างไร

ก. ตายแล้วสูญ

ข. ตายแล้วตกนรก

ค. ตายแล้วเกิดในสุคติ

ง. มีคติไม่แน่นอน

คำตอบ : ข

๒๕. บุคคลใด จัดเป็นทิศเบื้องหน้า ?

ก. บิดา มารดา

ข. ครู อาจารย์

ค. บุตร ภรรยา

ง. มิตร สหาย

คำตอบ : ก

๒๖. หัวข้อธรรมที่พระสารีบุตรสนทนากับพระปุลณมณฑานีบุตร ที่เมืองสาวัตถี ว่าด้วยเรื่องอะไร ?

ก. จันท์ ๕

ข. อินทรีย์ ๕

ค. วิสุทธิ ๗

ง. มรรค ๘

คำตอบ : ค

๒๗. พระนางปชาบดีโคตมี อุปสมบทเป็นภิกษุณีด้วยวิธีใด ?

ก. อุบัติจิตตุดทกรรม

ข. รับครุธรรม ๘

ค. ตีสรณคมนุปสัมปทา

ง. รับโอวาท ๓

คำตอบ : ข

๒๘. ใครได้รับการอุปสมบทเพราะอานิสงส์ของการถวายข้าวเพียงทัพพีเดียว ?

ก. พระราชนิ

ข. พระพาหิยะ

ค. พระวักกलि

ง. พระพากุลละ

คำตอบ : ก

๒๕. บรืวารมากเพราะน้ำใจมี เป็นคุณสมบัติของพระสาวกรูปใด ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ

ข. พระอานนท์

ค. พระอุรุเวลกัสสปะ

ง. พระสารีบุตร

คำตอบ : ก

๓๐. เพื่อนดีมีหนึ่งถึงจะน้อย ดีกว่าร้อยเพื่อนกิดริษยา คือใคร ?

ก. ตปุสสะ ภัลลิกะ

ข. ภัททิยะ อนุรุทธะ

ค. อัสสชิ อุปติสสะ

ง. อุปติสสะ โกลิตะ

คำตอบ : ง

๓๑. โกลิตปริพาชกฟังธรรมจากใคร จึงได้ดวงตาเห็นธรรม ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระอัสสชิ

ค. อุปติสสปริพาชก

ง. ทิมนขปริพาชก

คำตอบ : ก

๓๒. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระสาวกรูปใดว่า มีธรรมเป็นเครื่องอยู่เสมอ
ด้วยพระองค์ ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ

ข. พระอานนท์

ค. พระมหากัสสปะ

ง. พระอุบาลี

คำตอบ : ก

๓๓. พระสาวกรูปใด ได้รับเอตทัคคะทำตระกูลให้เลื่อมใส ?

ก. พระกาฬทายี

ข. พระโสภิตะ

ค. พระพากุลละ

ง. พระรัฐบาล

คำตอบ : ก

๓๔. พระสาวกผู้ใด สนทนาเรื่องการตายของพระเจ้าพิมพิสาร ?

ก. พระอัสสชิ พระอนุรุทธะ

ข. พระอนนทฺ์ พระอุบาลี

ค. พระสารีบุตร พระยมกะ

ง. พระยสสะ พระโมคคัลลานะ

คำตอบ : ก

๓๕. ปิงคิยามาณพ ไม่หลุดพ้นจากอาสวกิเลสในขณะที่ฟังธรรม เพราะเหตุใด ?

ก. คิดถึงการทำงาน

ข. คิดถึงคนรัก

ค. คิดถึงอาจารย์

ง. คิดสงสัยในธรรม

คำตอบ : ก

๓๖. โลกมีอะไรผูกพันไว้ พระพุทธเจ้าตรัสตอบอย่างไร ?

ก. ความเพลิดเพลิน

ข. ความทะยานอยาก

ค. ความยินดีในกาม

ง. ความไม่รู้ร้อยัสัจ

คำตอบ : ก

๓๗. พระเทวทัตไม่ได้รับรรลุมรรคผล เพราะสาเหตุใด ?

ก. ถือตัวว่าเป็นกษัตริย์

ข. ถูกลาภสักการะครอบงำ

ค. ไม่ได้บวชด้วยศรัทธา

ง. มีปัญญาดี้อยกว่าคนอื่น

คำตอบ : ข

๓๘. พระอนนทฺ์ได้รับรรลุโศดาปัตติผล เพราะฟังธรรมจากใคร ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ

ข. พระสารีบุตร

ค. พระปุลณณมันตานีบุตร

ง. พระอัสสชิ

คำตอบ : ก

๓๕. มหาสันนิบาตแห่งพระอริยสาวก เป็นเหตุให้เกิดอะไร ?

ก. ชัมมจักกัปปวัตตนสูตร

ข. อนัตตลักขณสูตร

ค. อาทิตตปริยายสูตร

ง. โอวาทปาฏิโมกข์

คำตอบ : ง

๔๐. คัมภีร์กษยธรรม ธรรมเป็นที่ลึกลงไปแห่งคัมภีร์ ไหน ?

ก. ถัสสุกรขาทา

ข. อธิสยตนมฤคทายวัน

ค. วัตเวฬวัน

ง. กัลลวาลมุตตคาม

คำตอบ : ง

๔๑. มหาปเทศ ๔ พระพุทธเจ้าทรงแสดง ณ สถานที่ใด ?

ก. อานันทเจดีย์

ข. ปาวาลเจดีย์

ค. อจลเจดีย์

ง. ปาสาณเจดีย์

คำตอบ : ก

๔๒. สังฆเนยยสถานทั้ง ๔ แห่ง จัดเป็นเจดีย์ประเภทใด ?

ก. ธาตุเจดีย์

ข. บริโภคเจดีย์

ค. ธรรมเจดีย์

ง. อุทเทสิกเจดีย์

คำตอบ : ข

๔๓. อุทเทสิกเจดีย์ หมายถึงข้อใด ?

ก. พระพุทธรูป

ข. พระบรมสารีริกธาตุ

ค. พระพุทธรูปริหาร

ง. พระไตรปิฎก

คำตอบ : ก

๔๔. สถานที่ทรงพิจารณาอภิธรรมปิฎก ซึ่งเทวดานิรมิต เรียกว่าอะไร ?

ก. อนิมิสเจดีย์

ข. รัตนฆรเจดีย์

ค. รัตนจงกรมเจดีย์

ง. บริโศกเจดีย์

คำตอบ : ข

๔๕. ธรรมและวินัยที่เราแสดงแล้ว จักเป็นศาสดาแห่งท่านทั้งหลาย

พระศาสดาตรัสแก่ใคร ?

ก. พระอนุรุทธะ

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระอุบาลี

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ง

๔๖. พระพุทธโอวาททั้งปวงที่ทรงประทานแล้ว ประมวลลงเป็นหนึ่งเดียว

คืออะไร ?

ก. ความไม่ประมาท

ข. ทางสายกลาง

ค. ดวงตาเห็นธรรม

ง. ความกตัญญู

คำตอบ : ก

๔๗. ผิวกายพระตถาคต ผ่องใสยิ่งนักในกาลใด ?

ก. วันประสูติ

ข. วันแสดงปฐมเทศนา

ค. วันแสดงยมกปาฏิหาริย์

ง. วันตรัสรู้และปรินิพพาน

คำตอบ : ง

๔๘. สังคายนาคั้งใด มีการจารึกคำสอนลงในใบลาน ?

ก. ครั้งที่ ๒

ข. ครั้งที่ ๓

ค. ครั้งที่ ๔

ง. ครั้งที่ ๕

คำตอบ : ง

๔๙. ใครเป็นอัครศาสนูปถัมภก คราวทำตติยสังคายนา ?

ก. พระเจ้าอชาตศัตรู

ข. พระเจ้าอโศกมหาราช

ค. พระเจ้ากาลาโศกราช

ง. พระเจ้าเทวานัมปิยติสสะ

คำตอบ : ข

๕๐. อันตรธานใด เป็นชั้นแรกแห่งความเสื่อมในพระพุทธศาสนา ?

ก. ปริยัติอันตรธาน

ข. ปฏิบัติอันตรธาน

ค. ปฏิเวธอันตรธาน

ง. ลिंगอันตรธาน

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาพุทธศานุกรุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ง	11. ค	21. ข	31. ค	41. ก
2. ข	12. ข	22. ก	32. ค	42. ข
3. ข	13. ก	23. ข	33. ก	43. ก
4. ง	14. ง	24. ข	34. ค	44. ข
5. ก	15. ง	25. ก	35. ค	45. ง
6. ค	16. ก	26. ค	36. ก	46. ก
7. ข	17. ข	27. ข	37. ข	47. ง
8. ก	18. ข	28. ก	38. ค	48. ง
9. ข	19. ก	29. ค	39. ง	49. ข
10. ง	20. ค	30. ง	40. ง	50. ก

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องใด ?

ก. กรรมลิขิต

ข. พรหมลิขิต

ค. ฟ้าลิขิต

ง. ดวงลิขิต

คำตอบ : ก

๒. ผลของการกระทำ เรียกว่าอะไร ?

ก. บุญกรรม

ข. เวรกรรม

ค. วิบากกรรม

ง. เจตนากรรม

คำตอบ : ค

๓. พระพุทธศาสนากล่าวว่า สรรพสัตว์ล้วนตกอยู่ภายใต้อำนาจของอะไร ?

ก. กิเลส

ข. กรรม

ค. ดวงชะตา

ง. เทพเจ้า

คำตอบ : ข

๔. กรรมบถ แปลว่าอะไร ?

ก. ทางทำกรรม

ข. ผลของกรรม

ค. การทำกรรม

ง. การชดใช้กรรม

คำตอบ : ก

๕. ข้อใด เป็นความหมายของกุศลกรรมบถ ?

ก. ทางแห่งความดี

ข. ทางแห่งกรรม

ค. ทางแห่งอบาย

ง. ทางก้าวหน้า

คำตอบ : ก

๖. การกระทำพร้อมทั้งเจตนา เรียกว่าอะไร ?

ก. กรรมบถ

ข. กรรมวิบาก

ค. กรรมกิเลส

ง. กรรมลิขิต

คำตอบ : ก

๗. มโนกรรม หมายถึงอะไร ?

ก. การกระทำทางกาย

ข. การกระทำทางวาจา

ค. การกระทำทางใจ

ง. การกระทำทุกวิถีทาง

คำตอบ : ค

๘. กามเมสุมิจฉจาร จะสำเร็จความเป็นกรรมบถทางทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิทวาร

ค. มโนทวาร

ง. ไตรทวาร

คำตอบ : ก

๙. ข้อใด เป็นวจีกรรมอย่างเดียว ?

ก. อภิชฌา

ข. พยาบาท

ค. มิจฉาทิฏฐิ

ง. สัมผัสปปลาปะ

คำตอบ : ง

๑๐. มโนกรรม เกิดได้ทางทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิตวาร

ค. มโนทวาร

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๑๑. พยาบาทปองร้ายเขา จัดเป็นกรรมชนิดใด ?

ก. กายกรรม

ข. วจกรรม

ค. มโนกรรม

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๑๒. ข้อใด เป็นทั้งอกุศลกรรมบถ และอกุศลมูล ?

ก. พยาบาท

ข. ปาณาติบาต

ค. มุสาวาท

ง. สัมผัสปลาปะ

คำตอบ : ก

๑๓. วจกรรมใด มีทุกขเวทนาอย่างเดียว ?

ก. มุสาวาท

ข. ปิสุณวาจา

ค. ผรุสวาจา

ง. สัมผัสปลาปะ

คำตอบ : ค

๑๔. ข้อใด เป็นอารมณ์ของพยาบาท ?

ก. มนุษย์

ข. เปเรต

ค. เทวดา

ง. พรหม

คำตอบ : ก

๑๕. กายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ โดยสภาวะธรรมได้แก่อะไร ?

ก. เจตนา

ข. โภกฐาสะ

ค. อารมณฺ์

ง. เวทนา

คำตอบ : ก

๑๖. อกุศลมูลใด มีอยู่ในอกุศลกรรมทุกข้อ ?

ก. โลภะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๑๗. ปาณาติบาต เกิดขึ้นจากอกุศลมูลใด ?

ก. โทสะ โมหะ

ข. โลภะ โทสะ

ค. โลภะ โมหะ

ง. โลภะ โทสะ โมหะ

คำตอบ : ก

๑๘. ข้อใด จัดเป็นมิจนาคิฎฐิ ?

ก. ทำดีมีความสุข

ข. ทำชั่วได้ความทุกข์

ค. ทำบุญได้บาป

ง. ทำบาปเกิดในอบาย

คำตอบ : ค

๑๙. รูปชีวิตินทรีย์ เป็นธรรมชาติทำให้สิ่งใดมีชีวิตอยู่ได้ ?

ก. รูป

ข. เวทนา

ค. สัญญา

ง. สังขาร

คำตอบ : ก

๒๐. เมื่อรูปชีวิตินทรีย์ขาด ทำให้สิ่งใดขาดไปด้วย ?

ก. เวทนา

ข. สัญญา

ค. สังขาร

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๒๑. คำว่า ปาณะ ในปาณาติบาต โดยสมมติจะ ได้แก่อะไร ?

ก. สัตว์

ข. รูปชีวิตินทรีย์

ค. อรูปชีวิตินทรีย์

ง. นามธรรม

คำตอบ : ก

๒๒. ข้อใด จัดเป็นองค์ของปาณาติบาต ?

ก. จิตคิดจะฆ่า

ข. จิตคิดจะลัก

ค. จิตคิดจะเสพ

ง. จิตคิดจะพูดต่อเสียด

คำตอบ : ก

๒๓. สั่งให้คนอื่นฆ่าสัตว์ เป็นกายกรรมเกิดขึ้นทางทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิตวาร

ค. มโนทวาร

ง. ไตรทวาร

คำตอบ : ข

๒๔. คำว่า อทินนะ ในอทินนาทาน หมายถึงอะไร ?

ก. ของที่เจ้าของหวงแหน

ข. ของที่เจ้าของแบ่งให้

ค. ของที่ไม่มีเจ้าของ

ง. ของที่เจ้าของทิ้งแล้ว

คำตอบ : ก

๒๕. เกมสุมิฉณาจารย์อาศัยอะไร จึงจะสำเร็จเป็นกรรมบถได้ ?

ก. สัมผัสทางกาย

ข. สัมผัสทางใจ

ค. สัมผัสทางวัตถุ

ง. สัมผัสทางใน

คำตอบ : ก

๒๖. ตำนวนใด มีความหมายตรงกับเกมสุมิฉณาจารย์ ?

ก. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

ข. น้ำนิ่งไหลลึก

ค. จับปลาสองมือ

ง. น้ำขึ้นให้รีบตัก

คำตอบ : ค

๒๗. องค์แห่งมุตาวาทข้อใด เป็นเหตุให้ถึงความเป็นกรรมบถ ?

ก. เรื่องไม่จริง

ข. จิตคิดจะพูดให้ผิด

ค. พยายามจะพูด

ง. คนอื่นเข้าใจเรื่องนั้น

คำตอบ : ง

๒๘. กรรมที่ส่งผลในปฏิสนธิกาล ตรงกับข้อใด ?

ก. เกิดเป็นมนุษย์

ข. เกิดเป็นกษัตริย์นักรบ

ค. เกิดเป็นหัวหน้าเทวดา

ง. เกิดเป็นผู้หญิงสวยงาม

คำตอบ : ก

๒๙. กรรมที่ส่งผลในปัตติกาล หมายถึงให้ผลในกาลใด ?

ก. อดีตกาล

ข. อนาคตกาล

ค. ปัจจุบันกาล

ง. ไม่กำหนดกาล

คำตอบ : ค

๓๐. กายกรรม ๓ จะสำเร็จความเป็นกรรมบถได้เพราะอะไร ?

ก. เจตนา

ข. อารมณ์

ค. เวทนา

ง. มูลเหตุ

คำตอบ : ก

๓๑. ข้อใด เป็นสัมปปปลาปะที่ถึงความเป็นกรรมบถ ?

ก. เชื่อเรื่องไร้สาระว่าเป็นจริง

ข. เชื่อเรื่องไร้สาระว่าไม่จริง

ค. เชื่อเรื่องไร้สาระว่าไม่ถูกต้อง

ง. เชื่อเรื่องไร้สาระว่าไม่มีเหตุผล

คำตอบ : ก

๓๒. เจตนาเป็นเหตุละโมบ อยากได้สิ่งของผู้อื่น เรียกว่าอะไร ?

ก. อภิชณา

ข. พยาบาท

ค. มิจฉาทิฎฐิ

ง. กรรมบถ

คำตอบ : ก

๓๓. ข้อใด เป็นองค์แห่งอภิชณา ?

ก. ของมีเจ้าของ

ข. รู้ว่ามีเจ้าของ

ค. จิตคิดจะลัก

ง. การน้อมมาเพื่อตน

คำตอบ : ง

๓๔. พยาบาทในข้อใด เป็นเพียงกรรมยังไม่ถึงความเป็นกรรมบถ ?

ก. คิดให้พินาศ

ข. คิดให้เสียหาย

ค. คิดปองร้าย

ง. คิดเรื่องโกรธ

คำตอบ : ง

๔๐. คิดว่า ผลของกรรมดีกรรมชั่วไม่มี จัดเป็นมโนกรรมฝ่ายอกุศลเกิดขึ้นทางทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิตวาร

ค. มโนทวาร

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๔๑. อกุศลกรรมบถข้อใด เกิดขึ้นได้ทั้ง ๓ ทวาร ?

ก. ปาณาติบาต

ข. กามะสุมิจฉาจาร

ค. มุสาวาท

ง. อภิชฌา

คำตอบ : ง

๔๒. กรรมบถใด จัดเป็นมโนกรรมฝ่ายกุศล ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อทินนาทาน

ค. อภิชฌา

ง. อพยาบาท

คำตอบ : ง

๔๓. การประพฤติธรรมจริยาและสมจริยา เป็นเหตุได้สวรรค์สมบัติตรงกับข้อใด ?

ก. เกิดเป็นกษัตริย์

ข. เกิดเป็นพราหมณ์

ค. เกิดเป็นแพศย์

ง. เกิดเป็นเทวดา

คำตอบ : ง

๔๔. ข้อใด จัดเป็นธรรมจริยาและสมจริยาทางวาจา ?

ก. เว้นจากปาณาติบาต

ข. เว้นจากอทินนาทาน

ค. เว้นจากกามะสุมิจฉาจาร

ง. เว้นจากสัมผัปปลาปะ

คำตอบ : ง

๔๕. พุทธอภัยคำที่มีหลักฐานและเหตุผล ชื่อว่าประพตติกุศลกรรมบถใด ?

ก. เว้นจากพูดเท็จ

ข. เว้นจากพูดคำหยาบ

ค. เว้นจากพูดต่อสียด

ง. เว้นจากพูดเพื่อเจ้อ

คำตอบ : ง

๔๖. ข้อใด ไม่เป็นรากเหง้าของกุศลกรรมบถ ?

ก. อภิชฌา

ข. อนภิชฌา

ค. อพยาบาท

ง. สัมมาทิฎฐิ

คำตอบ : ก

๔๗. ความปรองดอง เกิดขึ้นได้เพราะประพตติกุศลกรรมบถใด ?

ก. เว้นจากพูดเท็จ

ข. เว้นจากพูดต่อสียด

ค. เว้นจากพูดคำหยาบ

ง. เว้นจากพูดเพื่อเจ้อ

คำตอบ : ข

๔๘. ความเห็นแจ้งอริยสัจ ๔ จัดเป็นกุศลกรรมบถใด ?

ก. อนภิชฌา

ข. อพยาบาท

ค. สัมมาทิฎฐิ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๔๙. ข้อใด เป็นอานิสงส์แห่งกุศลกรรมบถที่นำไปสู่สุคติ ?

ก. เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน

ข. เกิดเป็นมนุษย์

ค. เกิดเป็นเปรต

ง. เกิดเป็นอสุรกาย

คำตอบ : ข

๕๐. ข้อใด เป็นเหตุให้ไปเกิดในพรหมโลก ?

ก. อกุศลกรรมบถ

ข. กุศลกรรมบถ

ค. อกุศลเจตนา

ง. อกุศลมูล

คำตอบ : ข

เฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ค	21. ก	31. ก	41. ง
2. ค	12. ก	22. ก	32. ก	42. ง
3. ข	13. ค	23. ข	33. ง	43. ง
4. ก	14. ก	24. ก	34. ง	44. ง
5. ก	15. ก	25. ก	35. ก	45. ง
6. ก	16. ค	26. ค	36. ง	46. ก
7. ค	17. ก	27. ง	37. ง	47. ข
8. ก	18. ค	28. ก	38. ง	48. ค
9. ง	19. ก	29. ค	39. ง	49. ข
10. ง	20. ง	30. ก	40. ค	50. ข

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

พ.ศ. ๒๕๔๕

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

พ.ศ. ๒๕๔๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕
เป็นปีที่ ๕๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา

พระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๕ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษา

ภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษาภาคบังคับ” หมายความว่า การศึกษาชั้นปีที่หนึ่งถึง
ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมาย ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา
ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
และหมายรวมถึงบุคคลที่เด็กอยู่ด้วยเป็นประจำหรือที่เด็กอยู่รับใช้การงาน

“เด็ก” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่
สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้า ของการศึกษาภาคบังคับแล้ว

“คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า คณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการ
เขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาอยู่ในสังกัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาที่มีอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็กทราบก่อนเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๖ ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา

เมื่อผู้ปกครองร้องขอ ให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

มาตรา ๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานทีนั้น เพื่อตรวจสอบการเข้าเรียนของเด็ก หากพบว่ามิได้เข้าเรียนในสถานศึกษาตามมาตรา ๕ ให้ดำเนินการให้เด็กนั้นได้เข้าเรียนในสถานศึกษานั้น แล้วรายงานให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้เด็กได้เข้าเรียนตามวรรคหนึ่งได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ที่พบเด็ก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการให้เด็กได้เข้าเรียนในสถานศึกษา

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๑ ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ปกครอง มีเด็กซึ่งไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาอาศัยอยู่ด้วย ต้องแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่เด็กมาอาศัยอยู่ เว้นแต่ผู้ปกครองได้อาศัยอยู่ด้วยกับผู้นั้น

การแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ ให้กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา จัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร

และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดตามความจำเป็น เพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ

มาตรา ๑๓ ผู้ปกครองที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ใดโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เด็กมิได้เรียนในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ หรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๗ ให้ระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา ๑๘ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ให้คณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ หรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่แทน

คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และให้สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หรือสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา ๑๕ ให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงให้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับมีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :-

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่จะสอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

**บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการ
จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยสถาบันพระพุทธศาสนา
พ.ศ. ๒๕๔๘**

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยสถาบันพระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๔๘

หลักการ

กำหนดให้สถาบันพระพุทธศาสนามีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน
สำนักศาสนศึกษา และสำนักเรียน

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
บัญญัติให้สถาบันศาสนามีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง ซึ่งสถาบันพระพุทธศาสนาถือเป็นสถาบันศาสนา ดังนั้น เพื่อให้
สถาบันพระพุทธศาสนาสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับนโยบาย
การจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมหาเถรสมาคม
ได้ โดยรัฐจะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถาบันพระพุทธศาสนา
เพื่อให้ผู้เรียนซึ่งเป็นพระภิกษุและสามเณรได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับ
การศึกษาในรูปแบบอื่น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยสถาบันพระพุทธศาสนา
พ.ศ. ๒๕๔๘

กฎกระทรวง

ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยสถาบันพระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“โรงเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

“สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกธรรมหรือพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ตามที่ มหาเถรสมาคมประกาศกำหนด

“สำนักเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม หรือพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ซึ่งเป็นสำนักเรียนในเขต กรุงเทพมหานครและสำนักเรียนคณะจังหวัด ตามที่มหาเถรสมาคมประกาศกำหนด

ข้อ ๒ ให้สถาบันพระพุทธศาสนามีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ พระภิกษุและสามเณรในโรงเรียน สำนักศาสนศึกษา และสำนักเรียน

การจัดตั้ง ยุบ รวม เลิกและการดำเนินการของโรงเรียน สำนักศาสนศึกษา หรือสำนักเรียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาเถรสมาคม ประกาศกำหนด

ข้อ ๓ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา แบ่งเป็นระดับดังต่อไปนี้

(๑) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(๒) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม และการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกบาลี ที่ได้จัดให้แก่พระภิกษุและสามเณรซึ่งมีพื้นฐานความรู้ ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า และได้ศึกษา วิชาสามัญเพิ่มเติม ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดโดยคำแนะนำ ของมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่แบ่งเป็นระดับ ดังต่อไปนี้

(ก) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(ข) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ชั้นเปรียญธรรม ๓ ประโยค เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อ ๔ ให้โรงเรียน สำนักศาสนศึกษา และสำนักเรียน ได้รับการสนับสนุนในด้านวิชาการและเงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษา

ข้อ ๕ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ โรงเรียน สำนักศาสนศึกษา หรือสำนักเรียนตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ส่งเสริม สนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกธรรม และพระปริยัติธรรม แผนกบาลี

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการสำนักศาสนศึกษา และคณะกรรมการสำนักเรียน ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน สำนักศาสนศึกษา และสำนักเรียน แล้วแต่กรณี ให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมหาเถรสมาคม รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของ คณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการสำนักศาสนศึกษา และคณะกรรมการ

สำนักเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบที่มหาเถรสมาคมกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘

อดิษฐ์ โปธารามิก

(นายอดิษฐ์ โปธารามิก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พระราชบัญญัติ
กำหนดวิทยฐานะ
ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา
(ฉบับที่ ๑)
พ.ศ. ๒๕๒๗

พระราชบัญญัติ

กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา

(ฉบับที่ ๑)

พ.ศ. ๒๕๒๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๗

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ วิชาการพระพุทธศาสนา หมายความว่า วิชาการซึ่งจัด
ให้พระภิกษุสามเณรศึกษาตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) หลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลีสนามหลวง
- (๒) หลักสูตรปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิตของสภาการศึกษา
มหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- (๓) หลักสูตรปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิตของมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

มาตรา ๔ ให้ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา

- (๑) ตามหลักสูตรพระปริยัติธรรมและแผนกบาลีสนามหลวง
เปรียญธรรมเก้าประโยค มีวิทยฐานะชั้นเปรียญตรี เรียกว่า
“เปรียญธรรมเก้าประโยค” ใช้อักษรย่อว่า “ป.ธ.๙”
- (๒) ตามหลักสูตรปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิตจากสภาการ
ศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มี
วิทยฐานะชั้นเปรียญตรี เรียกว่า “ศาสนศาสตรบัณฑิต”
ใช้อักษรย่อว่า “ศน.บ.”
- (๓) ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิตจากมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีวิทยฐานะ
ชั้นเปรียญตรี เรียกว่า “พุทธศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ
“พธ.บ.”

มาตรา ๕ นอกจากปริญญาดำเนินการตามมาตรา ๔ พระภิกษุสามเณรซึ่งได้ศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนาอาจได้รับประกาศนียบัตรรับรองความรู้ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์ให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์คณะหนึ่งประกอบด้วยสมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธานกรรมการ แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง นายกสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย สภานายกมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประธานกรรมการสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย อธิการบดีมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิบดีกรมการฝึกหัดครู อธิบดีกรมการศาสนา อธิบดีกรมการศึกษา นอกโรงเรียน อธิบดีกรมวิชาการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นกรรมการ กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

ให้คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์เลือกกรรมการผู้หนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการศาสนาเป็นเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์ และให้กรมการศาสนาทำหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้แต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างวันที่กรรมการซึ่งทรงแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับ

แต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระมาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก หรือ

(๓) สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออก

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ สมเด็จพระสังฆราชอาจทรงแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๙ การประชุมของคณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการผู้หนึ่งเป็นรองประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการผู้หนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ไปนี้

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาวิชาการ พระพุทธศาสนา ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น
- (๒) กำหนดมาตรฐานและให้ความเห็นชอบหลักสูตร วิชาการ พระพุทธศาสนา
- (๓) กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าศึกษา ระยะเวลาการศึกษา การสอบ และเงื่อนไขในการรับ ประิญา หรือประกาศนียบัตร
- (๔) ควบคุมดูแลการจัดการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนา ให้มีการศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นหลัก และป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงพระธรรมวินัยให้ผิดไปจากบาลีในพระไตรปิฎก
- (๕) วินิจฉัยสั่งการเพื่อยับยั้งหรือยุติการดำเนินกิจการที่ขัดต่อ พระธรรมวินัยหรือขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของสถานศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนาตาม พระราชบัญญัตินี้
- (๖) วางระเบียบ และออกข้อบังคับหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ ผู้ใดไม่มีสิทธิใช้ปริญญาหรือประกาศนียบัตร หรือ อักษรย่อปริญญาตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำการเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ

ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒ ให้ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนาตามหลักสูตร พระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลีสนาทมหลวง เปรียญธรรมเก้าประโยค ปริยญาศาสนศาสตรบัณฑิตจากสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือปริยญาพุทธศาสตรบัณฑิตจากมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มี วิทยฐานะชั้นปริญญาตรีตามมาตรา ๔

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประจวบ สุนทราภรณ์
รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:-

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ โดยมีพระภิกษุสามเณร ซึ่งได้ศึกษาและสอบไล่ได้เปรียญเก้าประโยคตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสันามหลวงของคณะสงฆ์ ปริยญาศาสนศาสตร์บัณฑิต ตามหลักสูตรปริยญาศาสนศาสตร์บัณฑิตจากสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือปริยญาพุทธศาสตร์บัณฑิตตามหลักสูตรปริยญา พุทธศาสตร์บัณฑิตของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เทียบชั้นบัณฑิตด้านสังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ฝ้ายอาณาจักร สมควรกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทั้งสามนี้ ให้สูงเท่ากับปริยญาตรีของมหาวิทยาลัยฝ้ายอาณาจักร จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนา
(ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๐

พระราชบัญญัติ

กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนา

(ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐

เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ
กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓ วิชาการพระพุทธศาสนา หมายความว่า วิชาการ
ซึ่งจัดให้พระภิกษุสามเณรศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกธรรม
และแผนกบาลีสถาปนาคณะสงฆ์”

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ
กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ให้ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนาตามหลักสูตร
พระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสถาปนาคณะสงฆ์
เปรียญธรรมเก้าประโยค
มีวิทยฐานะชั้นปริญญาตรี เรียกว่า “เปรียญธรรมเก้าประโยค” ใช้อักษรย่อ
“ป.ธ.๙”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนด
วิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์คณะหนึ่ง

ประกอบด้วยสมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธานกรรมการ แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ อธิบดีกรมการศาสนา อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน อธิบดีกรมวิชาการเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินเจ็ดคนซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมเป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์เลือกกรรมการผู้หนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการศาสนาเป็นเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาคณะสงฆ์ และให้กรมการศาสนาทำ หน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:-

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ก็ เนื่องจากได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้ง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและพระราชบัญญัติจัดตั้ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อดำเนินงานด้านการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิตและพุทธศาสตรบัณฑิตขึ้นโดยเฉพาะแล้ว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติในพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิต และพุทธศาสตรบัณฑิตตลอดจนองค์ประกอบของคณะกรรมการศึกษาของคณะสงฆ์ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยดังกล่าวจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัตินักธรรม

ประวัตินักธรรม

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม หรือที่เรียกกันว่า นักธรรม เกิดขึ้นตามพระดำริของ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เป็นการศึกษาพระธรรมวินัยในภาษาไทย เพื่อให้ภิกษุสามเณรผู้เป็นกำลังสำคัญของพระพุทธศาสนาสามารถศึกษาพระธรรมวินัยได้สะดวกและทั่วถึง อันจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่สัมมาปฏิบัติ ตลอดจนเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างไกลออกไป

การศึกษาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ไทยแต่โบราณมา นิยมศึกษาเป็นภาษาบาลี ที่เรียกว่า การศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ยากสำหรับภิกษุสามเณรทั่วไป จึงปรากฏว่า ภิกษุสามเณรที่มีความรู้ในพระธรรมวินัยอย่างทั่วถึงมีจำนวนน้อย เป็นเหตุให้สังฆมณฑลขาดแคลนภิกษุผู้มีความรู้ความสามารถที่จะช่วยกิจการพระศาสนาทั้งในด้านการศึกษา การปกครอง และการแนะนำสั่งสอนประชาชน ดังนั้น สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส จึงได้ทรงพระดำริวิธีการเล่าเรียนพระธรรมวินัยในภาษาไทยขึ้น สำหรับสอนภิกษุสามเณรวัดบวรนิเวศวิหารเป็นครั้งแรก นับแต่ทรงรับหน้าที่ปกครองวัดบวรนิเวศวิหารเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ เป็นต้นมา โดยทรงกำหนดหลักสูตรการสอนให้ภิกษุสามเณรได้เรียนรู้พระพุทธศาสนา ทั้งด้านหลักธรรม พุทธประวัติ และพระวินัย ตลอดถึงหัดแต่งแก้กระทู้ธรรม

เมื่อทรงเห็นว่า การเรียนการสอนพระธรรมวินัยเป็นภาษาไทยครั้งนี้ได้ผล ทำให้ภิกษุสามเณรมีความรู้กว้างขวางขึ้น เพราะเรียนรู้ได้ไม่ยาก จึงทรงดำริที่จะขยายแนวทางนี้ไปยังภิกษุสามเณรทั่วไปด้วย ประกอบกับใน พ.ศ. ๒๔๔๘ ประเทศไทยเริ่มมีพระราชบัญญัติเกณฑ์ทหาร ซึ่งภิกษุทั้งหมดจะได้รับการยกเว้น ส่วนสามเณรจะยกเว้นให้เฉพาะสามเณรผู้รู้ธรรม ทางราชการได้ขอให้คณะสงฆ์ช่วยกำหนดเกณฑ์ของสามเณรผู้รู้ธรรม สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส จึงทรงกำหนดหลักสูตร องค์สามเณรผู้รู้ธรรม ขึ้นต่อมาได้ทรงปรับปรุงหลักสูตรองค์สามเณรผู้รู้ธรรมนั้นเป็น “องค์นักธรรม” สำหรับภิกษุสามเณรชั้นนวกะ (คือผู้บวชใหม่) ทั่วไป ได้รับพระบรมราชานุมัติ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ และโปรดให้จัดการสอบในส่วนกลางขึ้นเป็นครั้งแรกในเดือนตุลาคมปีเดียวกัน โดยใช้วัดบวรนิเวศวิหาร วัดมหาธาตุ และวัดเบญจมบพิตร เป็นสถานที่สอบ การสอบครั้งแรกนี้ มี ๓ วิชา คือ ธรรมวิภาคในนวโกวาท แต่งความแก้กระทู้ธรรม และแปลภาษามคธเฉพาะท้องถิ่นในอรรถกถาธรรมบท

พ.ศ. ๒๔๕๕ ทรงปรับปรุงหลักสูตรองค์นักธรรมให้เหมาะสมสำหรับภิกษุสามเณรทั่วไปจะเรียนรู้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยแบ่งหลักสูตรเป็น ๒ อย่างคือ **อย่างสามัญ** เรียนวิชาธรรมวิภาค พุทธประวัติ และเรียงความแก้กระทู้ธรรม และ **อย่างวิสามัญ** เพิ่มแปลอรรถกถาธรรมบทมีเก้อรรด บาลีไวยากรณ์และสัมพันธ์ และวินัยบัญญัติที่ต้องสอบทั้งผู้ที่เรียนอย่างสามัญและวิสามัญ

พ.ศ. ๒๔๕๖ ทรงปรับปรุงหลักสูตรองค์นักธรรมอีกครั้งหนึ่ง โดยเพิ่มหลักธรรมหมวดคิหิปฏิบัติเข้าในส่วนของธรรมวิภาคด้วย เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการครองชีวิตฆราวาส หากภิกษุสามเณรรูปนั้น ๆ มีความจำเป็นต้องลาสิกขา

ออกไปด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง เรียกว่า **นักธรรมชั้นตรี** การศึกษาพระธรรมวินัยแบบใหม่นี้ ได้รับความนิยมจากหมู่ภิกษุสามเณรอย่างกว้างขวาง และแพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว เพียง ๒ ปีแรกก็มีภิกษุสามเณรสมัครเข้าสอบสนามหลวงเกือบพันรูป เมื่อทรงเห็นว่าการศึกษานักธรรมอำนวยคุณประโยชน์แก่พระศาสนาและภิกษุสามเณรทั่วไป ในเวลาต่อมา จึงทรงพระดำริขยายการศึกษานักธรรมให้ทั่วถึงแก่ภิกษุทุกระดับ คือ ทรงตั้งหลักสูตรนักธรรมชั้นโท สำหรับภิกษุชั้นมัธยม คือ มีพรรษาเกิน ๕ แต่ไม่ถึง ๑๐ และนักธรรมชั้นเอก สำหรับภิกษุชั้นเณร คือมีพรรษา ๑๐ ขึ้นไป ดังที่เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะสงฆ์สืบมาตราบถึงทุกวันนี้

ต่อมา **พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชินวราลงกรณ** สมเด็จพระสังฆราชเจ้า **วัดราชบพิธฯ** ทรงพิจารณาเห็นว่า การศึกษานักธรรมมิได้เป็นประโยชน์ต่อภิกษุสามเณรเท่านั้น แม้ผู้ที่ยังครองฆราวาสวิสัยก็จะได้รับประโยชน์จากการศึกษานักธรรมด้วย โดยเฉพาะสำหรับเหล่าข้าราชการครู จึงทรงตั้งหลักสูตรนักธรรมสำหรับฆราวาสขึ้น เรียกว่า **“ธรรมศึกษา”** มีครบทั้ง ๓ ชั้น คือ ชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอก ซึ่งมีเนื้อหาเช่นเดียวกันกับหลักสูตร นักธรรมของภิกษุสามเณร เว้นแต่วินัยบัญญัติที่ทรงกำหนดใช้เบญจศีลเบญจธรรมและอุโบสถศีลแทน ได้เปิดสอบธรรมศึกษาตรีครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ และเปิดสอบครบทุกชั้นในเวลาต่อมา มีฆราวาสทั้งหญิงและชายเข้าสอบเป็นจำนวนมาก นับเป็นการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ปัจจุบัน การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมนี้ มี **สมเด็จพระวันรัต (พรหมคุณุตตเถร) วัดบวรนิเวศวิหาร** เป็นแม่กองธรรมสนามหลวง เน้นการพัฒนาศาสนทายาทให้มีคุณภาพ สามารถดำรงพระศาสนาไว้ได้ด้วยดี ทั้งถือว่าเป็น

กิจการของคณะสงฆ์ส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย
มาตั้งแต่ครั้งอดีตถึงปัจจุบัน

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

ทำเนียบแม่กองธรรมสนามหลวง

ทำเนียบแม่กองธรรมสนามหลวง

พุทธศักราช ๒๔๗๑ คณะสงฆ์จัดให้มีการสอบธรรมสนามหลวง
ทั่วราชอาณาจักรเป็นครั้งแรก โดยมีแม่กองธรรมสนามหลวงเป็นผู้ดำเนินการจัดการ
สอบ ตั้งแต่ครั้งนั้นเป็นต้นมา และมีพระเถระที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นแม่กองธรรม
สนามหลวงสืบมาตามลำดับ จำนวน ๗ รูป ดังรายนามต่อไปนี้

- พ.ศ. ๒๔๗๑ **พระศาสนโศภน** (แจ่ม จตุตสโล) วัดมกุฏกษัตริยาราม
ได้รับแต่งตั้งเป็นแม่กองธรรมสนามหลวงทั่วราชอาณาจักร
รูปแรก ดำรงตำแหน่งถึง พ.ศ. ๒๔๘๔
- พ.ศ. ๒๔๘๖ **พระศรีสมโพธิ** (เกษม ภาททรมโฆ บุษยศรี)
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ดำรงตำแหน่งถึง พ.ศ. ๒๔๘๘
แล้วขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตลาสิกขา
- พ.ศ. ๒๔๘๘ **สมเด็จพระพุฒาจารย์** (อาจ อาสโภ)
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ขณะเป็นที่ พระศรีสุธรรมมุณี
ดำรงตำแหน่งถึง พ.ศ. ๒๔๙๑

- พ.ศ. ๒๔๕๑ พระพิมลธรรม (ชอบ อนุจารี) วัดราชภูริบำรุง จังหวัด
ชลบุรี ขณะเป็นที่ พระชลธารมุนี - พระราชสุธี -
พระเทพเมธี - พระธรรมโกศาจารย์ ดำรงตำแหน่งถึง
พ.ศ. ๒๕๐๓
- พ.ศ. ๒๕๐๓ สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (วิน ชุ่มตาโร)
วัดราชผาติการาม ขณะเป็นที่ พระธรรมปาโมกข์ -
พระพรหมมุนี ดำรงตำแหน่งถึง พ.ศ. ๒๕๓๒
- พ.ศ. ๒๕๓๒ พระสุธรรมมาธิบดี (เพิ่ม อภาโค) วัดราชาธิวาส
ขณะเป็นที่ พระธรรมวราภรณ์ ดำรงตำแหน่งถึง
พ.ศ. ๒๕๔๒
- พ.ศ. ๒๕๔๒ สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต)
วัดบวรนิเวศวิหาร ขณะเป็นที่ พระธรรมกวี -
พระพรหมมุนี ถึงปัจจุบัน

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

คณะผู้บริหาร
สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

คณะผู้บริหารสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง
ชุดปัจจุบัน

๑. สมเด็จพระวันรัต
วัดบวรนิเวศวิหาร	แม่กองธรรมสนามหลวง
๒. สมเด็จพระธีรญาณมุนี
วัดเทพศิรินทราวาส	รองแม่กองธรรมสนามหลวง
ฝ่ายนักธรรม
๓. พระธรรมรัตนติกาล
วัดสุทัศนเทพวราราม	รองแม่กองธรรมสนามหลวง
ฝ่ายธรรมศึกษา
๔. พระพรหมเมธาจารย์
วัดบูรณศิริมาตยาราม	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
๕. พระพรหมเมธี
วัดสัมพันธวงศ์	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
๖. พระธรรมวรภรณ์
วัดเครือวัลย์	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
๗. พระธรรมไตรโลกาจารย์
วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง

๘. พระธรรมัชฌมุนี วัดปทุมวนาราม	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
๙. พระธรรมภาวนาวิกรม วัดไตรมิตรวิทยาราม	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
๑๐. พระราชสุทิมงคล วัดมกุฏกษัตริยาราม	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
๑๑. พระราชพิศาลสุธี วัดโพธิการาม จ.ชุมพร	ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง
๑๒. พระพรหมมุนี วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	เลขานุการแม่กองธรรมสนามหลวง รูปที่ ๑
๑๓. พระราชสุนนต์มุนี วัดบวรนิเวศวิหาร	เลขานุการแม่กองธรรมสนามหลวง รูปที่ ๒
๑๔. พระพรหมสิทธิ วัดสระเกศ	ผู้ช่วยเลขานุการ แม่กองธรรมสนามหลวง (๑)
๑๕. พระเทพญาณวิศิษฎ์ วัดปทุมวนาราม	ผู้ช่วยเลขานุการ แม่กองธรรมสนามหลวง (๒)
๑๖. พระเทพเจติยาจารย์ วัดโสมนัสวิหาร	ผู้ช่วยเลขานุการ แม่กองธรรมสนามหลวง (๓)
๑๗. พระราชวิจิตรปฎิภาณ วัดสุทัศน์เทพวราราม	ผู้ช่วยเลขานุการ แม่กองธรรมสนามหลวง (๔)

๑๘. พระราชวิสุทธิญาณ
วัดบวรนิเวศวิหาร	ผู้ช่วยเลขานุการ
แม่กองธรรมสนามหลวง (๕)
๑๙. พระมหานายก
วัดบวรนิเวศวิหาร	ผู้ช่วยเลขานุการ
แม่กองธรรมสนามหลวง (๖)
๒๐. พระสุธีรัตนภรณ์
วัดสุทัศนเทพวราราม	ผู้ช่วยเลขานุการ
แม่กองธรรมสนามหลวง (๗)
๒๑. พระวิสุทธิดณภรณ์
วัดราชาธิวาสวิหาร	ผู้ช่วยเลขานุการ
แม่กองธรรมสนามหลวง (๘)
๒๒. พระชินวงศ์เวที
วัดตรีทศเทพ	ผู้ช่วยเลขานุการ
แม่กองธรรมสนามหลวง (๑๐)
๒๓. พระครูสิริสุตกิจ
วัดสามพระยา	ผู้ช่วยเลขานุการ
แม่กองธรรมสนามหลวง (๑๑)
๒๔. พระครูพิศาลวินัยวาท
วัดบวรนิเวศวิหาร	ผู้ช่วยเลขานุการ
แม่กองธรรมสนามหลวง (๑๒)
๒๕. พระราชสารเวที
วัดสัมพันธวงศ์	เลขานุการ
รองแม่กองธรรมสนามหลวง (๑)
๒๖. พระประสิทธิ์สุตคุณ
วัดสุทัศนเทพวราราม	เลขานุการ
รองแม่กองธรรมสนามหลวง (๓)
๒๗. พระเทพสิทธิโกศล
วัดพลับพลายชัย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานฯ

๒๘. พระเทพญาณกวี
วัดเทพศิรินทราวาส

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานฯ

๒๙. พระราชมนู
วัดเทพศิรินทราวาส

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานฯ

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

**กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง**

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๑. พระธรรมกิตติมุนี เป็นประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดเฉลิมพระเกียรติ (จังหวัดนนทบุรี)
๒. พระเทพมุนี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดไทรมิตรวิทยาราม
๓. พระเทพสิทธิโกศล เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดพลับพลาชัย
๔. พระเทพคุณาภรณ์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดเทวราชกุญชร
๕. พระเทพรัตนากร เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดพนัญเชิง
๖. พระเทพวิสุทธิโมลี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดพระพิเรนทร์
๗. พระราชรัตนมุนี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดพระปฐมเจดีย์ (จังหวัดนครปฐม)

๘. พระราชเวที เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๙. พระราชปัญญาภรณ์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดนางชี
๑๐. พระราชวิสุทธิดิลก เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดสามพระยา
๑๑. พระราชพัฒนโศดม เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดยาง
๑๒. พระราชโสภณ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดราษฎร์บำรุง
๑๓. พระราชปริยัติโมลี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดสุวรรณาราม
๑๔. พระราชดิลก เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดอาวุธวิกสิตาราม
๑๕. พระราชวรมณี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดสังเวชวิศยาราม
๑๖. พระราชวิริยาลังการ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดไร่จิง
๑๗. พระสุธีธรรมานุวัตร เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

๑๘. พระกิตติสารมุนี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดชูจิตธรรมาราม (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)
๑๙. พระสุนทรกิจจาภิวัตน์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดคลองเตยใน
๒๐. พระอมรโมลี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดปทุมวนาราม
๒๑. พระวิสุทธีรพงษ์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดนางชี
๒๒. พระบวรรังษี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดระฆังโฆสิตาราม
๒๓. พระศรีวิสุทธารมณ์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดบรมนิวาส
๒๔. พระสรภานโกศล เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดไทรมิตรวิทยาราม
๒๕. พระเมธีวราภรณ์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดโมลีโลกยาราม
๒๖. พระวิสุทธิพงษ์เมธี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดเศวตฉัตร
๒๗. พระปัญญารัตน์นาร เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วัดสังข์กระจาย

๒๘. พระศรีมุนีวงศ์
วัดธาตุทอง เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๙. พระอุดมธีรคุณ
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓๐. พระสิริวัฒน์นอม
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓๑. พระมหาณรงค์ศักดิ์ จิตติภาณ
วัดใหม่ยายแป้น เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓๒. พระมหาสุประยัตโน ฐมฺมธีโร
วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓๓. พระมหาประจักษ์ เขมกาโม
วัดเทพศิรินทราวาส เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

เจ้าหน้าที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๑. พระราชเมธี
วัดไตรมิตรวิทยาราม	เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
๒. พระนิกรมมุณี
วัดไตรมิตรวิทยาราม	เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
๓. พระวินัยสุธี
วัดธาตุทอง	เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
๔. พระกิตติญาณเมธี
วัดกลาง (จังหวัดลพบุรี)	เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
๕. พระปริยัติธรรมเมธี
วัดบูรณศิริมาตยาราม	เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
๖. พระสิริวัฒน์นอดม
วัดราชบพิศสถิตมหาสีมาราม	เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
๗. พระครูมงคลกิตติธาดา
วัดปทุมวนาราม	เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน

๘. พระครูปัญญาสารสุธี เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดปทุมวนาราม
๙. พระครูวิจิตรธรรมคุณ เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๐. พระครูวิสุทธิศีลวัฒน์ เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดโสมนัสวิหาร
๑๑. พระครูวิมลสรสิทธิ์ เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดปทุมวนาราม
๑๒. พระครูปลัด เฉลิมพล สุขเมธ เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดไตรมิตรวิทยาราม
๑๓. พระครูวินัยธร ตงสะ อติลาโก เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดอาษาสงคราม
๑๔. พระครูวินัยธร อภิญญา อภิญโญ เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๕. พระครูธรรมธร สุรินทร์ วรินทร์ เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๖. พระครูสังฆวุฒิกิจ (อัครชัย) เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๗. พระครูใบฎีกา ดาบส โสภิต เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดธาตุทอง

๑๘. พระมหาสิงห์ณรงค์ นรสีโห เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดเทพศิรินทราวาส
๑๙. พระมหาสมพร จิตฺตโสภโณ เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดอาษาสงคราม
๒๐. พระมหาสาคร ฐมฺมสาคโร เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดพระยาบัง
๒๑. พระมหาจาดูรงค์ อริญฺชโย เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดราชบพิศสถิตมหาสีมาราม
๒๒. พระมหาสมชาย อภิขโย เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดบวรนิเวศวิหาร
๒๓. พระมหาทรงวุฒิ จิตฺวุฒฺมิโก เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดบวรนิเวศวิหาร
๒๔. พระมหาฉัตรชัย สุฉตฺตชโย เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดบวรนิเวศวิหาร
๒๕. พระครูปลัดสุวัฒนพรหมวุฒิกุล เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดไทรมิตรวิทยาราม
๒๖. พระมหาโสนม ปญฺโณภาโส เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดสระเกษ
๒๗. พระมหาวันชัย วิชยวโร เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน
วัดธาตุทอง

๒๘. พระมหาสมบัติ ติสฺสวโธ
วัดไตรมิตรวิทยาราม

เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน

๒๙. พระมหาคัมภีร์ กมุภีโร
วัดพระยาหยัง

เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงาน

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

บุคลากรและเจ้าหน้าที่ประจำ
สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๑) สำนักงานอำนวยการ

๑.	พระพรหมมุนี
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	เป็นผู้อำนวยการ
๒.	พระเทพเจติยาจารย์
วัดโสมนัสวิหาร	เป็นรองผู้อำนวยการ รูปที่ ๑
๓.	พระราชสุมนต์มุนี
วัดบวรนิเวศวิหาร	เป็นรองผู้อำนวยการ รูปที่ ๒
๔.	พระสุธีรัตนภรณ์
วัดสุทัศนเทพวราราม	เป็นรองผู้อำนวยการ รูปที่ ๓
๕.	พระพรหมสิทธิ
วัดสระเกศ	เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายประชาสัมพันธ์
๖.	พระธรรมภาวนาวิกรม
วัดไตรมิตรวิทยาราม	เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

๓. พระเทพสิทธิโกศล
วัดปลับปลาชัย	เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายปฎิคม
๔. พระเทพญาณกวี
วัดเทพศิรินทราวาส	เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายธุรการ
๕. พระราชสุทธิมงคล
วัดมกุฏกษัตริยาราม	เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายสถิติ
๑๐. พระราชวิจิตรปฎิภาณ
วัดสุทัศนเทพวราราม	เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายวิชาการ
๑๑. พระราชวิสุทธินุญาน
วัดบวรนิเวศวิหาร	เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายนโยบายและแผน
๑๒. พระราชมุนี
วัดเทพศิรินทราวาส	เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายบริหารทั่วไป
๑๓. พระชินวงศเวที
วัดตรีทศเทพ	เป็นเลขานุการสำนักงาน

๒) ฝ่ายบริหารทั่วไป

๑. พระวินัยเมธี
วัดสัมพันธวงศ์	เป็นหัวหน้าฝ่าย
๒. พระมหาจীরพันธ์ วรรณโณ
วัดเทพศิรินทราวาส	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
๓. พระมหากวีพัฒน์ สุขเมธี
วัดไทรมิตรวิทยาราม	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย

๔. พระภุชยะ ชุตินฺโท เป็นเจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร

๓) ฝ่ายวิชาการ

๑. พระประสิทธิ์สุตคุณ เป็นหัวหน้าฝ่าย
วัดสุทัศน์เทพวราราม
๒. พระครูโสภณเมธาวัฒน์ เป็นรองหัวหน้าฝ่าย
วัดนรนาถสุนทริการาม
๔. พระมหาถาวร สุถาวร เป็นเจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดสุทัศน์เทพวราราม

๔) ฝ่ายสถิติ

๑. พระวิสุทธินภรณ์ เป็นหัวหน้าฝ่าย
วัดราชาธิวาสวิหาร
๒. พระครูประสาทพุทธปริต เป็นรองหัวหน้าฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร
๓. พระครูปริยัติเมธาวัฒน์ เป็นหัวหน้างานข้อมูล
วัดนรนาถสุนทริการาม
๔. พระครูสรพาจนโฆสิต เป็นหัวหน้างานทะเบียน
วัดธาตุทอง
๕. พระมหาวิชัย คมภีร์เมธี เป็นหัวหน้างานวัดผล
วัดเครือวัลย์

๕) ฝ่ายธุรการ

๑. พระครูพิศาลวินัยวาท เป็นหัวหน้าฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร
๒. พระปริดา ฐมฺมปิติโก เป็นรองหัวหน้าฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร
๓. พระมหาจินดา จานจินฺโต เป็นหัวหน้างานบัญชีและการเงิน
วัดบวรนิเวศวิหาร

๖) ฝ่ายนโยบายและแผน

๑. พระโสภณคณาภรณ์ เป็นหัวหน้าฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร
๒. พระพจนารถ ปภาโส เป็นรองหัวหน้าฝ่าย
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๓. พระมหาพีรเดช จิตเตโช เป็นเจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร

๗) ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

๑. พระกวีวรรณ เป็นหัวหน้าฝ่าย
วัดตรีทศเทพ
๒. พระมงคล อติมฺงฺคโล เป็นรองหัวหน้าฝ่าย
วัดธาตุทอง

๓. พระมหาประจักษ์ ธรรมวิภูโต เป็นเจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดชนะสงคราม

๘) ฝ่ายประชาสัมพันธ์

๑. พระสุทธิสารเมธี เป็นหัวหน้าฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร
๒. พระครูวินัยรสสุนทร เป็นรองหัวหน้าฝ่าย
วัดตรีทศเทพ
๓. พระมหาสำรวย นาควโร เป็นเจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดสัมพันธวงศ์

๙) ฝ่ายปฏิคม

๑. พระปริยัติสารคุณ เป็นหัวหน้าฝ่าย
วัดบรมนิวาส
๒. พระครูปลัด รัชฎา สิริธมฺโม เป็นรองหัวหน้าฝ่าย
วัดอาษาสงคราม
๓. พระปลัด ไพฑูรย์ กุตุตธมฺโม เป็นหัวหน้างานบริการ
วัดธาตุทอง

บุคลากรฝ่ายคฤหัสถ์

๑. นายถวิล พลวงศ์สกุล เป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานสำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง

๒. นางปิ่นปัก ชูบุญ เป็นเจ้าหน้าที่ช่วยงานสำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง
๓. นายพิเชษฐ์ ปริงาม เป็นเจ้าหน้าที่ ประจำสำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง
๔. นายเมธา เมรินทร์ เป็นนักวิชาการ ประจำสำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

**การแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่
ใน
สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง
พ.ศ. ๒๕๕๔**

ประกาศสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง
เรื่อง การแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่
ในสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง
พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้การบริหารงานในสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตามมติที่ประชุมคณะกรรมการปรับปรุงบุคลากร และเจ้าหน้าที่สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ จึงประกาศการแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่ในสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง เรื่อง การแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่ในสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนงานสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ดังนี้

๓.๑ สำนักงานอำนวยการ

๓.๒ ฝ่ายกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

- ๓.๓ ฝ่ายบริหารทั่วไป
- ๓.๔ ฝ่ายวิชาการ
- ๓.๕ ฝ่ายสถิติ
- ๓.๖ ฝ่ายธุรการ
- ๓.๗ ฝ่ายนโยบายและแผน
- ๓.๘ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
- ๓.๙ ฝ่ายประชาสัมพันธ์
- ๓.๑๐ ฝ่ายปฎิคม
- ๓.๑๑ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ทั่วไป

ข้อ ๔ สำนักงานอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) สั่งการ ควบคุม ดูแลการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในสำนักงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (๒) ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ข้อวินิจฉัย แก่ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อนำเสนอคณะผู้บริหาร
- (๓) ประสานงานกับบุคลากรหรือหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกสำนักงาน
- (๔) สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ฝ่ายกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นกรรมการออกข้อสอบ พิจารณาข้อสอบตามที่

แม่กองธรรมสนามหลวงมอบหมาย

- (๒) ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ข้อวินิจฉัยด้านฝ่ายวิชาการ แก่ฝ่ายต่าง ๆ
- (๓) สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๖ ฝ่ายบริหารทั่วไป มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดประชุมคณะผู้บริหาร จัดการประชุมระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ของสำนักงานโดยจัดทำเอกสาร จัดบันทึกการประชุม และทำรายงานการประชุม
- (๒) ติดตามและแจ้งมติที่ประชุมของคณะผู้บริหาร หรือของฝ่ายต่าง ๆ ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบและปฏิบัติ
- (๓) บริหารงานเลขานุการของคณะผู้บริหาร อันได้แก่
 - จัดนัดหมายการเข้าพบ การประชุมสัมมนา ตามลำดับความสำคัญและความเหมาะสม
 - ต้อนรับผู้ที่มาเข้าพบ
 - ร่างบันทึก รายงาน คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง หรือตอบจดหมายตามที่ได้รับมอบหมาย
 - จัดแยกเอกสารและเก็บรักษาเอกสารที่มีความสำคัญ หรือเป็นความลับ
 - กลั่นกรอง สรุปเรื่อง จัดลำดับงาน ก่อนนำเสนอ

- ติดต่อ สอบถาม เรื่องราวตามที่ได้รับคำสั่ง
- (๔) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อเสนอมหาเถรสมาคม
- (๕) จัดประชุม อบรม สัมมนา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน
- (๖) จัดทำทะเบียนครูผู้สอน กรรมการออกข้อสอบ กรรมการตรวจธรรมสนามหลวง
- (๗) เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศของสำนักงาน
- (๘) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๗ ฝ่ายวิชาการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนงานวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานการศึกษาของสำนักงาน
- (๒) กำกับ ติดตาม ดูแลงานด้านวิชาการของสำนักงาน
- (๓) พัฒนา วิจัย ปรับปรุง และจัดทำคู่มือการสอน ตามหลักสูตรของสนามหลวงแผนกธรรม
- (๔) กำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการออกข้อสอบ และจัดทำข้อสอบของสนามหลวงแผนกธรรม
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๘ ฝ่ายสถิติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำบัญชี และตรวจสอบข้อมูลของผู้ขอเข้าสอบธรรมสนามหลวง และผู้สอบธรรมสนามหลวงได้
- (๒) จัดทำข้อมูลแสดงจำนวนผู้ขอเข้าสอบธรรมสนามหลวง เพื่อจัดทำยอดบรรจุข้อสอบมอบสนามสอบ
- (๓) วิเคราะห์ผลการสอบธรรมสนามหลวง
- (๔) จัดรวบรวมข้อมูลสถิติของผู้สอบธรรมสนามหลวงได้ เพื่อแจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานศึกษาของผู้เข้าสอบ เป็นต้น
- (๕) จัดรวบรวมข้อมูล สถานศึกษา และสนามสอบธรรมสนามหลวง
- (๖) จัดทำประกาศนียบัตรผู้สอบธรรมสนามหลวงได้ วุฒิบัตร และ หนังสือรับรองการศึกษา
- (๗) จัดทำทะเบียนนักธรรมและธรรมศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และสามารถให้บริการแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้
- (๘) จัดทำรูปแบบเอกสารและแบบคำร้องต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในงานทะเบียน
- (๙) ดำเนินการเกี่ยวกับการรับคำร้อง การขอแก้ไขหลักฐาน เช่น ชื่อ นามสกุล หรืออื่นๆ ให้ถูกต้อง ตรงตามหลักฐานความเป็นจริง
- (๑๐) จัดทำแผนงาน โครงการ แผนการปฏิบัติงาน ระเบียบหลักเกณฑ์ และการศึกษาวิเคราะห์งานด้านการวัดผล

- (๑๑) จัดสร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผล จัดเตรียมรูปแบบ เอกสารต่าง ๆ อันเป็นหลักฐานของแบบทดสอบวัดผลที่เป็นปัจจุบัน
- (๑๒) ควบคุม ดูแล ประสานงาน ด้านการวัดผล และการประเมินผลการเรียนการสอนธรรมสนามหลวง ตามหลักสูตรและระเบียบของสนามหลวงแผนกธรรม
- (๑๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ฝ่ายธุรการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารงานเอกสาร อนุโลมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖
- (๒) จัดทำทะเบียนรับและส่งเอกสาร
- (๓) เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อบังคับ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้อง และเอกสารสำคัญของสำนักงาน
- (๔) จัดทำบัญชีของสำนักงานให้เป็นปัจจุบัน มีหลักฐานสามารถตรวจสอบได้
- (๕) จัดทำงบการเงินประจำปีของสำนักงาน
- (๖) จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง จัดทำพัสดุ ครุภัณฑ์และอื่น ๆ ประจำสำนักงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๗) จัดทำบัญชีพัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ของสำนักงาน ประเภทต่าง ๆ

- (๘) ดำรงพัสดุ ครุภัณฑ์ที่ชำรุด เพื่อซ่อมแซมหรือจำหน่ายประจำปี
- (๙) สรรหาและคัดเลือกเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างประจำสำนักงาน
- (๑๐) จัดทำทะเบียนประวัติผู้ปฏิบัติงานของสำนักงาน
- (๑๑) จัดทำบัญชีลงเวลาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หรือหลักฐานการลงเวลาปฏิบัติงานให้สามารถตรวจสอบได้
- (๑๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ฝ่ายนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะนโยบายของสำนักงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของมหาเถรสมาคม นโยบายการศึกษาของรัฐบาล และวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
- (๒) จัดทำแผนแม่บทของสำนักงาน
- (๓) จัดทำแผนงานพัฒนาสำนักงาน (๓/๕ ปี)
- (๔) จัดทำแผนปฏิบัติการ (งาน/โครงการ/งบประมาณ) จัดทำงบประมาณประจำปี
- (๕) จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของสำนักงาน
- (๖) ศึกษา วิเคราะห์นโยบาย ในระบบการจัดการศึกษาของสำนักงาน
- (๗) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนงาน

- (๘) กำกับ ติดตาม คู่มือ และประเมินผล การปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ
- (๙) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีปฏิบัติงานของสำนักงาน
- (๑๐) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ประสานงาน และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างสำนักงานกับองค์กรในต่างประเทศ
- (๒) ประสานงานการตรวจสอบธรรมเนียมหลวงในต่างประเทศ
- (๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสำนักงาน เช่น การจัดแถลงข่าว เป็นต้น
- (๒) จัดทำคู่มือ ตรวจสอบ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานประชาสัมพันธ์ เช่น การจัดทำวารสารสำหรับบุคคลภายนอก จุลสารสำหรับเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน เป็นต้น ให้ถูกต้องเหมาะสม อยู่ในขอบเขต และอำนวยความสะดวกแก่สาธารณชนได้
- (๓) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ เอกชน ชุมชน ในด้านการให้บริการและรับบริการที่เกี่ยวกับงานของสำนักงาน

- (๔) ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน ชุมชน ได้ตระหนักในการศึกษาหลักธรรมตามหลักสูตรของ สนามหลวงแผนกธรรม อันเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนา
- (๕) ติดตาม ตรวจสอบ สื่อสิ่งพิมพ์ ข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับ สำนักงานและประกาศแจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน
- (๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๓ ฝ่ายปฏิคม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดการบริการและสวัสดิการทั่วไปของสำนักงาน
- (๒) อำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาติดต่องาน ณ สำนักงาน
- (๓) ติดต่อดำเนินการในงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งภายในและ ภายนอกสำนักงาน
- (๔) จัดเตรียมสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ ในการประชุมที่ เกี่ยวกับกิจกรรมของสำนักงาน
- (๕) ดูแลความเรียบร้อยภายในห้องประชุม ห้องทำงาน คณะผู้บริหาร
- (๖) ดูแล บำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและอาคารสถานที่ บริเวณ สำนักงานให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม
- (๗) กำกับ ดูแล การทำงานของพนักงานทำความสะอาด

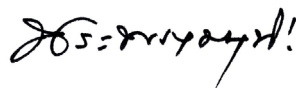
- (๘) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ
หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ทั่วไป มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานในภารกิจต่าง ๆ ของสำนักงาน อันได้แก่
- การบรรจุข้อสอบ
 - การตรวจข้อสอบ
 - กรอกคะแนน
 - ตรวจสอบข้อมูล
 - พิมพ์ ตรวจนับ บรรจุ ประกาศนียบัตร
 - งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสำนักงาน
- (๓) สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานให้เป็นที่ไปด้วย
ความเรียบร้อย

ข้อ ๑๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง เป็นผู้รักษาการ
ตามประกาศนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(พระพรหมมุนี)

แม่กองธรรมสนามหลวง

โทรศัพท์

- คณะผู้บริหาร
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ
- โทรศัพท์ภายในของสำนักงาน ฯ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หมายเลขโทรศัพท์แต่ละผู้บริหาร

ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

และ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๑.	สมเด็จพระวันรัต	โทร.	0	2282	7012
	วัดบวรนิเวศวิหาร		0	2629	0779
๒.	สมเด็จพระธีรญาณมุนี	โทร.	0	2226	3399
	วัดเทพศิรินทราวาส				
๓.	พระพรหมเมธาจารย์	โทร.	0	2622	2102
	วัดบูรณศิริมาตยาราม		0	2224	2040
๔.	พระพรหมเมธี	โทร.	0	2225	4567-8
	วัดสัมพันธวงศ์				
๕.	พระธรรมรัตนดิลก	โทร.	0	2225	1395
	วัดสุทัศนเทพวราราม				

๖.	พระธรรมวราภรณ์ วัดเครือวัลย์	โทร.	0 2472 9966
๗.	พระธรรมไตรโลกาจารย์ วัดราชประดิษฐ์ฯ	โทร.	0 2222 0855
๘.	พระธรรมัชฌมณี วัดปทุมวนาราม	โทร.	0 2252 3581
๙.	พระธรรมภาวนาวิกรม วัดไตรมิตรวิทยาราม	โทร.	0 2623 1235-40
๑๐.	พระราชสุทิมงคล วัดมกุฏกษัตริยาราม	โทร.	0 2281 8916
๑๑.	พระราชพิศาลสุธี วัดโพธิการาม จ.ชุมพร	โทร.	08 1891 6291
๑๒.	พระพรหมมุนี วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	โทร.	0 2222 3930 0 2222 3922
๑๓.	พระพรหมสิทธิ วัดสระเกศ	โทร.	0 2224 6919
๑๔.	พระเทพญาณวิศิษฐ์ วัดปทุมวนาราม	โทร.	0 2251 7675
๑๕.	พระเทพเจติยาจารย์ วัดโสมนัสวิหาร	โทร.	0 2629 8595

๑๖. พระราชวิจิตรปฏิภาณ วัดสุทัศนเทพวราราม	โทร. 0 2221 4026
๑๗. พระราชวิสุทธิญาณ วัดบวรนิเวศวิหาร	โทร. 0 2282 7892
๑๘. พระราชสุนนท์มุนี วัดบวรนิเวศวิหาร	โทร. 0 2281 6411
๑๙. พระราชสารเวที วัดสัมพันธวงศ์	โทร. 0 2622 8323
๒๐. พระมหานายก วัดบวรนิเวศวิหาร	โทร. 0 2280 5303
๒๑. พระสุธีรัตนภรณ์ วัดสุทัศนเทพวราราม	โทร. 0 2224 9847
๒๒. พระวิสุทธิธรรมาภรณ์ วัดราชาธิวาสวิหาร	โทร. 0 2243 2168 08 4911 4933
๒๓. พระประสิทธิ์สุตคุณ วัดสุทัศนเทพวราราม	โทร. 0 2224 3013
๒๔. พระชินวงศ์เวที วัดตรีทศเทพ	โทร. 08 1779 0179 08 1309 4454
๒๕. พระครูสิทธิสุตกิจ วัดสามพระยา	โทร. 0 2280 3440

๒๖. พระครูพิศาลวินัยวาท	โทร. 0 2282 2712
วัดบวรนิเวศวิหาร	0 2629 1699 (1)

๑) สำนักงานอำนวยการ

๑. พระพรหมมุนี	ผู้อำนวยการ
วัดราชบพิธ ฯ	โทร. 0 2222 3930
	0 2222 3922
๒. พระเทพเจติยาจารย์	รองผู้อำนวยการ รูปที่ ๑
วัดโสมนัสวิหาร	โทร. 0 2629 8595
๓. พระราชสุมนต์มุนี	รองผู้อำนวยการ รูปที่ ๒
วัดบวรนิเวศวิหาร	โทร. 0 2281 6411
๔. พระสุธีรัตนาภรณ์	รองผู้อำนวยการ รูปที่ ๓
วัดสุทัศนเทพวราราม	โทร. 0 2224 9847
	08 6989 8334
๕. พระพรหมสิทธิ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
วัดสระเกศ	กำกับดูแลฝ่ายประชาสัมพันธ์
	โทร. 0 2224 6919
	08 1842 4888
๖. พระธรรมภาวนาวิกรม	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
วัดไตรมิตรวิทยาราม	กำกับดูแลฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
	โทร. 0 2222 9019

๓. พระเทพสิทธิโกศล
วัดปลับปลาชัย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายปฎิคม
โทร. 0 2221 6942
08 1833 4337
๔. พระราชสุทธีมงคล
วัดมกุฎกษัตริยาราม	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายสถิติ
โทร. 0 2281 8916
๕. พระเทพญาณกวี
วัดเทพศิรินทราวาส	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายธุรการ
โทร. 0 2221 9495
๑๐. พระราชวิจิตรปฎิภาณ
วัดสุทัศนเทพวราราม	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายวิชาการ
โทร. 0 2221 4026
๑๑. พระราชวิสุทธิญาณ
วัดบวรนิเวศวิหาร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายนโยบายและแผน
โทร. 0 2282 7892
๑๒. พระราชมนู
วัดเทพศิรินทราวาส	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กำกับดูแลฝ่ายบริหารทั่วไป
โทร. 0 2222 1862
๑๓. พระชินวงศเวที
วัดตรีทศเทพ	เลขานุการสำนักงาน
โทร. 08 1779 0179
08 1309 4454

๒) ฝ่ายบริหารทั่วไป

๑. พระวินัยเมธี หัวหน้าฝ่าย
วัดสัมพันธวงศ์ โทร. 0 2622 5210
08 1843 6093
๒. พระมหาจรรย์พันธ์ วรรณโณ เจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดเทพศิรินทราวาส โทร. 08 1930 3049
๓. พระมหากวีพัฒน์ สุขเมธี เจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดไตรมิตรวิทยาราม โทร. 08 9915 4488
๔. พระกฤษณะ ชุตินฺโท เจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร โทร. 08 4080 1861

๓) ฝ่ายวิชาการ

๑. พระประสิทธิ์สุตคุณ หัวหน้าฝ่าย
วัดสุทัศนเทพวราราม โทร. 0 2224 3013
๒. พระครูโสภณเมธาวัฒน์ รองหัวหน้าฝ่าย
วัดนรนาถสุนทริการาม โทร. 08 1805 2899
๓. พระมหาถาวร สุถาวรโร เจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดสุทัศนเทพวราราม โทร. 08 5061 0987

๔) ฝ่ายสถิติ

๑. พระวิสุทธภิกษุภณฺดร
วัดราชาธิวาสวิหาร	หัวหน้าฝ่าย
โทร. 0 2243 2168
08 4911 4933
๒. พระครูประสาทพุทธปริต
(วิธาน อวิชาโน)
วัดบวรนิเวศวิหาร	รองหัวหน้าฝ่าย
โทร. 0 2282 9692
๓. พระครูปริยัติเมธาวัฒน์
(พงษ์ ธานีโย)
วัดนรนาถสุนทริการาม	หัวหน้างานข้อมูล
โทร. 08 9109 4801
๔. พระครูสรพาจนโฆสิต
(ทรงชนะ ฐมฺมวีโร)
วัดธาตุทอง	หัวหน้างานทะเบียน
โทร. 08 0071 8288
๕. พระมหาวิชัย คมฺภีรเมธี
วัดเครือวัลย์	หัวหน้างานวัดผล
โทร. 08 1251 2558

๕) ฝ่ายธุรการ

๑. พระครูพิศาลวินัยวาท หัวหน้าฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๗๑๒
๐ ๒๖๒๙ ๑๖๙๙ (๑)
๒. พระปริดา ธรรมปิติโก รองหัวหน้าฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร โทร. ๐ ๒๖๒๙ ๐๕๘๖
๐๘ ๑๙๐๐ ๓๕๗๙
๓. พระมหาจินดา จานจินุโต หัวหน้างานบัญชีและการเงิน
วัดบวรนิเวศวิหาร โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๒๗๑๓
๐๘ ๑๙๒๙ ๘๗๔๓

๖) ฝ่ายนโยบายและแผน

๑. พระโสภณคณาภรณ์ หัวหน้าฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๐๒๐๐
๒. พระพจนารถ ปภาโส รองหัวหน้าฝ่าย
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม โทร. ๐ ๒๒๒๓ ๔๓๔๘
๐๘ ๖๐๓๐ ๐๕๖๙
๓. พระมหาพีรเดช จิตเตโช เจ้าหน้าที่ประจำฝ่าย
วัดบวรนิเวศวิหาร โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๖๖๕

๒.	พระครูปลัด รัชฎา สิริธมฺโม
วัดอาษาสงคราม	รองหัวหน้าฝ่าย
โทร. 0 2464 0130
๓.	พระปลัด ไพบุญย์ กุตุตฺตมฺโม
วัดธาตุทอง	หัวหน้างานบริการ
โทร. 0 2381 6593

บุคลากรฝ่ายคดีสัตว์

๑.	นายถวิล พลวงศ์สกุล	เจ้าหน้าที่ประสานงานสำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง
โทร. 08 1285 9452
๒.	นางปิ่นปัก ชูบุญ	เจ้าหน้าที่ช่วยงานสำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง
โทร. 08 6883 1489
๓.	นายชัยเชษฐ์ ปริงาม	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง
โทร. 08 6884 9902
๔.	นายเมธา เมรินทร์	นักวิชาการ ประจำสำนักงาน
แม่กองธรรมสนามหลวง
โทร. 08 1714 5623

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

หมายเลขโทรศัพท์ และโทรศัพท์ภายใน
ของ
สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๑. ห้องทำงาน แม่กองธรรมสนามหลวง	โทร. 0 2280 7682
0 2629 0961-2
ภายในกด 101, 102
๒. ห้องทำงาน รองแม่กองธรรมสนามหลวง
ฝ่ายนักธรรม และฝ่ายธรรมศึกษา	โทร. 0 2280 7682
0 2629 0961-2
ภายในกด 110, 111
๓. ห้องทำงาน
เลขานุการแม่กองธรรม ฯ รูปที่ ๑	โทร. 0 2280 7682
ภายในกด 101, 102
๔. ห้องทำงาน เลขานุการแม่กองธรรม ฯ รูปที่ ๒	ภายในกด 100
๕. ฝ่ายธุรการ	ภายในกด 103, 104
๖. ฝ่ายวิชาการ	ภายในกด 105, 106
๗. ฝ่ายนโยบายและแผนงาน	ภายในกด 105, 106

๘.	ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์	ภายในกค	107,	108
๙.	ฝ่ายประชาสัมพันธ์	ภายในกค	107,	108
๑๐.	ห้องประชุม	ภายในกค	109	
๑๑.	ฝ่ายกฎหมาย	ภายในกค	114,	115
๑๒.	ฝ่ายบริหารทั่วไป	โทร.	0 2281 1236	
๑๓.	ฝ่ายสถิติ	โทร.	0 2280 7682	
		ภายในกค	116,	117
๑๔.	ฝ่ายคลัง-พัสดุ	ภายในกค	118	
๑๕.	ห้องหัวหน้าฝ่ายสถิติ	ภายในกค	121	
๑๖.	เจ้าหน้าที่ติดต่อสอบถาม	ภายในกค	114,	115
๑๗.	หมายเลขโทรศัพท์	โทร.	0 2280 7682	
			0 2629 0961	
			0 2629 0962	
			0 2629 2142	
๑๘.	หมายเลขโทรสาร (แฟกซ์)	โทรสาร	0 2629 2142	
			0 2629 0963	

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

หมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กับ
สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

๑. นายนพรัตน์ เบญจวัฒนานันท์ โทร. 0 2441 4500-2
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๒. นายอำนาจ บัวศิริ โทร. 0 2441 4503
รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (๑)
๓. นายพนม ศรีศิลป์ โทร. 0 2441 4505
รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (๒)
๔. นายสมเกียรติ ชงศรี โทร. 0 2441 4542
ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม 08 1831 6638
๕. นายวิโรจน์ อุ่มทรัพย์ โทร. 0 2441 4549
ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา 08 1717 5665
๖. นางรสนา วิทยา โทร. 0 2441 4552
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาพระปริยัติธรรม 08 6901 1292
กองพุทธศาสนศึกษา

๓.	นายสมบัติ พิมพ์สอน	โทร.	0 2441 4551
	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ		08 7984 3576
๔.	นายณรงค์เดช ชัยเนตร	โทร.	0 2441 4552
	หน้าห้องผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา		08 9219 9186
๕.	นายฐานวัฒน์ ชัยพัฒนัญญกุล	โทร.	0 2887 9467
	(บรรเทิง อ่ำสกุล) เจ้าหน้าที่ธุรการ		
	สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง		
๑๐.	นายสมบูรณ์ บุญครอบ	โทร.	0 2441 1793
	ฝ่ายกิจการคณะสงฆ์		08 1628 5769
	สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม		
๑๑.	สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม	โทร.	0 2281 5093
๑๒.	นางปิ่นปัก ชูบุญ	โทร.	0 2441 4551
	เจ้าหน้าที่ช่วยงาน		08 6883 1489
	สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง		
๑๓.	โรงพิมพ์	โทร.	0 2223 3351
	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		0 2223 5548
๑๔.	สำนักงานเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร-สมุทรปราการ (๕)		
	คณะขาบวร วัดบวรนิเวศวิหาร	โทร.	0 2282 7012
			0 2629 0779
๑๕.	สำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร	โทร.	0 2282 2665
	ตึก สว.ธรรมนิเวศ		0 2629 0269-70

๑๕.	สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ	โทร.	0 2869 0481
			0 2869 0485-90
๑๖.	มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย แผนกตำราวิชาการ	โทร.	0 2629 1391
๑๗.	มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย แผนกผลประโยชน์	โทร.	0 2281 7819
๑๘.	มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย แผนกจำหน่าย	โทร.	0 2281 1085
๑๙.	มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย แผนกโรงพิมพ์	โทร.	0 2281 7790
๒๐.	นายธารินทร์ (อู) สุขพูล เจ้าหน้าที่รับงานสิ่งพิมพ์	โทร.	0 2281 7790
			08 9694 6415
	มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์		

สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง

